דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום חמישי, י"ד בסיוון תשמ"ז, 11 ביוני 1987 ● גליון 19141

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

● לתת מתנה ולברוח / חגי אשד
● הפוליטיקה של ה"איידס" / אמנון דנקנר
● פשלות ביחסי ציבור / מאיר בראלי
● תרגיל בפחד קבוצתי / אבנר תבורי
● בורסה וכלכלה (עמ' 4־5); "עכשיו" למשפחה (9)
● כל הארץ (10); ספורט (11); בידור (12)

פולגת רשת חנויות

מוצר יום ה'

CARRERA אופנות CARRERA ונעלי

25% הנחה

רק היום ברשת חנויות פולגת וקארודה

רק היום

ויכוח סוער בגוש־אמונים על דרכי מאבק בעקבות אזהרתו של רבין למתנחלים

מאת אוריאל [illegible], סופר "דבר"

מאבק סוער התנהל אמש בישיבת מזכירות גוש־אמונים על הדרך להאבק נגד שר הבטחון יצחק רבין. בגוש אמונים נחלקו אמש הדעות אם להאבק בשר הבטחון באופן אישי. אחרים מהדוברים אמרו שיש להצהיר על אמון מלא בחיילי צה"ל ולעומת זאת יש לגנות את שר הבטחון יצחק רבין על מצב הבטחון בשטחים.

אחת מדרכי הפעולה שהוצעו היתה לקיים הפגנות המתיות מול ביתו של השר רבין בתל־אביב אולם להצעה זו קיימת התנגדות בטענה שהדבר יחריף את היחסים בין ציבור המתיישבים ביהודה ושומרון לבין מערכת הבטחון. אחרים מהדוברים טענו, כי מצב הבטחון כיום בשטחים, בעת כהונתו של יצחק רבין כשר הבטחון הוא טוב יותר מתקופות בעבר שבהן כיהנו שרי בטחון מטעם הליכוד. דוברים אלה הזהירו, כי כל קרע בינם לבין מערכת הבטחון תיפגע בראש וראשונה במתיישבי

(המשך בעמ' 2)

מתפרעי דהיישה ישוחררו

מאת יורם לוי, סופר "דבר"

מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס סבור, כי לא יהיה צורך להאריך שנית את מעצרם של המתנחלים שנעצרו באירועי דהיישה.

בפגישה עם כתבי משטרה בירושלים אמר אתמול קראוס, כי לצוות החקירה המיוחד שהוקם לחקירת האירוע צורפו שני פרקליטים מפרקליטות מחוז ירושלים אשר מלווים את החקירה ובוחנים את החומר הראייתי כדי להכין את התיקים לתביעה.

על פי ממצאי החקירה עדיין לא ידוע נגד מי יוגשו כתבי אישום, אך המפכ"ל סבור כי החקירה לא תצדיק את המשך מעצרם.

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בכנסת

שר הבטחון יצחק רבין יצא אתמול בכנסת באזהרה חמורה מפני כל ניסיון פגיעה או הרמת־יד על חיילי צה"ל. הוא כינה את המתנחלים בדהיישה "חוליגנים" והבטיח כי מערכת הבטחון תעשה כל שביכולתה להעמיד לדין את האחראים לשערוריה.

רבין הביע תמיכה חד־משמעית באלוף מצנע. "צריך פעם להגיד את האמת גם לאלה", אמר שר הבטחון. הוא הוסיף, כי הוא "עומד מאחורי כל מה שעושה ואומר אלוף פקוד המרכז באופן מלא".

דבריו של שר הבטחון עוררו שרשרת תגובות בקרב מנהיגי המתנחלים.

אליקים העצני, חבר מועצת קריית ארבע, דחה אתמול אחה"צ את דברי שר הבטחון, שהגדיר כ"חוליגנים" את המתפרעים במחנה דהיישה. מר העצני אמר, בראיון ביומן גלי צה"ל, כי זה דיבור שלוח רסן נגד ציבור שלם. "לא מספיק שיש שתי ממשלות בארץ זו, הוא כנראה רוצה שני עמים. כנראה שממנו או מהאג שלו יצא הדיבור, שצריך לעשות מאתנו טרוריסטים ולהטיל עלינו צווי הגבלה. הוא יצטרך כנראה להוציא אותנו מהצבא", אמר בהתייחסו לשר הבטחון. ביחס לדברי האלוף מצנע אמר העצני, כי הוא מטיל ספק בשיקול הדעת שלו. "אם הוא אמר, שזקני הדור לא זוכרים בהר חברון מעשה נבלה כמו בדהיישה למרות שאף אחד לא נהרג ולא נפצע, אלא רק נופצו שמשות ואולי ניסו להצית מכונית, ולעומת זאת לא זכר את מאורעות תרפ"ט, רצח הל"ה, הטבח בגוש עציון והרצח בקרמיזן".

כן הביע דאגה לנוכח הביקור של הרמטכ"ל ואלוף הפיקוד בדהיישה, בציינו כי זו "טיפשות תהומית", כאשר אינם מבינים כיצד מתפרש הדבר במחנה דהיישה.

ראשי מועצת קריית ארבע דורשים להפעיל את המשטרה הצבאית, כדי לחקור את האירועים שהתרחשו במוצאי־שבת במחנה הפליטים בדהיישה. ראשי מועצת

(המשך בעמ' 2)

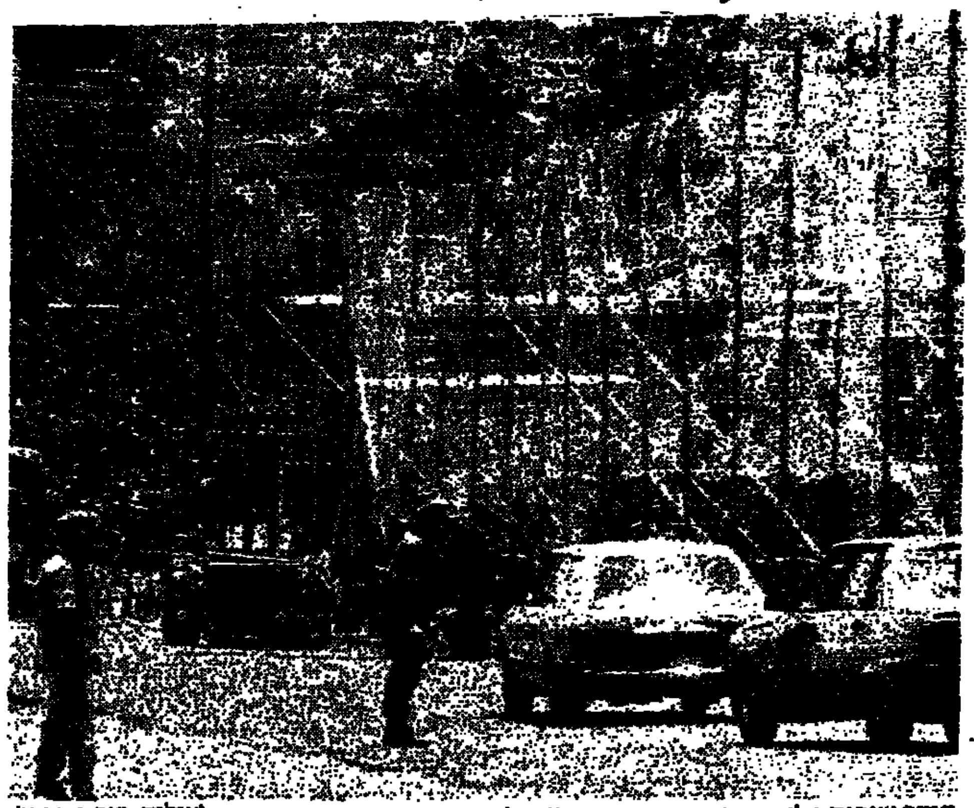

הגדר שנבנתה לאורך הכביש במחנה דהיישה (צילום: יצחק הררי)

מועצת קריית־ארבע בישיבה אתמול (צילום: יצחק הררי)

בריטניה הולכת היום לקלפיות תאצ'ר מתכוננת לעוד כהונה

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – הבחירות בבריטניה מתקיימות היום. למרות מאמצים רציניים ביותר של ה"לייבור", לא הראו סקרי דעת הקהל שיפור ניכר במצב המפלגה ומערך הבחירות נותר בעינו – השמרנים מובילים בסקרים בהפרש של כ־13 אחוז.

הארוע האחרון שלפני מרגרט תאצ'ר משרוולה לקראת הבחירות היה נסיעתה לוועידת הפיסגה הכלכלית בוונציה. מנהיג ה"לייבור" ניל קינוק אמר, כי הנסיעה תוסיף משמעות לביטוי "תיירים ובציאנים".

אין ספק, כי הצלחתה של תאצ'ר בוועידה, שהתמצתה בהסכמתם ובתמיכתם של כל מנהיגי העולם המערבי (ארה"ב, יפאן, קנדה, איטליה, בריטניה, צרפת ומערב־גרמניה) במדיניות בריטניה בקשר לנשק ההתרעה הגרעיני כערובה לשמירת השלום ובקשר למדיניות הכלכלית, וכן תצלומיה החדשים של תאצ'ר בחברת מנהיגי העולם המערבי – תרמו תרומה נכבדה למסע הבחירות שלה.

מערכת הבחירות הבריטית נכנסה בימיה האחרונים להילוך גבוה

(המשך בעמ' 2)

מאמץ אחרון: תאצ'ר מימין וניל קינוק (צילומים: אי.פי.)

ההסתייגות מן ה"לביא" בצמרת – להתנגדות פומבית

יעקבי: הממשלה טעתה, הקבינט טעה ברגלס: כישלון מן החמורים ביותר

ארה"ב דוחה לשנה הבאה דיון בתמיכה הצבאית לישראל בגלל הוויכוח על ה"לביא"

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – הממשל האמריקאי דחה את הדיון בתמיכה הצבאית האמריקאית לישראל לשנה הבאה – כך מדווח בתבונת "ג'יינס" היום.

"ג'יינס" מוסר, כי הדיון, שעמד להתקיים בימים הקרובים, עם משלחת של משרד הביטחון, נדחה בתואנה כי אין כל טעם בו עד אשר תתקבל בישראל החלטה ביחס לעתיד ה"לביא". לפי ה"ג'יינס", כוונת הצעד האמריקאי ללחוץ על ישראל שתבטל את פרוייקט ה"לביא".

אמנון אמר, מוסר הכלכלי של "דבר" בירושלים מוסיף:

"אין ספק שהחלטת הממשלה לפני שש שנים בעניין הלביא היתה מוטעית. גם החלטת הקבינט לפני שנתיים היתה מוטעית, שכן כבר אז היו ידועים כל הנתונים הנמצאים בידינו היום".

כך אמר אתמול שר הכלכלה, גד יעקבי בדיון שקיימה המועצה

(המשך בעמ' 2)

נשיא המדינה, חיים הרצוג, שהיה אתמול אורח חיל־האוויר, ביקר בבסיס מטוסי התובלה של החיל ואף טס בטייס במטוס הרקולס. בתמונה: הרצוג עם האלוף עמוס לפידות. (צילום: דובר צה"ל)

מאת אריה ארד, שליח "דבר"

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – תוכניות הניסויים של ה"לביא" תקוצר במידה ניכרת כתוצאה מהצלחה שמעל למשוער בטיסות מערכות בקרת הטיסה נודע לשליח "דבר". מצפים, כי ה"לביא" יבצע בימים הקרובים תדלוק ראשון באוויר.

מנכ"ל התעשיה האווירית משה קרת אמר אתמול במסיבת עיתונאים בפאריס, כי עד כה ביצעו שני דגמי האב של ה"לביא" 51 טיסות ניסוי שבמהלכן הגיעו למהירות מירבית של 1.07 מאך.

"המהירות הקטנה ביותר שבו טס המטוס היתה 110 קשר. הגובה המירבי שאליו הגיע ה"לביא" היה 43 אלף רגל, זווית ההתקפה המירבית 25 מעלות והלחץ המירבי 7.2 ג'". ביצועי המטוס היו בהתאם למה שנחזה ובשלבים מסויימים טובים מזה" אמר קרת. הוא הוסיף שאילו היו בפיתוח שגיאות גדולות, אלה היו כבר מתגלות.

עוד אמר, כי להשלמת הפיתוח

(המשך בעמ' 2)

ראש אגף הארגון בשב"ס שלום מן הורשע בעבר בזיוף חתימת רופא

מאת נתן [illegible], סופר "דבר" לענייני משטרה

אריה פינק, ראש אגף השיקום במשרד הבטחון, שהעיד עדות אופי חיובית במשפטו של שלום מן, ראש מינהל הארגון בשירות בתי הסוהר דהיום ואיש אגף השיקום בעבר שהועמד לדין משמעתי בעניין זיוף במסמך של הרופא, הוא האיש שמסר חוות דעת חיובית על שלום מן לשר המשטרה, חיים בר־לב, לפני שזה החליט למנותו לראש מינהל הארגון בשירות בתי הסוהר.

שלום מן ("מנק") החל לעבוד כ־ראש הלשכה של אגף השיקום ברחובות ב־25 בנובמבר 1979. במהלך עבודתו בלשכת השיקום ברחובות בא במגע יומיומי עם נכי צה"ל לצורך בדיקות רפואיות ולקביעת מעמדם ודרגת נכותם. באחד הימים החליט ל"זרז" את הטיפול בנכה מסויים וזייף חתימה של הרופא המטפל, שצריך היה להוות דעתו לגבי מצבו של החולה.

כך מתאר זאת היום הרופא שחתימתו זוייפה, ד"ר גד שמואלי מאשקלון: "הוא זייף חתימה שלי על מכתב שמאשר למישהו לקבל תגמולים. אני הייתי צריך לחתום ולא חתמתי, כי אני לא הכרתי את הנכה. החלטתי לא להיות חותמת גומי ולבדוק כל מקרה לפני אישור. אבל להפתעתי גיליתי [illegible]. פעם ראיתי את שמי – ד"ר גד שמואלי – על מכתב אחר חתום ד"ר גד שמואלי. [illegible] של שלום מן חותמה פעם, כאילו קיבלה אישור ממני".

"הגשתי תלונה על כך למר אריה פינק, ראש אגף השיקום, והוא העביר זאת לקצין הבטחון ולא למשטרה. התלונה הועברה לבית הדין של עובדי המדינה וכשבאתי להעיד בבית הדין נתן לי את הדרישה

(המשך בעמ' 2)

מפגינים של "סולידאריות" פוזרו באלות

האפיפיור קרא להפסיק העיוות בחיי החקלאי – ו־2 מיליון הריעו

מאת ביעטה קיה, שליחו המיוחד של "דבר" בפולין

טארנוב (מיוחד ל"דבר"). – האפיפיור יוחנן פאולוס השני השמיע אתמול – לראשונה בביקורו הנוכחי בפולין – התקפה ישירה וחריפה על שלטונות פולין, באשר קרא להם להשלים במלואו את ההסכם שנחתם ב־1981 עם ארגון "סולידאריות" של האיכרים.

לשאגת תשואות של כשני מיליון נאספים, בתוכם משלחות איכרים מכל רחבי פולין, במיסת המונים שהיתה ליד העיר טארנוב, אמר האפיפיור, כי "העיוותים בחיי החקלאות הפולניים נובעים ממעמדו המעוות של החקלאי כעובד "האחרון"".

יוחנן פאולוס קרא להחזיר את דגם האיכר העובד למעלה מכפי כוחו, עם התוצאות מעטות, בדגם של "יצרן עצמאי".

במהלך אותה מיסה ענקית וצבעונית העניק האפיפיור גם מעמד של קדושה לקארולינה קוזקה, צעירה פולניה ארוקה, שנרצחה ב־1916 – כשהיתה אך בת 16 – על ידי חייל רוסי שניסה לאנוס אותה.

למען ההיהודות הודגש כי מדובר ב"חייל של צבא הצאר", אך הכל ראו במעשה זה של האפיפיור ביטוי פוליטי לגודלה של פולין ביחס לסובייטים. האפיפיור אמר, כי קוזקה הגנה על כבוד "הנערה"

נדחתה ההכרעה על חיוב קמחי להעיד בארה"ב

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – ההכרעה בשאלת חיובו של דוד קמחי להעיד בארה"ב בפרשה האיראנית, נדחתה אמש למועד בלתי־ידוע בבית המשפט הפדראלי בוואשינגטון.

בתום דיון בדלתיים סגורות שנמשך קצת פחות משלוש שעות אמר הציר המדיני של שגרירות ישראל בוואשינגטון עודד ערן, כי הדיון עדיין לא הסתיים, כי השופט אוברי רובינסון ביקש מהצדדים להגיש לו מסמכים נוספים וכי לא נקבע מועד לחידוש הדיון.

בדיון שהתקיים אמש הופיעו גם נציגים של משרד המשפטים האמריקאי ושל מחלקת המדינה אשר מסרו לשופט מסמך בו צידדו בעמדה הישראלית לפיה יש להתחשב בחסינות היחסים הדיפלומטיים וחסיונם של סודות מדינה ופעולותיה.

הדיון נערך בעקבות הגשת צו הבאה לדוד קמחי על ידי

(המשך בעמ' 2)

חילוקי דעות בוואשינגטון בעניין תהליך השלום

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – חילוקי דעות התגלעו בשבועות האחרונים בין הבית הלבן למחלקת המדינה בנושא תהליך השלום במזרח־התיכון.

בעוד אנשי מחלקת המדינה, התומכים במהלך של שמעון פרס מבקשים לקדם את הדיון בצדדים הפרוצדוראליים, כדי להביא לכינוסה של ועידה בינלאומית, אנשי המועצה לבטחון לאומי בבית הלבן מצדדים בגיבוש עמדה לגבי הפתרון המהותי לסיכסוך במזרח־התיכון.

אנשי מחלקת המדינה מזהירים בדיונים פנימיים המתקיימים בממשל האמריקאי, כי התרכזות במאבק לבצוא פתרון מהותי, תסכל את הסיכויים הקלושים בלאו הכי, לכינוסה של ועידה בינלאומית.

מבקרים ישראליים רשמיים שהיו בוואשינגטון בימים האחרונים חשו בהבדלי גישות אלה בשיחותיהם.

הסלון האווירי נפתח היום

רבין ייפגש מחר עם הנשיא מיטראן

מאת אריה ארד, שליח "דבר"

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – שר הבטחון יצחק רבין יתקבל מחר לשיחה אצל הנשיא מיטראן ויפגש עם שר ההגנה הצרפתי. העובדה שהנשיא חרג ממנהגו ומקבל לשיחה שר בטחון של ממשלה זרה מתפרשת כאן כמחווה מיוחדת כלפי ישראל ומפלגת העבודה.

השר רבין יגיע לפאריס וייצא מיד לשדה התעופה להבורז'ה כדי להשתתף בפתיחת הסלון האווירי והביתן הישראלי שבו. ישתתף בקבלת פנים שתיערך לכבודו בשגרירות ישראל.

יומו המדיני של הביקור יהיה מחר.

משקיפים בפאריס מציינים, כי הנשיא מקבל לשיחה את רבין לא כשר בטחון אלא כאחד האישים המרכזיים בהנהגת המדינה. המשקיפים אומרים, כי הנשיא מעוניין להתוודע בקרוב להשקפותיו ולהלך מחשבתו לאחר שכבר לא הזדמן להם להיפגש. מניחים שהנשיא ירצה לשמוע על מדיניותו של שר הבטחון ביהודה ושומרון, על עמדתו לגבי תהליך השלום והשאלה הפלשתינית, וכן לגבי הוועידה הבינלאומית ועל גישתו לשאלה הלבנונית. השניים יחליפו דעות גם בנושא הסובייטי ועל יחסה של ברה"מ לבעיה היהודית בעידן גורבאצ'וב.

מתגבש רוב בסינאט נגד נשק לסעודיה

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – בסנאט האמריקאי החל להתגבש בימים האחרונים רוב המתנגד לכוונתו של הממשל האמריקאי למכור נשק חדיש לערב הסעודית.

עד כה כבר החתמו 64 סנאטורים על מכתב התנגדות לעיסקת הנשק עם ערב הסעודית. לצורך החלטה שתבטל וטו צפוי של הנשיא, זקוקים המתנגדים לרוב של 66 סנאטורים – שני שלישים ממליאת הסנאט.

בדיון שהיה אתמול בוועדת החוץ של הסנאט הסביר עוזר מזכיר המדינה לענייני המזרח הקרוב ריצ'ארד מרפי, כי ארה"ב צריכה למכור נשק חדיש לסעודיה משום שאם לא תעשה כן ימכרו מדינות אחרות במערב נשק לסעודים במקרה כזה לא יהיו הסעודים צריכים למלא תנאים הקשורים במכירת הנשק, מן הסוג שהאמריקאים נוהגים להטיל עליהם כדי לשמור על אינטרסים בטחוניים של ישראל.

אולם רוב הסנאטורים שהתבטאו בדיון בוועדת החוץ אמרו, כי במצב הנוכחי בו ערב הסעודית אינה משתפת את פעולה עם ארה"ב במפרץ, אינה מתירה שימוש של חיל האויר האמריקאי בבסיסי תעופה סעודיים כדי לתת חיפוי לצי האמריקאי העוסק באבטחת נתיבי הנפט במפרץ, וממשיכה לקיים מצב לוחמה עם ישראל, אין למכור נשק חדיש לסעודים.

ארה"ב מעוניינת בפיתוח משותף של הטיל "חץ"

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בלונדון

לונדון (מיוחד ל"דבר") – הגנרל ג'יימס אברהמסון, ראש ארגון יוזמת ההגנה האסטרטגית של משרד ההגנה האמריקאי, הורה לצוותו לשתף פעולה עם ישראל בפיתוח הטיל הבאליסטי־טאקטי "חץ" – כך מוסר ה"ג'יינס דיפנס ויקלי" בגליונו היום.

ידיעה זאת נוגדת ידיעה קודמת על התנגדות של הקונגרס האמריקאי להיענות לבקשה ישראלית לתקציב בסך 70 מיליון דולר לפיתוח הפרוייקט.

דולצ'ין רוצה להפוך ל"נשיא כבוד" עם פרישתו

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

יו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצ'ין, מבקש להיבחר, לאחר פרישתו מתפקידו הנוכחי, לתפקיד נשיא כבוד של ההסתדרות הציונית העולמית, תפקיד שלא אויש מאז פטירתו של נחום גולדמן.

גישושים שונים בכיוון זה נעשו באחרונה על ידי אישים שונים המקורבים לדולצ'ין. הצעה זו מעוררת התנגדות בקרב אחדות מהמפלגות הציוניות וספק אם יש לה סיכוי לעבור.

נשיאות הוועד הפועל הציוני שהתכנסה אתמול קיבלה הצעת החלטה שתועלה במושב הועד הפועל הציוני. לפיה מביע הוועד הפועל הציוני את הערכתו והוקרתו ליו"ר ההנהלה הציונית והנהלת הסוכנות היהודית, אריה דולצ'ין על תרומתו רבת השנים לעם היהודי ולציונות ועל פועלו המבורך לקידום המטרות הלאומיות בישראל ובתפוצות.

ההצעה מביעה מורת רוח מן הדרך בה התנהלו דיוני חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית בפברואר האחרון. בו אולץ דולצ'ין לחתום על מכתב התפטרות בתום הקדנציה. הצעת ההחלטה קובעת, כי מוסדות ההסתדרות הציונית הם המוסמכים להחליט על המשך כהונתם של היו"ר חברי ההנהלה ועל בחירתם של בעלי תפקידים בהסתדרות הציונית.

שיבושים בטלוויזיה

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

שידורי הרדיו והטלוויזיה שובשו אתמול בעקבות עיצומים שנקטו הטכנאים ברשות השידור על רקע שעדיין לא שולמה להם תוספת רטרואקטיבית של שישה אחוזים.

הטכנאים בטלוויזיה שבתו מ־9 בבוקר עד 2 אחר הצהריים, ושוב בין 5 ל־7 בערב. כתוצאה מכך נמנע צילום בתכנית למבט, לא נתקבלו שידורי לווין, לא שודרו תוכניות הילדים ולמעשה הושבתה כל ההפקה בטלוויזיה.

ברדיו הושבתו השידורים בין השעות 11 ל־1. היום צפויה להתקיים פגישה בין יו"ר האיגוד המקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, הממונה על השכר באוצר הלל דודאי, ומנכ"ל רשות השידור אורי פורת. הטכנאים הודיעו, כי יחריפו את השיבושים אם תוצאות הפגישה לא יהיו חיוביות.

מנכ"ל הרשות אורי פורת הביע אתמול צער על שהטכנאים נקטו בסנקציות למרות שידעו על הפגישה הצפויה בעניינם. הוא חזר והודיע על תמיכת הרשות בדרישות הטכנאים אך הדגיש, כי אין צורך לנהל את המאבקים על גבו של הציבור.

هكذا من الاصل

הרצוג מבקר „המסכת המכוערת של השמצות והכפשות" בין מפלגות

(ע). – הנשיא חיים הרצוג, שהיה ראשון המברכים בוועידה הי"א של המפלגה הליבראלית העצמאית שנערכה אתמול במלון לרום בירושלים, אמר כי, „כל אימת שמתעוררת מחלוקת בין־מפלגתית אני קורא שוב ושוב לפוליטיקה הישראלית בכיעורה".

הוויכוח גולש מהר מדי למסכת מכוערת של הכפשות והשמצות אישיות, לגופם של אנשים ולא לגופו של עניין והשאיפה להשיג כותרות בעיתונים בעבירה אנשים על דעתם", דברי נשיא המדינה.

מר משה קול, יו"ר המפלגה הליברלית העצמאית, השמיע את דבר המפלגה לקראת דיוני הוועידה וייחד דברים לעניין קידום השלום. הוא הדגיש, כי הקפאון בתהליך המדיני לשלום הוא מדאיג. וקרא למפלגתו להתגייס למאבק על השלום ולא להשלים עם הסטטוס קוו הקפוא והמסוכן, כי הוא עלול להביא למלחמה נוספת.

ל"ע בוועידה אתמול – בהשתתפות רה"מ שר החוץ והיו"ר משה קול (צילום: יצחק הררי)

ר"מ סוריה – בירדן

עמאן (א.פ.). – ראש ממשלת סוריה עבד אל־ראוף אל־קאסם הגיע אתמול לעמאן, לביקור רשמי בן ארבעה ימים, שיוקדש להתוועדויות ולדיונים בעניינים מדיניים וכלכליים.

ראש הממשלה הירדני זייד א־ריפאעי קידם את פניו של קאסם בשדה התעופה הצבאי של עמאן. יחד עם א־ראוף הגיעו לירדן שר החוץ הסורי פארוק א־שרע, שר הפנים מוחמד חרבא ושר התחבורה יוסף אל אחמד.

לכתבים שצבאו על שדה התעופה בעמאן סרבו שני המנהיגים לומר מה יהיו הנושאים המדוייקים בדיוניהם. ריפאעי רק אמר, כי ידון עם עמיתו הסורי ב„עניינים מדיניים וכלכליים שונים".

בזמן האחרון, התרבו הידיעות על נסיונותיה של ירדן להביא לפיוס בין סוריה ועיראק ואף היו דיווחים – שלא אושרו מעולם על־ידי מקור רשמי כלשהו – כי נשיא סוריה אסד ונשיא עיראק צדאם חוסיין נועדו בחשאי בשטח ירדן. אולם, ריפאעי אמר לכתבים אתמול, כי „ירדן אינה עוסקת במשחק בתפקיד המתווכת".

„אנו נוהגים לדון עם אחינו בסוריה, בעיראק ובכל מדינה ערבית אחרת בכל עניין שנראה לנו שיש בו כדי להועיל למטרות הערביות המשותפות", אמר זייד א־ריפאעי.

בדברים קצרים שנשא אל־קאסם עם הגיעו לעמאן, תיאר את יחסי סוריה – ירדן כ„יחסים יפים ודבר־ערך".

כאשר נשאל ראש הממשלה הסורי על יחסי ארצו עם עיראק, השיב: „אנו מקווים, כי נגיע לפתרון ולשלום. אנו מקווים זאת הן למען משפחתנו העיראקית, הן למען המשפחה הסורית".

מאוחר יותר אתמול, הכריז שר התקשורת הירדני מוחמד ח'טיב את הידיעות שביקור המשלחת הסורית רמת־הדרג בארצו כרוך בכינוס של „הוועדה העליונה הירדנית־סורית" – גוף שבו חברים שרי ממשלותיהן של שתי המדינות.

שוטר מג"ב הורשע בהטחת ראשו של ילד ערבי בכותל

(ע). – שוטר משמר הגבול יונה זהבי, 24, הורשע אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים בפציעה בנסיבות מחמירות של ילד ערבי בן 7. גזר דינו יינתן בסוף החודש, לאחר קבלת תסקיר של קצין מבחן.

השוטר הורשע בכך כי תפס ילד ערבי בן 7 שירד משער המוגרבים, גרר אותו בכוח לכותל, חבט את ראשו באבני הכותל וגרם לו לפציעה קשה בראשו. הילד נזקק לתפרים אחדים.

השוטר נלקח למעצר מאז המקרה ועם הגשת כתב האישום נשלח לבדיקה פסיכיאטרית בה נקבע, כי הוא מסוגל לעמוד לדין.

שופט בית המשפט המחוזי בירושלים השופט צבי כהן הרשיע את השוטר עפ"י הודאתו וכאמור גזר דינו יינתן בסוף החודש הזה.

בכינוס על מנהיגות ויחסים בינ"ל

אריה נאור: שמיר לא ממשיך דרכם של ז'בוטינסקי ובגין

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

מזכיר הממשלה לשעבר אריה נאור סבור, כי חל שינוי מהותי בהנהגת התנועה וראש הממשלה יצחק שמיר אינו ממשיך את הקו שהתוו אבות התנועה ז'בוטינסקי ובגין.

נאור הרצה אתמול בכנס השנתי הבינלאומי של המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש דייוויס של האוניברסיטה העברית על „מנהיגות מדינית ויחסים בינלאומיים".

בהשוותו בין תקופת בגין כראש הממשלה לתקופת שמיר אמר כי, בגין היה מוכן להסתכן יותר מתוך הגישה של ז'בוטינסקי, הדוגלת בנקיטת יוזמה. על רקע זה ניתן להבין את ההחלטות על הסכם השלום, הפצצת הכור בעיראק ומלחמת לבנון.

„בגין", אמר נאור, „הסתכן בשינוי הקונצנזוס הישראלי, שרגיל בגישה של בטחון כדבר חשוב ביותר, כאשר נוצרה אפשרות מציאותית להשגת השלום." לדבריו, בגין תמך בשעתו בשיתוף בריה"מ במו"מ על שלום וראה בכך יתרונות רבים.

פרופ' שלמה אבינרי ניתח בהרצאתו את מנהיגותם של בן־גוריון ובגין. לדבריו חשדנות פרושה יכולתו של מנהיג פוליטי להביא לשינויים. הוא הביא מספר דוגמאות שבהן שינה בן גוריון את עמדתו – כך למשל לאחר מבצע קדש חזר בו בן גוריון מדרישותיו הטריטוריאליות מתוך הבנה של מגבלות העוצמה של ישראל.

פרופ' אבינרי סבור, כי בגין שינה את צורת החשיבה הישראלית ביחס למו"מ לשלום. החשיבה המסורתית, אמר אבינרי, היתה כי הבטחון מעל לכל, אך מה שהנחה את בגין היה דווקא ההיסטוריה ומידת השייכות של השטח לגבולות ארץ ישראל. אבינרי טען עוד כי חדשנותו של בגין נכשלה במלחמת לבנון.

מ"מ רוה"מ ושר החוץ שמעון פרס ניתח בהרצאתו את המאפיינים המרכזיים למנהיגים. לדבריו, מנהיג חייב לייצג את השילוב בין מציאות לחזון, עליו לדעת מתי לקבל החלטה על חשבון אחרות ומתי להעדיף אחרות על חשבון החלטה.

לדברי פרס, מנהיגים צריכים להעדיף לטפל בענייני ארצם במקום לפעול למען ההסטוריה משום שקשה למצוא מנהיגים שהשפיעו ושינו את ההסטוריה ללא שפיכת דמים. „מנהיגות נמדדת פעמים, בתוה ובספרי ההסטוריה. אם ישנם מנהיגים החושבים לפעול למען העם במונחים הסטוריים, אני ממליץ להם לשנות את עדיפויותיהם: כדאי שיזכרו כמנהיגים דגולים משום שהיו צודקים, מאשר לא צודקים משום שהיו דגולים".

בהתחדש המו"מ על השכר היום

הפקידים תובעים תוספת שכר של 13–15 אחוזים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים תובעת תוספת שכר של 13 עד 15 אחוז – כשיעור השחיקה של השכר לעומת 1984.

בישיבת המרכז של הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים הודיע המזכ"ל של הסתדרות מקצועית זו, משה ביתדגן, כי ידחה על הסף כל הצעה של האוצר להעלאת השכר ב־3 עד 4 אחוזים בלבד, שכן הרוב המכריע מבין 180 אלף חברי הסתדרות הפקידים משתכרים לפי הרמות הנמוכות.

אחת התביעות המרכזיות של הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים היא קיצור שבוע העבודה ל־40 שעות או 5 ימי עבודה. כן דורשת הסתדרות זו שהשכר התחילי לא יפחת ממחצית השכר הממוצע במשק וההכפלה של כל התוספות השקליות.

המשא־ומתן בין ההסתדרות לבין נציגי הממשלה על חידוש הסכם השכר במיגזר הציבורי לשנה הקרובה, מתחדש הבוקר בבית הוועד הפועל של ההסתדרות, בראשותם של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד והממונה על השכר במשרד האוצר הלל רודאי.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים ז'ילוני אמר אמש: „אני מציע לאוצר לנהל עמנו מו"מ קצר ואלגנטי תוך נכונות להעניק תוספות שכר משמעותיות. אם האוצר יתווכח עמנו על אחוז או שניים, הוא ישלם מאוחר יותר בריבית דריבית".

כך החלו המגעים החשאיים

ידיד משותף של רפי אדרי ונשיא טוגו הפגיש השניים

מאת סופר „דבר" בכנסת

המגע הראשון בסידרת המגעים החשאיים שהובילו להחלטתה של טוגו לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל נעשה ביולי 1986.

ח"כ רפי אדרי יצא לטוגו בשליחותו של שמעון פרס לפגישה עם הנשיא איידמה. ח"כ אדרי יצא לשליחות זו בשל ידידותו עם איש עסקים יהודי יליד מרוקו שקיים יחסי ידידות עם הנשיא. אותו איש קשר הציג את ח"כ אדרי בפני הנשיא איידמה וח"כ אדרי מסר לידי הנשיא איגרת אישית מפרס.

באיגרת זאת סקר פרס את המצב המדיני במזרח התיכון, הבהיר לנשיא איידמה את המאמצים לקדם את תהליך השלום באיזור וביקש לשקול את חידוש היחסים עם ישראל, הן בעקבות יחסי השלום עם מצרים והן על רקע הנסיון להרחיב את מעגל השלום במזרח התיכון. פרס גם הפליג באיגרתו בחשיבותה של טוגו היות למעצמה במערב אפריקה ועל ההשפעה שעשוייה להיות לחידוש היחסים בין טוגו לישראל על מדינות אפריקניות נוספות.

ביקורו של ח"כ אדרי בטוגו ביולי אשתקד כלל פגישות נוספות עם הנשיא והוסכם לשקול ברצינות את פנייתו של פרס לחידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות. המגעים הבאים בין ישראל לטוגו נעשו במרוצת החודשים שלאחר מכן. פעמיים באותה שנה הגיע לירושלים איש הקשר, ידידם המשותף של נשיא טוגו וח"כ אדרי, בספטמבר ובנובמבר 1986. בשתי הפעמים נועד האיש גם עם שמעון פרס.

חודש לאחר הביקור השני, בינואר השנה, הודיע איש הקשר לח"כ אדרי, כי הנשיא איידמה החליט לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל ולהודיע על כך תוך מספר חודשים. נראה, כי דליפת הידיעה הזאת מירושלים שימשה עילה לטוגו לעכב את ההודעה על חידוש היחסים. מקורות המכירים מקרוב את המגעים מאחורי הקלעים בין ישראל לטוגו בשנה האחרונה אומרים, כי מדיניותו של פרס בנושא קידום תהליך השלום וכן ביקורו של פרס במרוקו בשעתו שימשו גורם מרכזי בהחלטתו של הנשיא איידמה לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל שאותם הוא ניתק בעקבות מלחמת יום הכיפורים.

כן נודע, כי ח"כ אדרי נועד בחודשים האחרונים עם נשיאים אפריקנים נוספים לקראת אפשרות של חידוש היחסים הדיפלומטיים עם מדינות אפריקניות נוספות.

רפי אדרי

הסכמה בפיסגת ונציה לתיאום כלכלי ושיתוף פעולה במלחמה בסמים ואיידס

ונציה („רויטר", עתי"ם, עי"צ). – ועידת הפיסגה של ונציה ננעלה אתמול בהבטחה מצד שבע המדינות התעשייתיות הדימוקראטיות המובילות להגביר את התיאום במדיניות הכלכלית, להילחם בסמים בלתי־חוקיים ולשתף פעולה כדי למצוא תרופה למחלת ה„איידס" הקטלנית.

התוצאה העיקרית של ועידת הפיסגה ה־13 של שבע המדינות היא הנסיון לשלוט בצורה טובה יותר בהתפתחות הכלכלות שלהן ובמטבעותיהן, כדי למנוע מיתון עולמי חדש וסערה הרסנית בשוקי המטבע.

בוועידה השתתפו ראשי המדינות או הממשלות של ארה"ב, יפאן, מערב גרמניה, צרפת, בריטניה, איטליה וקנדה.

הודעת הסיכום של הפיסגה הוקראה על ידי ראש הממשלה האיטלקי היוצא אמינטורה פאנפאני, במנזר הבנדיקטיני בן אלף השנים באי סאן־ג'ורג'ו בוונציה. הודעה זאת באה בעקבות הצהרה מדינית, שפורסמה שלשום, ובה הובע קונסנסוס בענייני מזרח־מערב, המלחמה בטרור והבטחת חופש השיט במפרץ הפרסי.

בהודעה שהקריא אתמול פאנפאני נאמר גם, כי שבע המדינות הסכימו שדרום אפריקה חייבת לנטוש את מדיניות הפרדת הגזעים שלה. „הסכמנו, כי פתרון של שלום בדרום־אפריקה ניתן למצוא במשבר הנוכחי רק אם יפורק משטר האפרטהייד ויוחלף בצורה חדשה של מימשל דמוקרטי, לא־גזעני", קרא פאנפאני.

לפי סעיפי ההצהרה, התחייבו שבע המדינות לנסות לדבוק במדיניות כלכלית מוצהרת, תוך שימוש בשורה של אינדיקאטורים, שנועדו להזהיר אם תסטה הכלכלה הכלל־עולמית מן הקו הנכון.

בהודעה נאמר: „ראשי המדינות או הממשלות גורסים, כי צעדים אלה חשובים לטיפוח צמיחה גלובאלית לא־אינפלציונית מתמשכת ולקראת יציבות גדולה יותר בתחום המטבעות".

הם שבו והכריזו על התחייבותם להילחם בתנודות בשערי מטבע החוץ ובפרוטקציוניזם במסחר ולפעול לצמצום הסובסידיות החקלאיות, שגרמו שיבושים חמורים בסחר העולמי.

למלחמת־חורמה ב„איידס"

לנוכח מחלת ה„איידס" קראו ראשי המדינות לקיים מחקר רפואי מתואם בין שבע המדינות, כדי למנוע כפילות במאמצים. בהודעה נאמר, כי ארגון הבריאות העולמי, שמרכזו בז'נווה, הוא המתאים ביותר לפקח על המאמץ הגלובאלי לפתח נסיוב נגד המחלה.

קיסר: מפעלים נוספים שנמצאים בקשיים יועברו לשליטת העובדים

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

החוק שאישרה באחרונה הכנסת בדבר „רכישת מפעלים שנקלעו לקשיים על ידי עובדיהם, יהיה מנוף להרחבה של הקואופרציה היצרנית" – אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר במפגש מיוחד במינו של המייסדים והעובדים בדפוס הקואופרטיבי הראשון בירושלים – „אחוה".

קיסר ציין שההסתדרות קיבלה על עצמה להשתתף בקרן הציבורית לרכישת מפעלים ע"י עובדיהם, דבר שאיפשר קרן בסך 10 מיליון ש"ח.

מדובר במפעלים המעסיקים עד 200 עובדים שנקלעו לקשיים וקיימת סכנה שיימסרו לידי כונס נכסים. ההזרמה למפעלים אלה תיעשה באמצעות הלוואות לעובדים שיתארגנו על בסיס קואופרטיבי להפעלתם.

מזכ"ל ההסתדרות הטעים כי הנסיון של רכישת מפעלים קטנים ע"י העובדים כבר בוצע בכמה מקרים ("פלור" בבית־שאן, "המגדר" בקריית־גת ועוד). עם קבלת החוק, אמר, יהיו מפעלים נוספים שיופעלו על בסיס קואופרטיבי, תוך אחריות העובדים לניהולם.

הוארך מצב החירום בדרום־אפריקה

קייפטאון (א.פ). – נשיא דרום־אפריקה פ.ו. בותה האריך אתמול בצו מיוחד את מצב החירום במדינה, הנמשך כבר שנה תמימה, ואמר כי חרף הפעולות ההרסניות שננקטו נגד מתנגדי הממשלה, דרום־אפריקה עדיין שרויה בסכנה גדולה.

בהודעה שקרא בותה בבית הנבחרים, ושאר שודרה אחר־כך לאומה בטלוויזיה, לא היה כל רמז לאפשרות של סיום משטר החירום בדרום־אפריקה במועד כלשהו. „לו לא היו תקנות החירום בתוקף", אמר בותה בבית הנבחרים, „היינו שרויים בסכנה קיצונית". בותה ניצל את נאום ההודעה על הארכת משטר החירום להתקפה חסרת תקדים בחריפותה על „הקונגרס הלאומי האפריקאי" המתנגד למשטר ואמר, כי מנהיגי ארגון זה „חיים בפאר ובעינוג בחוץ לארץ" מונעים מנלסון מאנדלה את שחרורו ממאסרו הממושך „משום שאינם נותנים לו רשות להתכחש למדיניות האלימות".

ויכוח סוער בגוש־אמונים על דרכי מאבק

(סוף מעמוד 1)

י"ש.

בשעת מסירת הידיעה נמשך הדיון בגוש אמונים ולא נתקבלה הכרעה סופית אם לצאת למאבק גלוי ופומבי נגד יצחק רבין. לסופר „דבר" נודע, כי אם תתקבל החלטה להפגין נגד יצחק רבין מתכוונים אחדים מראשי גוש אמונים לצאת בהחלטה נגדית שתביע בו תמיכה ואמון ויחד עם זאת תפנה אליו לבחון טוב את החמרת העונשים למחבלים, לזורקי אבנים ולמיידי בקבוקי תבערה, תוך דרישה להגברת עונש הגירוש של מעורבים בפעולות אלה.

הרב עמרם יפרח מקריית ארבע שוחרר אמש ממעצרו לאחר שלא זוהה במסדר הזיהוי של המשטרה, כמי שנראה בהתפרעות בדהיישה. הרב יפרח, ראש המועצה הדתית בקריית ארבע, נעצר למרות טענתו, כי לא נכח במקום ההתפרעות. הוא נעצר לאחר שמכוניתו שנמכרה לפני חצי שנה לתושב אחר בקריית ארבע נמכרה לתושב קריית ארבע אחר ונמצאה במקום ההתפרעות.

העוצר בדהיישה עמד להסתיים אמש בשעה 1 אחר חצות לאחר שהמחנה היה נתון בעוצר במשך כל יום אתמול, למעט הפסקת הצטיידות במזון.

בקבוק תבערה הושלך אמש לעבר רכב ישראלי ממערב לחברון.

נהג הרכב הדף אחד מיידי הבקבוק אך לא הצליח לתפסו. ישיבת מזכירות גוש אמונים התנהלה אמש תוך סערת רוחות וחילוקי דעות חריפים בשאלת הדרכים לטפל בבטחון יהודה ושומרון.

אמש סמוך לשעה 19.00 נסע סנדר פ"ח ובו שני נוסעים ישראלים ליד צומת תרקומיה. בקבוק תבערה הושלך לעבר הרכב והתלקח על הכביש בלי שגרם נזק לסנדר. שני נוסעיו קפצו ממנו והחלו לרדוף אחר מיידי הבקבוק. בשעה זו התדרדר הרכב לכוון כרם גפנים שנמצא במורד הכביש. נהג הסנדר נפגע באופן קל ככל הנראה כתוצאה מההתלקחות של הבקבוק על הכביש. הוא טופל במקום ונשלח לביתו. מיידה הבקבוק הצליח להימלט.

המזכירות המורחבת של גוש אמונים התכנסה אמש לדון בשאלת הבטחון ביהודה ושומרון. הדוברים נחלקו בדעותיהם כיצד לנהוג במשליכי בקבוקי התבערה כאשר חלקם טענו שיש לארגן מחאות חריפות ויזומות על ידי המתיישבים היהודים בטענה שלא ניתן לשתוק יותר לקומת ואת טענו האחרים שיש להפקיד את נושא הבטחון בידי צה"ל בלבד ואסור לגוש אמונים לטפל בנושא הבטחון משום שאין זה עניינו. בשעת מסירת הידיעה נמשכה ישיבת מזכירות גוש אמונים ללא החלטה סופית כיצד לנהוג.

העוצר בדהיישה יימשך עד הבוקר – לאחר ההתפרעות שאירעה במחנה שלשום סמוך לחצות. בעקבות ההתפרעות ערכו חיילי צה"ל סריקה מבית לבית בדהיישה וחקרו את כל הגברים במחנה.

במהלך התחקיר במקום הוברר, כי לא נורתה אש מתוך המחנה אל חיילי צה"ל – אלא היו נתזים של ידי החיילים במקום.

ההתפרעות בדהיישה אורגנה בתוך המחנה בעוד מועד. תושבי המחנה הכינו מחסומי אבנים בדרכים ומנעו בכך מחיילי צה"ל כניסה מהירה למחנה. תוך כדי כניסת החיילים יידו בהם תושבי המחנה אבנים ואף יידו אבנים אלו כאלו, בין חמולות יריבות בתוך המחנה.

בעקבות ההתפרעות הוטל עוצר כולל על המחנה ותושביו לא הורשו אתמול לצאת למקום עבודתם. החל מאתמול בבוקר הרחיב צה"ל את שטח הגדר הנפרשת מעתה לכל אורכו, לאורך יותר מקילומטר. כוחות הבטחון עצרו לחקירה יותר מעשרה מתושבי המחנה החשודים בארגון ההתפרעויות בדהיישה.

ראש מועצת קריית־ארבע שלום ואך חזר בו אתמול מגינוי ההתפרעות בדהיישה על ידי תושבי קריית ארבע – בלחץ סיעת „כך" במקום.

אליקים העצני מסיעתו של שלום ואך האשים את הרמטכ"ל, כי הירי אתמול בדהיישה הוא תוצאה של הביקור הכביש של הרמטכ"ל במקום. הוא אמר שביקור הרמטכ"ל והאלוף מצנע בדהיישה מוסיף שמן למדורת השרוד שנתן את תוצאותיו כבר אתמול. „הם (הרמטכ"ל ומצנע) לא יודעים שבביקורם ציינו הפקר. פירושו של הביקור הוא שהרמטכ"ל אומר: אנחנו עם דהיישה, נגד קריית־ארבע" – אמר אליקים העצני.

אזהרתו של רבין

(סוף מעמוד 1)

קרית־ארבע אמרו, כי ערבים לא נחקרו, חיילים לא נחקרו והיהודים שנעצרו – הם הקרבנות.

הדוברים: ראש המועצה שלום ואך, עו"ד אליקים העצני, באיר כדיגור וזאב פרידמן אמרו במסיבת עתונאים שהתקיימה במועצה, כי ביקורי הקצינים בדהיישה מהווים עידוד לטירור.

ראשי המועצה דרשו מקציני צה"ל להפסיק להצהיר הצהרות כגמתיות ולדאוג לבטחון. הם האשימו את קציני צה"ל בהדלפות מכוונות לכלי התקשורת, דבר שהינו לדעתם בזיון של בית־המשפט, בשעה שעניינם של 13 מתושביהם תלוי ועומד בערכאות.

הדוברים אמרו, כי אין שום תרופה נגד יידוי אבנים, העונשים על כך מגוחכים, הם דרשו להקשות את היד נגד מפירי סדר ומיידי אבנים על כלי רכב ישראלים וחיילי צה"ל.

אנשי המועצה אומרים גם, כי יצאו בהודעת גינוי לאחר האירועים במוצאי שבת בדהיישה, מאחר וקיבלו מידע מסולף והבא לא יענו שום פעולות. מאחר ואין זה תפקידה של המועצה לגנות אירועים כידוע.

„לא צריך לדקדק עם אנשי צבא בספרות או בשפה עברית של אליעזר בן יהודה" – אמר אתמול בערב ח"כ רפאל איתן, בהתייחסו לתגובת אנשי קריית ארבע על דברי האלוף מצנע על „מעשה הנבלה" בדהיישה.

„אני לא הייתי מתעכב כמה שאמר. האלוף ביטא את הרגשות שלו ואת ההתייחסות שלו לכה שאירע במשפט שלו, בשפה העברית שלו. יכול להיות, שאילו הייתי רמטכ"ל הייתי אומר דברים דומים או שונים, או יותר גרועים או יותר טובים", אמר ח"כ איתן, בהוסיפו, כי הוא אומר זאת גם לאור הנסיון שלו בהתבטאויות בתקופת כהונתו כרמטכ"ל.

בהוראת אלוף פיקוד המרכז האלוף עמרם מצנע אטם אתמול צה"ל את אחת הכניסות למחנה הפליטים דהיישה שליד בית לחם. הוראת האלוף ניתנה בעקבות האירועים החמורים במחנה הפליטים שהתרחשו אתמול לפנות בוקר.

מקורות צבאיים מסרו, כי מהכניסה שנאטמה, ידו תושבי המחנה אבנים לעבר כלי רכב ישראליים ולעבר כוחות צה"ל.

במחנה הפליטים דהיישה נמשך העוצר גם אתמול והוא צפוי להסתיים היום לפנות בוקר.

אנשי יחידת הבינוי של צה"ל עסקו במשך יום אתמול בהארכת גדר הרשת הגבוהה המקיפה את המחנה.

בריטניה

(המשך מעמ' 1)

בבחינת המטען הרגשי שנלווה אליה. השמצות "אנגליות", כגון אמירתו של מנהיג הליברלים דייוויד סטיל, „לו היתה תאצ'ר רב החובל של "טיטאניק", היתה מנסה להרגיע את הנוסעים על ידי שכנועם שהאניה עצרה כדי לטעון קרח", אפיינית לסרקסטיות הכלווה את הבחירות.

דניס הילי, שר החוץ בממשלת הצללים של ה„לייבור" עזב בקללות את אולפן הטלוויזיה, אחרי שהמראיינת שאלה אותו על הטיפול הרפואי הפרטי שקיבלה אשתו ואחרי שה„לייבור" תקף את תאצ'ר על זה שאינה מסתפקת בשירותי הבריאות הממלכתיים.

אסיפות הבחירות האחרונות נערכו בנוסח אמריקאי, עם כוכבי־זמרת ובאלונים. תאצ'ר תקפה את ה„לייבור" בלבד, ולא התייחסה כלל למערך הליבראלים־סוציאל־דימוקראטים. היא פנתה למצביעי ה„לייבור" המסורתיים בקריאה לעזוב את מפלגתם, בטענה שאין אנשי ה„לייבור" מסוגלים לנהל ממשלה. „ה„לייבור" נפל עתה לידי מיליטאנטים שמאלניים, המתכוונים להשתלט על המפלגה... אל תתנו להם להשתלט על המדינה" קראה תאצ'ר להמונים.

קמחי

(המשך מעמ' 1)

השופט־החוקר הבלתי תלוי בפרשה האיראנית לורנס וולש, כדי שיעיד בפני חבר המושבעים הגדול בוואשינגטון הבודק חשדות במעשים פליליים בקשר לפרשה האיראנית. בדיון הועלתה גם שאלת צו הבאה דומה שהוגש לאחרונה בישראל ואל שווימר, גם הוא אחד המעורבים בפרשה.

האפיפיור קרא להפסיק העיוות

(סוף מעמוד 1)

הכנסייה הפולנית" וכי העם הפולני שמר על הערכתו העצמית כעם אלוהים, למרות מעשי העוול ההיסטוריים שנעשו לו.

כרזות של ארגון „סולידאריות חקלאית" הונפו במקום המיסה ליד טארנוב.

אתמול חזרו על עצמם מראות התקבצויות הענק שמלפני ארבע שנים: המון אדם עצום זרם לטארנוב. הכל בוססו בבוץ העמוק שהיה במקום ושרו „מאה שנים שיחיה לנו" לאפיפיור. הצעירים באו גם בערב, למפגש עם יוחנן פאולוס השני, למרות שהיתה זו רק פגישה קצרה, לא מיסה.

מפגינים פוזרו

קראקוב, פולין (ע"צ). – המשטרה הפולנית פיזרה באלות ובגאז מדמיע כמה אלפי תומכים של „סולידריות" שהפגינו אתמול בערב במשך 45 דקות במרכז קראקוב, שם היה האפיפיור יוחנן פאולוס.

המשטרה נערכה לקראת מהומות מאז שם ניהל האפיפיור תפילת מיסה. ההפגנה התארגנה בשדרות בלוניה. המפגינים, שנשאו כ־20 כרזות ועליהן המלה „סולידריות", נערכו בקרב ההמונים והשמיעו במקהלה „סולידריות" ו„יחי האפיפיור".

לאוטמן: יציבות הכלכלה הושגה ע"י פגיעה בתעשיה

מאת דני גוב, סופר הכלכלי של „דבר"

„בישראל עדיין לא נוצרו התנאים לתהליך של פיתוח תעשייתי בריא, והיציבות שהושגה במשק אין בה די להתחלתו של תהליך, במיוחד שהיא מושגת במידה רבה בעזרת כלים (שער החליפין, ריבית) שאם משתמשים בהם לאורך זמן פוגעים ישירות ביכולת הצמיחה של התעשייה", כך אומר נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן.

לאוטמן חושש מהעלייה המהירה בשכר הריאלי בשנה האחרונה. הוא קרא להפעיל מדיניות שכר מתקנת, שתבלום את המגמה המסתמנת בשנה האחרונה של עלייה מהירה בשכר הריאלי ודרש להוריד את שער הריבית הפוגע בצמיחה ולחפש כלים להגברת החסכון.

לאוטמן אומר, כי מבנה היצוא התעשייתי מבוסס יותר על המידה על יצוא בטחוני ויצוא כימיה בסיסית ובעיית רווחיות היצוא, הן שתי בעיות יסוד שללא פתרונן לא תהיה צמיחה בתעשייה, שתלווה בצמצום הפער בין היבוא ליצוא.

משרד התעשייה והמסחר העריך אתמול, כי נתוני היצוא של חודש מאי והמגמות המסתמנות לתקופת ינואר־מאי 1987 מצביעות על כך שתחזית היצוא התעשייתי לשנת 87 אכן התממש. דובר המשרד אמר, כי את הסטיות החודשיות קשה לצפות מראש והן נובעות בעיקר מתנודות ביצוא הבטחוני.

העלייה העיקרית ביצוא התעשייתי בחודשים האחרונים ממשיכה להתבסס בעיקר על ענפי המזון, הטקסטיל וההלבשה, תכשיטים, פלסטיקה ויצוא דלק, שבעיקרן נתונים בהתחזקות של המטבעות האירופיים.

לחברתנו מזל כהן

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

ההנהלה והעובדים

ניסויי ה„לביא"

(סוף מעמוד 1)

דרוש עוד סכום של 1.3 מיליארד דולר ולאחר שסכום זה יוצא, ישארו רק הוצאות הייצור השוטפות. קרת הטעים כי התכנית מתבצעת על פי התכנית שאושרה בקבינט לפני שנתיים. „כל היתר הן רק ספקולציות" הוסיף, והביע תקוה שהממשלה תחליט להמשיך בפרוייקט.

הזמנה מארה"ב

התעשייה האווירית עשויה לקבל הזמנה לפיתוח טיל ליירוט טילים באליסטיים בעלי טווח בינוני, גילה אתמול קרת. הוא אמר, כי מו"מ על כך מתנהל בימים אלה עם מינהלת הפרוייקט האמריקאי המכונה „מלחמת הכוכבים".

עוד גילה קרת, כי טייסים של חיל הנחתים האמריקאי מתאמנים בימים אלה בישראל לקראת מסירתה של טייסת מטוסי „כפיר" לנחתים. חיל הים האמריקאי כבר מפעיל 24 מטוסי „כפיר".

ההסתייגות מן ה„לביא"

(סוף מעמוד 1)

לתכנון לאומי בבית ההארחה „שורש" שליד ירושלים. באותו דיון אמר יו"ר בנק הפועלים, פרופ' איתן ברגלס, כי ההחלטה להיכנס לפרוייקט הלביא היתה מן הכשלונות והשגיאות החמורים ביותר שעשתה הממשלה בתחום הכלכלי.

לדברי יעקבי, חייבת הממשלה להחליט עכשיו בעתיד המטוס, על פי ההשקעה שיש עוד להשקיע בפרוייקט ועל ההשלכות שיהיו לה על המשק התעשייתי.

בנושא המדיניות הכלכלית, הזהיר שר הכלכלה מפני שאננות ותחושה של שביעות עצמית וקרא לבחון מחדש את המדיניות הכלכלית של הממשלה. לדבריו, ממעיטה הממשלה בחשיבות הגרעון במאזן התשלומים ולמעשה לא חל כל שינוי ריאלי בגישה.

לדברי פרופ' ברגלס באותו דיון, אין ביום כל ספק בטעות שבעצם ההחלטה וככל שההחלטה להפסיק את הפרוייקט תתקבל מוקדם יותר, כן ייטב.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי שקמים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה שקמים הופקד שינוי תכנית הנקראת „שינוי מס' 2 לתכנית מפורטת 03/6 237" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: לקלוט את פסולת הבנין והגרוטאות של 9 רשויות בנפה אשקלון האס"פ הכרמי הנ"ל במחצבה 113, יצמצם בצורה משמעותית את המפגע החמור הנגרם מפסולת בנין וגרוטאות בנפה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

שטח התכנית: 39.084 דונם

גוש: 2556

חלקה: 15

מקום: מ"א חוף אשקלון – מחצבה 113

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו בעיתונות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ההגשה תוגש בכתב בפירוט הנסיבות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתבססת ההתנגדות.

שלום הניג

יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

ראש אגף הארגון

(סוף מעמוד 1)

שנ־פתחתי את הסיפור. בסיום עדותי נאמר לי על ידי אחד האנשים שאריה פינק העיד לטובת שלום מבג. אחר כך ראיתי שמונה לתפקיד ראש מינהל הארגון בשירות בתי הסוהר והדבר נראה קצת מוזר, לפחות בעיני. הוא הגיע לבסוף לתפקיד גבוה מדי בהיררכיה הציבורית".

בתשובה לשאלה סופר "דבר" לגבי המניע לביצוע הזיוף ענה ד"ר שטאלה "איני יודע מה היה המניע לביצוע הזיוף".

סופר "דבר" ביקש את תגובתו של דובר מערכת הבטחון, דן וינריך, לשאלה האם העבירה נחקרה והועברה ליועץ המשפטי לממשלה כמקובל לגבי עבירות מסוג זה. להלן תשובתו של דובר הביטחון: "שלום מבג שימש בתפקידו באגף [illegible] מה־25 בנובמבר 1979 ואחר כך כראש הלשכה בתל־אביב מה־31 בדצמבר 1985. ההעדויות נגדו הועברו ליועץ המשפטי למערכת הבטחון ובעקבות המלצתו לתבוע ולהוקיע בנציבות המדינה. שלום מבג נשפט ב־13 בספטמבר 1981. גזר דינו היה נזיפה והפקעת שישית ממשכורתו לתקופה של שלושה חודשים. כן הושאל לשירות בתי הסוהר ממשרד הבטחון עם המלצות חיוביות ביותר".

אגב, שלום מבג שהורשע בזיוף הוא בעל סמכות לשפוט סוהרים, על פי תקנון שירות בתי הסוהר.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אתונה	10 – 12	מעונן
אמסטרדם	8 – 16	מעונן
בואנוס איירס	11 – 22	בהיר
הלסינקי	8 – 16	מעונן
הונג קונג	25 – 27	בהיר
וינה	13 – 23	מעונן
ז'נבה	8 – 16	בהיר
טוקיו	17 – 20	גשום
מוסקבה	10 – 15	מעונן
יוהנסבורג	3 – 17	בהיר
לונדון	6 – 15	מעונן
ליסבון	12 – 21	מעונן
מדריד	10 – 25	בהיר
מונטריאול	12 – 19	גשום
ניו יורק	20 – 27	בהיר
סאן פאולו	13 – 21	מעונן
פאריס	6 – 17	מעונן
פרנקפורט	7 – 18	מעונן
ציריך	10 – 16	גשום
ריו דה ז'נרו	16 – 25	מעונן
שטוקהולם	10 – 17	מעונן
שיקאגו	11 – 19	גשום

תל־אביב: [illegible] ירושלים: [illegible] חיפה: רח' הים 2, טל' 384655 [illegible]

swissair

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר

משנה לעורך דוד פדהצור

מזכיר מערכת מרדכי ברקאי

עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון

מנהל כללי אמנון בר־נוי

המו"ל – „דבר" בע"מ

נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199

מיקוד 61001

טלפון 286141 (6 קווים)

מחלקת המודעות

טלפונים ישירים

286156, 281860, 298032

סניפים:

ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45

טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:

המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16

בית מאזיה קומה ג'

טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27

טלפונים 3־642111־2, ת.ד. 33104

שר החוץ שמעון פרס בפגישה עם יועצו לענייני תרבות של נשיא ארגנטינה (צילום: יצחק הררי)

4 בכירים בעיריית ת"א נסעו לקאן על חשבון תרומות

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

קרן תל־אביב לפיתוח, העוסקת בעיקר בפיתוח תל־אביב מכספי תרומות שאוסף ראש העירייה בחו"ל, ועמותת הסינמטק, מימנו תשלום הוצאות נסיעה ואש"ל של חברי "משלחת" שכללה ארבעה עובדים בכירים של עיריית תל־אביב לפסטיבל קאן האחרון.

בעקבות שאילתא שהועלתה במועצת העיר על ידי חבר מועצת העיר אריה צוקר, (מפ"ם) התברר כי הנסיעה מומנה מכספי קרן תל־אביב לפיתוח ועמותת "הסינמטק" בתל־אביב. ב"משלחת" היו חברים אלון גרבוז – מנהל הסינמטק (היחיד מבין הארבעה שעוסק בענייני סרטים ונסיעתו היתה מיועדת בעיקר לבדיקת הסרטים החדשים של השנה), יוסי קיסוס – מנהל אגף התרבות, יעקב מנדל – בעלה של הזמרת דורית ראובני שמשמש כמנהל מחלקת המופעים בעירייה, ואודי זמברג – איש מחלקת המופעים. אגב, אחד מן הארבעה, יוסי קיסוס, אמור היה לצאת השנה לפסטיבל בריו־דה־ז'ניירו אך יציאתו בוטלה. ידיעה על כך פורסמה, לפני מספר חודשים ב"דבר".

להלן פירוט המימון של הנוסעים לפסטיבל בקאן:
- אלון גרבוז – הוצאות נסיעה ואש"ל שולמו על ידי עמותת הסינמטק.
- יעקב מנדל – הוצאות הנסיעה והאש"ל שולמו על ידי קרן תל־אביב לפיתוח.
- אודי זמברג – הוצאות הנסיעה והאש"ל שולמו על ידי קרן תל־אביב לפיתוח.
- יוסי קיסוס – הוצאות הנסיעה שולמו על ידי הסינמטק.

בתגובתו לשאילתא שהועלתה על ידי אריה צוקר, לא ציין מזכיר העירייה בתל־אביב שמואל לוי את גובה ההוצאה ורק ציין: "הנני לציין כי הוצאות האש"ל של כל הנוסעים שולמו על פי התקשי"ר".

השופט המחוזי שאול אלוני:

החרם על עמר יוסר והוא יתנצל בפני כל עובד שחש עצמו נפגע

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

בהתערבותו של שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, שאול אלוני, התקבל אתמול הסדר שלפיו יוסר החרם שהטילו עובדי מנהל מקרקעי ישראל על אלי עמר ואילו הוא יתנצל בפני עובד שנפגע.

השופט יזם את ההסדר לאחר שעו"ד רב וייסגלס, פרקליטם של 12 מעובדי המחוז במנהל מקרקעי ישראל (אשר נגדם הוגשה התביעה לביטול החרם שהטילו על אלי עמר) טען, כי אין עוד טעם בהמשך הבירור המשפטי.

עו"ד וייסגלס נימק זאת בכך שאלי עמר כבר עזב במחוז ת"א של המינהל וככל הידוע אין לאיש סמכות נגדו ולהיפך. עו"ד מיכי מור אמר בתשובה על שאלה של השופט אלוני אם הזמן לא עשה בינתיים את שלו, כי יש לבטל "את החרם ברבני המינהל".

השופט הציע, כי העובדים יודיעו שהם מסירים את החרם על עמר, אם יש חרם. הנתבעים הודיעו, כי הם מוכנים לזאת בתנאי שייכתב בהסדר, כי אם מישהו רואה את עצמו נפגע מעמר – עמר מבקש את סליחתו.

בכתב הטילו 12 מעובדי מינהל מקרקעי ישראל חרם על אלי עמר ונפתח מסע הסתה נגד קבלתו לעבודה במחוז.

פרס עיתונות חדש ע"ש אהרן גבע ז"ל

פרס שנתי לעיתונאי אשר יעלה בעיות רווחה, ונושאים חברתיים בכלל, באומן שיטתי, או בכתבות תחקיר, יוענק מעתה על־ידי איגוד העובדים הסוציאליים. הפרס ייקרא על שמו של אהרן גבע ז"ל, חבר מערכת "דבר", שהקדיש את רוב פעילותו העיתונאית לנושאי רווחה.

על קביעת הפרס ופרטיו מסרה אתמול מזכ"ל איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין, במסגרת ערב עיון שהוקדש לזכרו של אהרן גבע ועניינו "שירותי הרווחה ואמצעי התקשורת: יוסי גומליך".

הפרס יחולק מדי שנה במועד סמוך ליום העצמאות, והפרטים יפורסמו במלואם בעוד מועד.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שלח מכתב לכנס ובו ציין את ייחוד איגוד העובדים הסוציאליים לעומת איגודים מקצועיים אחרים, באשר הוא נוטל על עצמו משימות חברתיות מעבר לפעילות המקצועית. קיסר הדגיש שאסור לראות את הנושאים הכלכליים כעומדים בפני עצמם ומנותקים מהבעיות החברתיות, דבר שאין לו אחיזה בתפיסה סוציאלית מתקדמת בחברה דמוקראטית.

עוד אמר במכתבו, כי כתיבתו של אהרן גבע בנושאים אלה היתה אמיתית, חושפת, כואבת ומחנכת גם יחד. על תפיסתו של גבע בעניין זה עמדה גם עורכת "דבר" חנה זמר, שהנחתה את ערב העיון.

ד"ר יצחק קיסן מביה"ס לעבודה סוציאלית של האוניברסיטה העברית, הביא בפני הקהל הרב שהתכנס בבית סוקולוב בתל־אביב, פרטים ממחקר שערך על השפעתם של אמצעי התקשורת בקביעת סדר היום הפוליטי בנושאים חברתיים. המחקר שהתבסס על מעקב שיטתי אחרי פירסומים בעיתונות ודיונים בכנסת במשך שמונה שנים, מצא מיתאם חיובי מוחלט בין הפירסום בעיתונות לבין הדיונים בכנסת באותם נושאים, כאשר העיתונות צועדת לפני הכנסת.

לאחר מכן נערך דיון משולב שבו השתתפו יעל גירון מביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל־אביב, יוסי גלוש מנהל המחלקה לשירותי רווחה בעיריית בת־ים וכן חברי מערכת "דבר" ישראל לנדרס וטרי פרידס.

בתוכנית שהגיש שחל לשמיר:

משרד האנרגיה מציע צמצום הזיכיון של חב' החשמל הירושלמית

מאת אמנון אגור, סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

חלק מהשטחים הנמצאים היום בזיכיונה של חברת החשמל המזרח־ירושלמית יועברו בתחילת השנה הבאה לחברת החשמל לישראל.

הצעה זו כלולה בתוכנית שהעלה אתמול שר האנרגיה, משה שחל, בפני ראש הממשלה לפתרון נושא הזיכיון של החברה המזרח ירושלמית שתוקפו יפוג בסוף השנה.

הצעתו של שחל אינה מפרטת אילו שטחים יועברו לידי חברת החשמל לישראל. ככל הנראה מדובר בשכונות היהודיות של ירושלים כמו גילה ורמות, מחנות צה"ל, מתנות של חברת "מקורות" ועוד.

ערך השטחים שיועברו ישוערך ויקוזז מחובה של החברה המזרח ירושלמית לחברת החשמל הישראלית. חוב זה מסתכם כיום ב־33 מיליון שקלים והוא נובע מרכישות חשמל שתמורתן לא שולמה.

חברת החשמל המזרח ירושלמית מייצרת רק חמישה אחוזים מכלל החשמל שהיא מוכרת ואת השאר היא רוכשת מחברת החשמל לישראל. ייצור החשמל העצמי של החברה מיסב לה הפסדים של כ־3.5 מיליון דולר לשנה.

על פי ההצעה יינתן לחברה זיכיון חדש לתקופה של 10 שנים על שטח מצומצם יותר. החברה המזרח ירושלמית תידרש להגיש למשרד האנרגיה תוכנית הבראה והתייעלות. המשרד מצידו יסייע לחברה בשיפור הרשת ויאפשר לה להתקין גנרטורים חדשים שישמשו רזרבה תיפעולית.

"לאתר הגנבים" – דרש קיסר בדיון על הרפואה השחורה

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

"צריך לאתר את הגנבים האלה" – התבטא מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, במהלך דיון פנימי על הרפואה השחורה שהתקיים שלשום בלשכתו, בהשתתפות כמה מראשי ההסתדרות וקופת חולים.

קיסר ציין שרק מיעוט מקרב הרופאים גובים כספים מחולים "מתחת לשולחן" אך, כדבריו, יש להפעיל נגד אלה עונשים מרתיעים.

יו"ר ההנהלה של קופת חולים, פרופ' חיים דורון, הציג בפגישה תוכנית אופרטיבית להתמודדות עם תופעת הרפואה השחורה, המעוררת התמרמרות קשה בקרב חלק מחברי הקופה. הוא הצביע על ארבעה מישורים בהם הוחל לפעול: ★ שיפור השירות, בין השאר על ידי הוספתם של ניתוחים אלקטיביים (ניתוחים מתוכננים מראש); ★ מיחשוב התורים לניתוחים ולשירותי רפואה קהילתית בבתי חולים ולייעלם; ★ גיבוש נהלים שיקבעו את גבולות המותר לרופא בתחום עבודתו אחרי שעות העבודה הרשמיות; ★ איתור מקרים של רפואה "מתחת לשולחן" ודרכי הענישה.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, ציין שהרופאים עצמם חייבים להוקיע את התופעה. סגנו, משה ולדמן, הביע חשש שההסתדרות הרפואית עצמה "דוחפת" להתרחבות מימדיה של הרפואה השחורה. מבקר קופת חולים, עדי שביט, הטעים כי קופ"ח פועלת לאיתור התופעה ואף מגישה תביעות משפטיות נגד חשודים.

בדיון השתתפו גם היועץ המשפטי של קופ"ח, עמי שגיב וסגנו לענייני רפואה של יו"ר הנהלת קופ"ח, ד"ר אשר פורת.

אתמול בכנסת

שלמה גינוסר וטובה צימוקי

רבין בתשובה ל־7 הצעות לסדר:

"הפורעים בדהיישה – חוליגנים"

שר הבטחון יצחק רבין כינה את הפורעים היהודים בדהיישה בשם חוליגנים. "מה שהתרחש במוצאי שבת על ידי מתנחלים הוא חמור ולכן גם צה"ל נקט בכל האמצעים להביא לדין את אלו שהתפרעו", אמר רבין. והוסיף "ככל האפשר, נשתמש בכל אמצעים שבידינו כדי למנוע נסיון חוזר של מה שהתרחש במוצאי שבת בדהיישה".

רבין השיב לשבע הצעות לסדר יום שעניינם האירועים בדהיישה. "זו היתה שערוריה שאי אפשר לעבור עליה לסדר היום ואני עומד אחרי דברי אלוף פקוד המרכז באופן מלא, אחרי כל מה שהוא עושה ואומר, ופעם צריך להגיד את האמת גם לאלה", אמר שר הבטחון.

התרחשו לדבריו שני דברים חמורים, הן השימוש בנשק באופן כולל נגד האוכלוסיה כעונש קיבוצי על ידי אזרחים, ומה שחמור יותר, התנגשות עם צה"ל. "הם הרי חיים שם בזכות צה"ל ולא בזכותם. צה"ל הוא הנושא יום ולילה עם שירותי הבטחון בקיום הבטחון המאפשר להם לשהות שם – הרמת יד על חייל צה"ל לא תעבור לסדר היום ונפעל נגדם בכל האמצעים".

הדיון באירועי דהיישה היה ברו"ב רגוע, אם כי לעיתים סוער. רוב חברי הכנסת מהשמאל הביעו תרעומת על השימוש הפסול באמצעים מינהליים, כמו גירושים, מעצרים, ועונשים קיבוציים בעוד הדוברים מן הימין מתחו ביקורת על אזלת יד מצד הממשלה.

שר הבטחון אמר, כי הטירור הפלשתינאי הוא המכשול העיקרי בדרך לשלום, ובדי שצה"ל ימלא משימתו המרכזית בשטחים צריכה להיות מדיניות ברורה, והקפדה בראש ובראשונה על ידי התושבים היהודים ביהודה ושומרון על סמכותו המוחלטת של צה"ל.

מדיניות הבטחון של ישראל בשטחים בנויה משני צירים: מלחמת חרמה בטירור והמסיתים והכל במסגרת החוק. "לא נהסס להפעיל אמצעים אלו ברגע שגורמי הבטחון יחשבו שיש לעשותם".

במקביל יאפשרו לכל התושבים שאינם שותפים לטרור לקיים את רמת ואיכות חייהם.

וירשובסקי – הפורענות נחלת כהנא והתחייה

ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) אמר, כי הפורענות איננה הפתעה ואיננה נחלת כהנא בלבד. "היא נזרעה שנים על ידי גוש אמונים והתחייה. היא הפרי הבשל של העץ המורעל, הזוכה לבית גידול דשן בחצרות האידיאולוגיה של המתנחלים.

"לא צה"ל יעמוד בדרכם של המתנחלים. אלה שלא בחלו בשום הפרת חוק אך טבעי שימשיכו לנער ולתקוף את קציני צה"ל "השמאלנים". ההוקעות המזויפות שמלמלו פוליטיקאים מן הימין בחצי פה מעידות היטב: לחטא זה יש הדים".

צוקר: לבנות כביש עוקף גדה

ח"כ דדי צוקר (ר"ץ) אמר, כי דהיישה היא הילד החוקי של הכיבוש הזה כמו שמחתרת הטרור היהודית היא הבן יקיר לי של הכיבוש. הוא האשים את גאולה כהן וחבריה בהורים החוקיים של מעשי הנבלה בדהיישה בנוסף לכיבוש. למתנחלים, בדרכם להגשמת הציונות הדרוסנית, יש כמה יעדים: הערבים, המחנה היהודי היוני, מערכת הבטחון, רבין ועזר וייצמן ועתה צה"ל. צה"ל יהפוך מעתה ליעד לקיצוניים וכל ההבדלים בין תנועת כך, גוש אמונים, המתנחלים והתחייה יהפכו לניואנסים ויהיו לאחד. לסיום דבריו קרא דדי צוקר "במקום לבנות כביש עוקף שומרון או עוקף־דהיישה לבנות כביש עוקף־גדה".

גרנות: הכיבוש – מלכודת לישראל

ח"כ אליעזר גרנות (מפ"ם) אמר, כי למקום שבו פסקה המחשבה – יש שם – ושם המקום הוא ממשלת ישראל ושם המקום הוא הנהגת אש"ף.

הם, במקומות ההם, גוזר כליה על הדרישיה ועל הנסיון לחדש תהליך של שלום. רצח ילד קטן, עונשים קולקטיביים, שריפת אשה ומעצרים אדמיניסטרטיביים, גרושי אנשים, הפקעת קרקעות והקמת התנחלויות – הכיבוש הפך מוכן למלכודת למדינת ישראל – סיכם ח"כ גרנות.

איתן: לרבין אין מדיניות בבטחון

ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) האשים את שר הבטחון על כי אין לו ואין לכל גורם ממשלתי אחר תכנית יסודית ומקיפה לעקירת נגע הטרור בארץ־ישראל המערבית.

ח"כ איתן ציין, כי לעיתים בתגובה לפיגועים, הפגנות ומעשי הסתה מפעיל השר רבין יד קשה, אולם אין לראות בכך תהליך ליחומה התקפית חסרת פשרות לעקירת הטרור ומתוליך מכל מרחבי ארץ־ישראל המערבית.

ח"כ מיכאל איתן הוסיף ואמר כי כל מי שמנתח את מדיניות הבטחון של השר רבין ביהודה ובשומרון, אינו יכול להתעלם מהמסקנה העגומה לפיה מדיניות זו הינה פועל יוצא של תפיסה פוליטית המצדדת בארעיות נוכחותנו בחלקים רבים של ארץ־ישראל המערבית.

ח"כ פלד (הרשימה המתקדמת) אמר "לסלק את המתנחלים מקריית ארבע, להפוך את השכונה הזו לחלק מחברון ולהעמידה לרשותם של פלשתינאים במצוקת דיור. זה מוסרי וזה טוב לשלום ולבטחון של מדינת ישראל".

ח"כ תופיק זיאד (חד"ש) אמר, כי ההתקפה נמשכה שעה שלמה והוכנה מספר ימים. "היכן היו השב"כ וכוחות הצבא למנוע זאת? ההסלמה הנמשכת לא תביא לשלום ולשקט ועל שר הבטחון ללכת", אמר.

שינוי שיטת הבחירות

השר גד יעקבי וח"כ שמחה דיניץ, העומדים בראש המהלכים הפרלמנטריים לשינוי שיטת הבחירות הודיעו, כי המערך מתכוון להגיש לאישור הכנסת הצעת חוק לשינוי שיטת הבחירות לאחר שהליכוד נסוג מהסכמתו לרפורמה בשיטת הבחירות בלחץ שותפיו הדתיים בגוש הקואליציוני.

ועדת שרים בראשותו של השר גד יעקבי וכן ועדה קואליציונית בראשותו של ח"כ שמחה דיניץ הסכימו על יוזמה לשינוי שיטת הבחירות. ברוח זאת גם הגישו 44 חברי כנסת מסיעות המערך, הליכוד, ר"צ ושינוי הצעת חוק פרטית שאושרה בכנסת בקריאה טרומית במרץ השנה. הצעת החוק קובעת כי 80 ח"כים ייבחרו בבחירות אזוריות יחסיות ב־20 אזורי בחירה. בכל אזור ייבחרו ארבעה חברי כנסת. ארבעים חברי כנסת נוספים ייבחרו ברשימה ארצית.

המאפיות וטחנות הקמח דורשות שכל כמות החיטה השנה – תיובא

הסיבה: מחיר טונה מיובאת – 150 דולר ומחירה של טונה מקומית – 193 דולר

מאת אמנון אגור, סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

גורמים בכירים באוצר יצאו אתמול בהאשמות בבוטות נגד מי שהם מכנים "גורמים אינטרסנטיים" המנצלים לדבריהם את שנת השמיטה כדי לדרוש חיטה זולה מחו"ל.

לדברי אותם גורמים, המיגזר החרדי הכפוף לפסקי הבד"ץ מהווה [illegible]. לפיכך, טוענים באוצר, לא הגיוני שכל המאפיות בארץ רוצות לפתע לספק להם למיגזר החרדי.

הסיבה האמיתית לסירובן של טחנות הקמח ושל המאפיות לרכוש את החיטה המקומית נעוצה, לפי גירסת אנשי האוצר, בהבדלי המחירים שבין החיטה המקומית לבין זו המיובאת.

מחיר החיטה בשוק העולמי, כולל הובלה, מסתכם היום ב־150 דולר לטון ואילו המחיר שמשלם האוצר למגדלים בארץ מגיע ל־192 דולר לטון.

באוצר מזכירים, כי בעיה דומה היתה בשנת השמיטה הקודמת לפני שבע שנים. אז העניק האוצר הנחה במחיר החיטה המקומית כפיצוי על אובדן לקוחות.

שבע טחנות קמח טחנו אז חיטת־יבוא והשאר טחנו חיטה מעובדת. גם המאפיות התארגנו [illegible]

גם השנה הציע האוצר לספק חיטה בשורה למקפידים על הוראות הבד"ץ. לטענת האוצר, התנגדות המאפיות להסדר זה ודרישה כי כל החיטה תהיה מיבוא. גם הצעה של האוצר למכור את החיטה המקומית בהנחה של חמישה אחוזים נדחתה על ידי טחנות הקמח.

לפי חישובי האוצר, עיסקת יצוא החיטה ויבוא מקביל של חיטה מסובסדת מארצות הברית תגרום להפסד של 24 דולר לכל טון חיטה.

לפיכך, מדובר בהפסד של כשבעה מיליון דולר ומסיבה זו הוחלט במשרדי האוצר והתעשייה לדחות את ביצוע העיסקה.

נח זבולוני, סופר "דבר" בירושלים מוסר:

החרדים למיניהם ראו הצלחה בעיסקת יבוא החיטה מארה"ב עבור שומרי השמיטה בארץ, שלפי הערכת הכלכלנים והעסקנים של המפד"ל תעלה כ־50 מיליון דולאר למשלם המסים הישראלי.

התק"ם: מאפיות הקיבוצים לא ישמשו כלי משחק בידי משרד התעשייה

(עש"ת). – מזכירי התנועה הקיבוצית המאוחדת אהרן ידלין וישעיהו פרי מסרו את ההודעה הבאה:

"התנועה הקיבוצית המאוחדת דוחה חד־משמעית את ההאשמה כלפי המאפיות של הקיבוצים, כאילו נכנעו ראשונות לתכתיבי הציבור החרדי במאבק המתנהל בימים אלה בנושא החיטה ושנת השמיטה. אין לתבוע מהמאפיות של הקיבוצים תביעות אחרות מאלו הנתבעות מכלל המאפיות בארץ והן לא תשמשנה כלי משחק בידי משרד המסחר והתעשייה, המתחמק מאחריותו הכוללת לפתרון הבעיה".

"התנועה הקיבוצית המאוחדת תובעת מממשלת ישראל ליטול אחריות, תוך דחיית הלחצים והאיומים של חוגים חרדיים, המנצלים את המצב הפוליטי העדין לסיפוח זוחל של חוקים דתיים. ניתן לפתור את הבעייה על כל הבטיה על ידי קביעת מספר תחנות קמח ומאפיות, שתספקנה את צרכי הציבור החרדי. התק"ם תשתף פעולה עם מהלך כזה."

הצעות מנכ"ל משרד החינוך שהוגשו לוועדות

מנהלי בתי־ספר יעסקו בפיטורי מורים והמפקחים ידאגו להנחיה פדגוגית

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

מנהלי בתי־הספר יקבלו משכורת לפי מספר התלמידים בבית־הספר. מנהל עם הרבה תלמידים יקבל משכורת גבוהה ומנהל עם מעט תלמידים יקבל משכורת נמוכה. כמו במפעל תעשייתי הם יהיו אחראים על כל העובדים, יבקרו בשיעורים, יעריכו את עבודת המורים, יחליטו מי יישאר ומי יפוטר ורק במקרים חריגים יפנו לייעוץ הפיקוח על בתי־הספר.

הצעות ברוח זו הועלו על־ידי מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני בפני שתי ועדות שהקים לבדיקת עבודת המנהלים והמפקחים במשרד החינוך בשיתוף עם ארגוני המורים ונציגי האוצר.

ארגוני המורים הביעו התנגדות לכך שמנהלי בתי־הספר יעסקו בפיטורי מורים. לדבריהם, מנהלי בתי־הספר לא הוכשרו להעריך בצורה אובייקטיבית את עבודת המורים, ויש חשש לתופעות של "בוסיזם" ופיטורים שלא על בסיס מקצועי במקרה שסמכויות הפיטורים יועברו לידיהם.

בריטניה מגרשת שני דיפלומטים איראניים

לונדון (ע"צ, "רויטר", עתי"ם). – ממשלת בריטניה הורתה אתמול לאיראן להחזיר שניים מתוך 18 הדיפלומאטים שלה בלונדון, ובכך הורעו עוד יותר היחסים בין שתי המדינות.

דובר משרד החוץ הבריטי אמר, כי החלטת ממשלת בריטניה נמסרה למיופה הכוח האיראני בלונדון אחונדזאדה באסמני.

ראש השירות הדיפלומאטי סיר פאטריק רייט, שהודיע על כך, אמר שהממשלה משאירה בידי איראן את השיקול את מי מן הדיפלומאטים להחזיר. הוראה זאת תיכנס לתוקף ב־24 ביוני.

עקב מינוי מנהל שאינו מומחה לשיקום:

בית לוינשטיין עלול לאבד את מעמדו המקצועי־שיקומי

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

רופאי המרכז השיקומי בית לוינשטיין ברעננה ינקטו החל מיום א' הקרוב עיצומים ויפסיקו לקבל חולים לשיקום בתגובה על המחבת בהגשמת התחייבות ההנהלה המרכזית של קופת חולים הכללית לשמור על מעמדו של המוסד כמקום מוכר להתמחות מקצועית ושיקום רפואי.

מעמדו זה של בית לוינשטיין הועמד בסימן שאלה לפני יותר משנה על רקע מינוי מנהל חדש, פרופ' ראובן אלדר, שאינו מומחה לשיקום. אחד הקריטריונים של המועצה המדעית להכרה הוא שבראש המוסד יעמוד איש שיקום. לקראת מינויו של פרופסור אלדר תבעה חטיבת רופאי בתי חולים בארגון רופאי קופת חולים לשמור על תנאי ההתמחות בבית לוינשטיין וההנהלה המרכזית של קופת חולים התחייבה לבצע שינויים אירגוניים שיאפשרו המשך ההכרה.

בשיחה עם סופרת "דבר" אתמול טען יו"ר חטיבת רופאי בתי חולים של קופת חולים ד"ר חיים סולן, כי הנהלת קופת חולים לא עמדה בהתחייבותה, אף שניתן לה "פסק זמן" של יותר משנה והיום התוצאה היא שבית לוינשטיין עומד לאבד את ההכרה בו.

דובר קופת חולים [illegible] חולים תפנה הבוקר למועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית בבקשה לשנות את הקריטריונים הנוגעים בהכרה בבית לוינשטיין, בהתחשב בעובדה שבמוסד זה יש גם הוגים יותר מאישיות שיקומית סמכותית אחת העונה על דרישות המועצה. במקביל, פנתה הנהלת קופת חולים לחטיבת הרופאים בבקשה לדחות את העיצומים עד למיצוי התהליך כולו.

ב"סולתם" תוקם ועדה לקביעת סדרי הפיטורין

מאת: יצחק מרידור, סופר "דבר"

על הקמתה לאלתר של ועדה מיוחדת, בעלת סמכות בלעדית לקביעת סדרי הפיטורין הנערכים עתה במפעל "סולתם" ביוקנעם עלית, הוחלט אתמול בתום פגישה שנערכה בוועד הפועל של ההסתדרות, בין ראש מועצת יוקנעם עלית, אילן גבריאלי, מזכיר מועצת הפועלים, רפי טולדנו, יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי חייב הבילה"ר ומזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר.

קיסר והבילה"ר נענו בכך לבקשתם של אנשי יוקנעם שטענו בפגישה שברשימת המפוטרים כלולים רבים מתושבי העיירה, באחוזים גבוהים יותר מאשר עובדים תושבי חוץ. הפיטורים המתוכננים בסולתם, טענו ראשי היישוב, מהווים פגיעה חמורה במוראל התושבים ועשויים להרוס את כל הבסיס התעסוקתי של יוקנעם. כן הועלתה בפגישה דרישה להעביר את הטיפול המקצועי בפועלי "סולתם" מידי מועצת פועלי חיפה, לידי מועצת פועלי יוקנעם עלית.

ועד עתונות־הפקה בטלוויזיה מגן על חן וגולדשטיין:

"פורת ראה הכתבה על 20 שנה בשטחים – ואישר!"

מאת יורם לוי, סופר "דבר"

ועד עתונות־הפקה בטלוויזיה יצא אתמול להגנתם של עורכת יומן השבוע יעל חן והכתב אהוד גולדשטיין, בעקבות ההתקפות על שידור הכתבה על המצב בשטחים – עשרים שנה לאחר מלחמת ששת־הימים.

אחד מאנשי הוועד בני ליס אמר, כי הסרט קיבל את כל האישורים הדרושים ועבר את כל שלבי ההכנה לפני שידורו.

לדבריו, מנהל מחלקת החדשות יאיר שטרן ראה את הסרט, הורה לתקן דבר־מה ואישר. כך גם עורך בכב יעקב אחימאיר, שמילא את מקומו של שטרן לאחר שיצא לחופשה. מנכ"ל הרשות אורי פורת צפה בכתבה, הורה להוריד קטע קטן והמליץ להביא עוד שני אורחים לאולפן וכך בוצע.

"מעולם לא היה סרט ליומן השבוע שעבר כל כך הרבה עיניים בוחנות ואת כל הערכאות. איך יכול המנכ"ל להכריז על נקיון כפיו, כאילו לא ידע ולא שמע על הסרט," תמהו חברי הוועד "כיצד הוא יכול לעשות בית דין שדה לגולדשטיין וחן ולומר אני לא ידעתי מזה".

בתגובה אמרה דוברת רשות השידור שרי ציטרון, כי ביקורתו של המנכ"ל אינה כלפי הכתב או עורכת היומן אלא על כך שהנהלת הטלוויזיה לא דווחה על תוכן הכתבה ושיבוצה במועד בו שודרה, כפי שמתחייב מן הנהלים.

יצחק פורמן – למנוחות

קהל רב ליווה אתמול למנוחות את יצחק פורמן, מוותיקי דפוס "דבר". הוא נטמן בבית העלמין בחולון. שם ספד לו גיסו זאב בורוסק, שסיפר על תולדות חייו כאיש "ההגנה" והבריגאדה היהודית ואחר־כך כאיש "דבר", והעלה קווים לדמותו.

עורכת "דבר", חנה זמר, סיפרה על יצחק פורמן, "איש האותיות", שהיה חוליה מקשרת בין הדפוס והעורכים – וביניהם זלמן רובשוב מי שהיה לימים נשיא המדינה – אשר התייחסו לעצותיו ולדעותיו בכבוד. בבדידות ויכולתו של פורמן באו לידי ביטוי מיוחד, אבל אופייני, כאשר בזכותו הצליח העיתון להוציא מהדורה מיוחדת בליל כבוש אנטבה כיחיד בין עיתוני הבוקר.

בין המלווים היו קרובי משפחה, ידידים, חברים לעבודה.

هكذا من الاصل

• מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

נמשכת השחיקה האיטית בשערי המניות

בבורסה מחפשים מנהיג למגמות המסחר

מאת שמואל רוזנבלום

התהליך ההתייצבות בשערים שאירע שלשום נשבר שוב ומגמת ירידות שערים שררה במרבית המניות. ירידות השערים באות עקב עייפות מצטברת אצל ציבור הפעילים שציפו לעידוד בפעילות מצד קרנות הנאמנות והתאכזבו. שחקני הבורסה יוצאים מנקודת הנחה שזרימת כספים לקרנות תביא למעורבותן של אלה במסחר ובמישרין לשיפור ברור בתשואות. מנהלי הקרנות מנגד נוהגים בזהירות מרובה, שכן לדעתם עליהם למתן את פעילות השוק ולא להנהיג באמצעות ביקושים יזומים בלידר. פעילות זו של הקרנות יוצרת בחודשיים האחרונים בעייתיות לציבור הפעילים. בשלב ראשון מאמינים הפעילים בעליות שערים וקונים סחורה. בשלב שני מדד המניות עולה אך בשלב השלישי הקרנות אינן מצטרפות לפעילים ואכזבה משתררת. האכזבה מביאה את הסוחרים ומנהלי התיקים לעמדות שבין מכירה וזו קריה בעגה הבורסאית שחיקת שערים. יחד עם זאת לא תוכלנה הקרנות לעמוד בעמדות מעט פאסיביות ולפעול רק כנגד הצעים וזאת לאור רצונן להתת תשואה חיובית למשקיעים בפרק זמן מסויים. לפיכך בהנחה שהמצב הפוליטי לא יורע יתר על המידה עשויה כבר בקרוב לחול תנודת שערים הפעם כלפי מעלה. ניתן להניח שעבודתה השלילית של בטוחה וקנצנץ כלל תורגע בזמן הקרוב ועמה תיעלם הגישה הפסימיסטית בשוק. הושיבה הסבכית שכמות ההון הזורמת למניות תכתיב שוק חיובי עשויה לקבל צידוק רק אם הסף הכספי המוסט לבורסה יגדל באופן בולט. כבר היום או מחר עשויה לחול התייצבות נוספת במגמת המסחר תוך גידול בפעילות ובנכונות הרכישה.

שינויי שער במסחר

כניות קופסאות פז ופולגת מבטאות מדיניות ברורה של קרנות הנאמנות שלא לסבסד מוכרים אלא לרכוש סחורה רק בירידות בולטות. הצעים בפולגת שנקלטו בימים קודמים בירידות קלות גרמו אתמול לירידת שער של 4.2% בעוד שבימים הקודמים הם נקלטו בדרך כלל בירידה מקסימלית של 2% לערך. שלשום נקלט היצע בקופסאות פז בירידה של 1.4%. היצע זהה כמעט אתמול גרם לירידת שער בת 5.2%. הקרנות מאותתות למוכרים – נרכוש אבל בירידות בולטות.

הודעות הבורסה

אינקובה – החברה הפסידה 5 מיליון ש"ח ב־1986 בהשוואה להפסד של 1.2 מיליון ש"ח אשתקד.

אורן – לאחר שהחברה העבירה הבהרות לבורסה על מצבה חודש אתמול המסחר במניותיה.

כתבת סרום – בשנת 1986 הפסידה החברה 575 אלפי ש"ח, בהשוואה ל־400 אלף ש"ח הפסד בשנה הקודמת. החברה העבירה לבורסה הבהרות בנוגע למצבה ובעניין הסיוע שביקשה מהממשלה.

ניקוב – החברה הרוויחה בשנת 1986 1.16 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 0.87 מיליון ש"ח בתקופה הקודמת.

יעסור – הבנק הרוויח 10.5 אלפי ש"ח ברבעון הראשון של 1987. כזכור נחתם באחרונה הסכם בין בנק הספנות לקבלן יצחק תשובה בנוגע למכירות השליטה בבנק.

הראל מהנכי ערובה – החברה הפסידה בשנת 1986 סך של 1.96 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 3.2 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

פריזן – בתגובה על פניית הבורסה הסבירה החברה כי הסיבה לירידה ברווחיותה היא מיבוש השקעותיה בחברה הישראלית לספנות והספקה והשקעתה בחברת U.M.M.

ביטוח משנה – חברת הביטוח ציון מכרה 6092 ע.נ. מניות ביטוח משנה 1 בשערים 775–810.

רסקו – מגע מכרה בבורסה 1790 ע.נ. מניות רסקו רגילות בשערים 4300–4740 נקודות.

המסחר במשתנים – ירידה קלה 0.06%–

המסחר אתמול במשתנים אופיין ברפיון גמור. תוך נפח עיסקאות בינוני עד קטן במרבית ני"ע. קרנות הנאמנות גילו אדישות מסויימת ומעורבותן במהלך המסחר נעשתה רק מול ירידות שערים. יוצאו מהכלל מניות טבע ששערן עלה במשתנים באופן חד ובעצם היווה את הגורם המרכזי לשיעור ירידה מתון בכלל זירת המשתנים. באחרונה פורסמו מספר ידיעות על פשר עליות השערים החדות בטבע. חלק מהפרשנות נוגע לפיתוח תרופה חדשה נגד האיידס ואפשרות הפצתה בארה"ב. פרשנות אחרת עוסקת ברכישות מצד קבוצת משקיעים גדולה מארה"ב או מצד קונצרן ישראלי המנסה להגדיל שליטתו בטבע. כך או אחרת מניות טבע מרכזות עניין מרובה ופשר יתגלה בתנאי בזמן הקרוב ביותר. במהלך סיבובי המשתנים נרשמו ירידות שנעו בין רבע אחוז לאחוז ורבע במניות כלל ישראל, כלל נדל"ן, ים המלח, הסנה, אי.די.בי. פיתוח ונוספות. בשלב המרץ נמשכה מגמת ההצעים והירידות במרבית מניות המשתנים. במניות טבע נמשכו עודפי ביקוש של כ־2100 ע.נ. תוך עליה בשערה גם בשלב המרץ. היצע בכלל אלקטרוניקה הביא לירידת שער של 6.5% במחזור חלקי. היצע בינוני בליגת נקלט בירידה של 2.1%. היצע בדובק נקלט בירידה קלה של 1.4% לאחר ששערי מניות דובק עלו באורח נאה באחרונה. מניות משכן המשיכו בשחיקתן. אתמול ירד שערן ב־3.9% תוך פעילות בינונית. היצע בפ.י.ב.י. נקלט בירידה של 2% ע"י קרנות בנק גדול. סקטור הנפט נרגע אתמול מירידות השערים החדות של היומיים האחרונים. מניות יואל נפט ריכזה שוב עניין מסויים כאשר ביקוש נאה של כ־29,000 ע.נ. סופק ביואל ללא שינוי. ירידה חדה למדי נרשמה בחלק ממניות כלל, אזורים 4.9%–, אלקטרה 4.3%– וירידות בכלל נדל"ן, כלל סחר, כלל ישראל ותעשיות, אי.פי. תוספות הקשורות לקונצרן. קרנות הנאמנות של קונצרן כלל המנוהלות ע"י בטוחה ושהיו מהמובילות בשוק במהלך שנת 1986 השיגו תוצאות בינוניות למדי בעת האחרונה וזוהרן הועם מעט. מגמת יציבות נרשמה בבנקאיות שבהסדר. בלטו תנודות השערים באיגוד 1.3%+ ובמזרחי 1.3%–. יתר הבנקאיות נותרו בדרך כלל ללא שינוי בשערן. עליות שערים נאות נרשמו במניות תבל 11%+ וגולן 6%+. מניות תבל נסחרו אתמול לראשונה. ביקוש של כ־67,000 ע.נ. סופק כאמור בעליה חדה ובמחזור חלקי. כאמור מקווים סוחרי הבורסה להתייצבות בשערים היום.

גיוסי הון – מלונות סונסטה

אתמול התבצעה הנפקת אסותא השייכת כידוע לקונצרן כלל. אתמול גם התבשרנו על כוונת מלונות סונסטה לגייס הון בבורסה בהיקף של 1.5 מיליון דולר לערך. אין ספק שגיוסי הון בהיקף בינוני עד כ־2 מיליון דולר לערך אינם בגדר בעיה לחתמים ולחברות המנפיקות. עיקר הבעיה אמורה להתמקד בעת שיגויים הון בהיקף של כ־10 מיליון דולר ויותר. הנפקות גדולות מסוג שכזה לא יוכלו להסגר ע"י קונסורציום חתמים משני כמות הסיכון. רק גופים גדולים או בנקאיים יוכלו למשוך הנפקות גדולות לכיוון ההצלחה. כידוע מחפשות קרנות הנאמנות גיוון בהשקעות המסורתיות שלהן כאי.די.בי. פיתוח, כלל תעשיות, דיסקונט השקעות והומיקו. אין ספק שקיים בשוק הנוכחי מקום לגיוס הון והשאלה העיקרית באיזה תנאי שוק יגויים ההון הזרים.

מדד המניות – ראו מבט

מדד המניות ההופסיות (ללא הבנקים שבהסדר) עמד בתאריך 28.4.87 על שיאו כ־165 נקודות לערך. שלשום עמד המדד על 161.88 נקודות ואתמול הוא ירד מתחת ל־160 נקודות. כל עוד לא ישבור המדד את קו ההתנגדות של 165 נקודות עשויים שערי המניות לנוע בטווח מדד של 154–164 נקודות לערך. שבירת קו 164 נקודות תסמן פריצה למעלה.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ה.ת. ש	23380	4.0	+100	+.4	+4.0
הספנות 0.1	2200	2247	−15	−.7	−1672
הספנות א 0.5	1369	2439			−275
הספנות אפ 2	1770 תב	2530	−130	−6.8	−3335
כללי לא בהסדר 1	28400	87.0	−100	−.4	−137
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
פ.י.ב.י. 0.5	9700	2604	−200	−2.0	−3620
הבינלאומי 5.0	7950	1317	−108	−1.3	−1484

כלולים בהסדר הצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	95910	332			+81.0
אידיבי ב 100.0	96200		+800	+.8	+72.0
אידיבי בכ א 2.0	583600				
אגוד 1שח	71650	100	+950	+1.3	+924
דיסקונט ב	122650	28.0	−950	−.8	−36.0
דיסקונט א	122400	48.0	−250	−.2	−69.0
דיסקונט שה ב	139955				
המזרחי ש	39150	254	−500	−1.3	−377
המזרחי ב	39100	5.0	−897	−2.2	−29.0
המזרחי שה 9	— הפסקת מסחר —				
הפועלים מבב	95000				+.1
הפועלים ש	65000	926			+530
הפועלים ב	64878	284			+352
כללי א וש"ח	166850	32.0			+221
כללי שה 7	8149	1.0	+149	+1.9	+169
כלל סמוק 100.0	41390	2447			−925
כלל שה 11	15420	547	+140	+.9	+637
מיזון ומזר 1.0	54700	5.0	−500	−.9	−5.0
מיזון ומזר 5.0	28500				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	30900	96.0			−55.0
לאומי משכנתא ש	11590	214	+100	+.9	+216
לאומי משכנתא מ	11530		−30	−.3	−20.0
כרמל ש	— הפסקת מסחר —				
כרמל שה 1	— הפסקת מסחר —				
בנין ב 5.0	— הפסקת מסחר —				
פת משכ ש	— הפסקת מסחר —				
משכן ב ש	3740	510	−150	−3.9	−708
עצמאות 0.1	21650	25.0	+250	+1.2	+11.0
טפחות מבכ ש	— הפסקת מסחר —				
טפחות רג ש	— הפסקת מסחר —				
טפחות שה 1	— הפסקת מסחר —				
טפחות שה 2	— הפסקת מסחר —				
יעסור 1.0	2700	975	+44	+1.7	+177
יעסור 5.0	1300 תב	646	−90	−6.5	−2025
מידב 1.0	9260	136	−200	−2.1	−144

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
שלמון א 1שח	878	8599	−12	−1.4	−10431
הזקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
הזקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	15000	105	−500	−5.2	−391
פתות תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ר	— לא נסחר —				
פת תעש בב רד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1280	3045	−63	−4.7	−6170
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	26500	29.0			+71.0
כלל ליסינג 0.52	23180	51.0			−148
כלל ליסינג אג"ח	19250	54.0			−14.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
איתן ביטוח 1שח	194.0	7444			−1504
אררט 0.1	1500 תב	332	−110	−6.8	−1063
אררט א 0.5	915	4153			+2547
בטוח בכנה 1ש"ח	708	1498			+498
בטוח משנה 5ש"ח	314	3950			−1195
הדר 1שח	— הפסקת מסחר —				
הדר 5שח	— הפסקת מסחר —				
הדר אפ 2	— הפסקת מסחר —				
הפניקס 0.1	755	5444	+25	+3.4	+2056
הפניקס 0.5	725	1214	+25	+3.6	+1505
המסנה-הראל 1.0	6710	120	−70	−1.0	−200
המסנה-הראל 5.0	4860	330			−432
מנורה 1.0	* 2950	219	+50	+1.7	+1010
* ביצוע חלקי 87.60%					
מנורה 5.0	1640	777			+423
סהר פיתוח 3	8095	645	+20	+.3	+260
סקוריס 1שח	1350	1217	−40	−2.9	−1537
צור ב	428	8035	−4	−.9	−4907
ציון החזקות 1.0	10700				−1.0
ציון השקעות 5.0	2820	32.0			−2.0
הסנה 1שח	391	26646	−3	−.8	−33097

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינטרטאבה 1.0	8750	354	−120	−1.4	−354
אינטרטאבה 5.0	5490	420	−200	−3.5	−993
מאיר עזרא 1.0	1065	2280			−108
מאיר עזרא אפ 2	771	821	+40	+5.5	+321
כלל סחר 1שח	500	28451	−15	−2.9	−27589
כלל סחר אפ ד	414	18892	−17	−3.9	−37212
כלל סחר אגח 2	179.5	13293			+11950
קריסטל 1.0	1220	4878			+418
רפק 0.1	25000	14.9	+1139	+4.8	+25.9
רפק 0.5	13000	42.0	+500	+4.0	+59.0
שופרסל א 2.0	15600	316	−200	−1.3	−297
שופרסל ב 10.0	12900	454	−100	−.8	−479

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
הראל 1.0	2165 כב		−114	−5.0	−786
ספנות הספקה 1שח	27800	19.0	+800	+3.0	+13.0
ספנות הספקה 5שח	12400	457	+400	+3.3	+676
קידר 0.1	1457	1733	−33	−2.2	−1808
קידר 1.0	380	19447	−2	−.5	−11462
מהנכי ערובה 0.1	3300	1786			+1151
מהנכי ערובה 0.5	1555	4729	−40	−2.5	−5529
קונטרולים 0.1	4074	95.0	+50	+1.2	+16.0
קונטרולים 0.5	2600	214	+25	+1.0	+379
קופל 1.0	7555	159			−60.0
דיק ב 0.1שח בניה	3100	4447	−66	−2.1	−5459

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גלי זוהר 1.0	6400	37.6	−199	−3.0	−37.6
גלי זוהר 5.0	4400 תב	100	−489	−10.0	−73.5
מלונות דן 1.0	2180	286	+30	+1.4	+609
מלונות דן 5.0	1778	217	−7	−.4	−517
חוף האלמוג 0.1	8410	201	−186	−3.2	−71.0
כנס 1שח	2795 תב	496	−207	−6.9	−695
מלונות ירדן 1.0	3101	285	+1		+12.0

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלביט 1שח	1435	1180	−45	−3.0	−1940
דטה מכון 1.0	12820	49.0	−80	−.6	−93.0
ת.ה.ל. 1.0	24580	436	−250	−1.0	−397
יעגא 1.0	7802	95.0			−51.0
כלל מחשבים 1.0	13600	20.0	+86	+.7	+15.0
מ.ה.ל. 1.0	* 17349	18.0	+172	+1.0	+5.0
* ביצוע חלקי 84.00%					
מ.ה.ל. 5.0	7750	122			−114
משוב 1.0	650	2165	+20	+3.2	+1054
משוב אפ 1	530				
ניקוב 1שח	2299	1283	−71	−3.0	−722
ניקוב 5שח	1232	4900			−638
ניקוב אפ 2	5790	378	−180	−3.0	−405
תים מחשבים 1.0	886	5831	+26	+3.0	+7345

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אברהם גינדי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם גינדי 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 1.0	707 כב		−38	−5.1	−19222
אורן מבנים 5.0	336 כב		−18	−5.1	−58669
אזורים 1שח	1479 תב	16010	−76	−4.9	−23603
אזורים אפ 1	1179	3970			−1015
אזורים אגח 3	182.5 תב	9355	−12.0	−6.2	−4496
אידן 1.0	398	7359	−20	−4.8	−6148
אל-רוב 1.0	1928	896			+134
אמגורים 1ש"ח	7900	173	−200	−2.5	−665
אפריקה 0.1שח	56200	182	−710	−1.2	−60.0
אפריקה 1שח	47500	646	−1000	−2.1	−393
אפריקה אפ 5	39300	8.0	−1000	−2.5	−80.0
ארזים 1.0	3045 קו		+145	+5.0	+5041
אילדן 1שח	5045	948			+75.0
אילדן 5שח	3030	626	−40	−1.3	−647
בן-יקר גת 1.0	8645	77.0			+34.0
ברנוביץ 1שח	3400	185	+10	+.3	+338
ברנוביץ 5שח	2484	704	−100	−3.9	−1551
דנקנר 1.0	* 8050	544	−131	−1.6	−1177
* ביצוע חלקי 92.00%					
דרוקר 1.0	— לא נסחר —				
דרוקר 5.0	— לא נסחר —				
דרשר 1שח	240	4169	−12	−4.6	−9521
דרשר 5שח	175.0	13316	+2.0	+1.2	+13216
הבסלוד 1.0	1670	822			+600
הבסלוד 5.0	1134 תב	75.0	−60	−5.0	−75.0
ח.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ח.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית י-ם 1שח	335	7904			−4355
כלכלית ים אפ 1	208	13510	−7	−3.3	−21579
נב-ים 0.1	6000	581			−77.0
נב-ים 0.5	5145	1355	−60	−1.2	−1234
ידראלים 1.0	1855	2063	−20	−1.1	−1670
ישרס 1ש"ח	24031	1327			+416
קרן פיתוח 1.0	12465	210			−170
לוביר 1.0	5770	3811	−60	−1.0	−3685
לוביר 5.0	2837	948	+56	+2.0	+629
מ.ב.ת. 1.0	512 תב	9526	−30	−5.5	−13925
מ.ב.ת. אפ 2	365	880	+3	+.8	+120
מ.ב.ת. אגח א	130.5	8000			+3700
מאורי בניה 1.0	820 תב	2526	−50	−5.8	−2146
מישאל 5שח	385	1610	−17	−4.3	−7080
מישאל אפ' (1)	201	24677			+14179
מבנים 5.0	2550	735	−40	−1.5	−798
קר-לן 1.0	945	200	−30	−3.1	−440
קרדשטין 1.0	540	2000	+20	+3.9	+1655
קרדשטין 5.0	267	15290	−1	−.4	−15630
ליפשיץ 1שח	2305	1039	+50	+2.2	+1200
ליפשיץ 5שח	1813	1069			−1039
מגדל אביב 0.5	14890	158	−400	−2.6	−183
מבני אורים 1שח	360	4990			−1358
מרד השקעה 1.0	24500	300			−287
מרד השקעה 5.0	24100	80.0	+500	+2.1	+116
מקף 1.0	7900	20.0	+200	+2.6	+20.0
מקף 5.0	4900	50.0			+25.0
עזר ופלק 1.0	647	3142	−1	−.2	−964
עוד 3.0	2470	1923			+80.0
קיסריה 0.1	5000	325	−60	−1.2	−492
קיסריה 0.5	2000 תב	2004	−175	−8.1	−3339
רסכון 1שח	443	4152	−2	−.5	−652
רסכון 5שח	220 תב	3970	−22	−9.1	−9970
רסכון אפ 2	1260 תב	1812	−105	−7.7	−912
רסכון אגח א	130.0	24300			−11475
רסקו מבכ	5656	188	+56	+1.0	+68.0
רסקו רג	5000	209			−41.0
נכסים ובנין 1.0	4000	1805	−90	−2.2	−1914
החברה הימוב 1.0	* 82748	91.0	−4443	−5.1	−138
* ביצוע חלקי 73.40%					
ישפרו 1שח	5075	507	+24	+.5	+443
כלל בנין 0.1	776	16733	−20	−2.5	−32316

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מגבי הדר 0.1	3900	400	−130	−3.2	−777
מגבי הדר 0.5	3280	38.0			−262
מהדרין 1שח	6900	821	−100	−1.4	−1146
מהדרין אפ 1	4645	344			−349
מגבי הדרים 1.0	1775 תב	400	−100	−5.3	−800
פריאור 5שח	2498	350	−60	−2.4	−670
כב-הר 0.1שח	2880	460			−170
כב-הר אפ א	1953	861	−1	−.1	−368

תעשייה

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אסאס 1.0	1451	286	−29	−2.0	−357
גולדפרוסט 1שח	3130	180	−121	−3.7	−179
גולדפרוסט 5שח	* 2350	219	−70	−2.9	−342
* ביצוע חלקי 87.60%					
גולדפרוסט אפ 1	1560	132	−20	−1.3	−132
דובק בב ש	6850	1586	−100	−1.4	−1188
דובק בב ב	6810	1333	−50	−.7	−1374
זוגלובק 1.0	965	122	−15	−1.5	−291
זוגלובק 5.0	788	750	−2	−.3	−1050
פרי-הר 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-הר 5.0	— הפסקת מסחר —				
ממשק בירה 1.0	37081	13.0	+201	+.6	+29.0
מבטח בנה 5.0	31500	72.0	−1500	−4.6	−112
יצור 1שח	1422	998			+626
יצור א 5שח	890	1089	−10	−1.1	−2089
יצור אפ 2	685	1075			−2664
כן 1שח	830	2037			−545
כן 5שח	520	770			+270
מבטחים 1.0	17050	29.0	−300	−1.7	−68.0
עמים ב 5שח	489	15274			+12095
שלבה אגל 1.0	2954 תב	146	−280	−8.7	−146
שקן מכוזל א ש'	6650	261	−50	−.8	−247
עלית 0.1	20250	455	−717	−3.4	−600

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ארגוד 1ש"ח	760	1982			+478
ארגוד אופציה (1)	523	5610	−6	−1.1	−3667
ארגוד אג"ח	117.0	107248			+23701
אפים 1.0	1110	2220	+46	+4.3	+5749
אופנת ברוך 1 שח	724	2582	−14	−1.9	−2937
אופנת ברוך 5 שח	576	6844	−10	−1.7	−7053
אופנת ברוך אופא	505	1651	−15	−2.9	−2134
ארגמן רג ש	19900	294	−700	−3.4	−434
דלתא-גליל א 3.0	4200	429	−63	−1.5	−779
מטויות כאמור 1.	2560	249			−88.8
מטויות כאמור 5.	1100	457	−49	−4.3	−871
ריקלנר 1.0	2130	153	−50	−2.3	−622
ריקלנר 5.0	1615	446			+376
חריגנר 1.0	7600	256			−2.0
דיקת 1שח	2574	1648	−26	−1.0	−1444
דיקת 5שח	1802	5479			+2598
לחדיה 0.1	3325	80.0	−150	−4.3	−570
לחדיה 0.4	2880	1700	−6	−.2	−326
ליבנת 1שח	382	5083	−8	−2.1	−3578
מים גליק 1.0	1274	935	−24	−1.9	−792
מקס 0.1	5600	295	+80	+1.5	+325
מקס 0.5	3545	308	−100	−2.7	−318
עים 1.0	695	2031	+11	+1.6	+1988
עים 5.0	320	6597	−9	−2.7	−7295
עבק 1.0	339 תב	5000	−21	−5.8	−18895
עבק אפ 1	217	8527	−8	−3.6	−6688
פולגת א 1שח	2330	4063	−90	−3.7	−3603
פולגת ב 5שח	1470	14023	−65	−4.2	−22058
פולגון א 0.5	12049	128	−300	−2.4	−119
פרגוד 1.0	* 950	559	−36	−3.7	−277
* ביצוע חלקי 87.90%					
ביגוד מכרינה	15500	76.0			+132
תעש רהוטן 1.0	2500	350	−30	−1.2	−750
דלתא-גליל 1.0	5550	512	−72	−1.3	−512

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אוקטמן 5.0	3000	75.0	−20	−.7	−75.0
אודין 10.0	9999	557			+12.0
אודין 50.0	9315	150			−60.0
אלוכית 1.0	8000	111			+174
אלוכית 5.0	7029				−10.0
כבלים ש	27000	72.0	−2000	−2.5	−63.0
התכוף 1.0	7726 תב	160	−859	−10.0	−190
התכוף 5.0	* 5580	122	−300	−5.1	−297
* ביצוע חלקי 79.20%					
התכוף אפ	5520	54.0	−60	−1.1	−59.0
דיקה 1.0	4900	119	−100	−2.0	−29.0
דיקה 5.0	2200	263	+17	+.8	+37.5

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
קופסאות פז 1.0	5240 תב	2646	−290	−5.2	−3861
קופסאות פז 5.0	5220	153			−491
כתבת סרום 1.0	324 כב		−17	−5.0	−64282
כבלי ציון 1.0	3465	469	−80	−2.3	−640
כבלי ציון 5.0	1860	427	−40	−2.1	−960
כבלי ציון אפ 3	1165	1105	−15	−1.3	−405
מורגן 1.0	1148	600	−56	−4.7	−830
מתכת קרמני 1 שח	356	1617	+6	+1.7	+1607
מתכת קרמני 5 שח	218	4562	+2	+.9	+4331
נחושתן 0.1	42650	4.0	+750	+1.8	+45.0
נחושתן 0.5	17000				+19.0
פקר פלדה 1.0	20000 תב	369	−1200	−5.7	−686
קינג 1.0	1220	250	−49	−3.9	−450
קינג 5.0	715	1030	+15	+2.1	+918
קליל 1.0	2850	497	+49	+1.8	+349
קליל 5.0	2330 תב	1095	−150	−6.1	−1241
קליל אפ	1273	976			+49.0
קליל אגח	121.0	3700	−1.0	−.8	−17060
שלדות 5.0	13800	194			−80.0
תעשיות לכיש 1.0	1195	100	−5	−.4	−196
תעשיות לכיש 5.0	805	1000	−12	−1.5	−1288

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	580000	16.0	−4000	−.7	−18.0
אלקו 0.1	11450 תב	62.0	−1270	−10.0	−210
אלקו 0.25 ש	5616 תב	381	−624	−10.0	−2237
אלקו 0.25 מ	6250	165	−150	−2.3	−172
אלקטרה 0.1שח	2335	3165	−120	−4.9	−5358
אלקטרה א 0.5שח	1784	5579	−80	−4.3	−6687
אלקטרה אפ 5	1530	737			−107
אלקטרה אגח 3	176.0	44725	−8.0	−4.4	−61800
אלרון 3.0	448000	32.0			+10.0
אמית 0.02שח	28180	13.0			−35.0
כלל תעש אלקטר	2900 תב	7437	−202	−6.5	−15527
טמפקודניקס 1.0	1626	1790	−60	−3.6	−4774
טמפקודניקס 5.0	1320	3066	−20	−1.5	−2284
פויכתגר 1שח	820	1300	−5	−.6	−2161
פויכתגר 5שח	704	3100	−3	−.4	−3644
ציקלון 1שח	2450	302	−51	−2.0	−249
ציקלון 5שח	1300 תב	1060	−100	−7.1	−1151
קנבשטין אליף 1.	9290	156			+81.0
קנבשטין אליף 5.	5300	583			+62.0
ת.א.ת. 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.א.ת. 5.0	— הפסקת מסחר —				
ת.א.ת. אפ 1	— הפסקת מסחר —				
תדיראן 1שח	880	4362	−30	−3.3	−6862

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ב.כללבנין 1שח	224	10420	−8	−3.5	−30895
א.ב. בנין אפ א	805	3550	−70	−8.0	−6980
אי.ב.בנין אגח א	139.0	95426			+101884
אקרשטיין 1שח במה	700	4783	−35	−4.8	−7467
אקרשטיין 5שח במה	453 תב	6600	−26	−5.4	−12003
אקרשטיין אפ א	688	1432	−2	−.3	−1962
אקרשטיין אג"ח 1	141.0	26200	−5.0	−3.4	−123498
בר-סן 1.0	1340				
בר-סן 5.0	649	6994	+20	+3.2	+9147
טרוקאטבטס 1.0	8800	109	−462	−5.0	−94.0
טרוקאטבטס 5.0	4800	100			−3.0
כ.ל.ב. 1.0	1165		+45	+4.0	+98.0
כ.ל.ב. 5.0	841				+135
מחול השק 1שח	729	1660	−31	−4.1	−1350
כתראוקה לפטן 1	— לא נסחר —				
כתראוקה לפטן 5	19047	5.0			−5.0

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אליאנס ב 200.0	3120 תב	267	−280	−8.2	−367
גל תעשיות 1.0	1320	877			−310
גל תעשיות 5.0 בנה	910	651	−25	−2.7	−396
דקסטר 1.0	3200	128	−70	−2.1	−128
רשנים 0.1	5350 תב	137	+350	+7.0	+58.0
רשנים 0.5	2088	1547	−20	−1.0	−1168
קרפה כמיקל 10.0	1005	6770			+1018
ליבפקו 1.0	3050	532	−80	−2.6	−629
מקסימה 1.0	8950	101			−21.0
מקסימה 5.0	6790	195	+70	+1.0	+5.0
נקה 1שח	8371	362			−42.0
סגו 1.0	27700	125	−500	−1.8	−84.0
סגו 5.0	23300	70.0	−1000	−4.1	−148
פריקלאס 1שח	585	8286	−2	−.3	−9728
פריקלאס אפ 1	227	14044	−3	−1.3	−14386
קים כ"ד 1ש"ח	7300	354	−150	−2.0	−546
ת.ג.ל. 1.0	3590	59.0	+90	+2.6	+99.0
ת.ג.ל. 5.0	2820	28.0	+30	+1.1	+22.0
תא 5ש"ח	5610	1881	+180	+3.3	+1394
פרוקארגם 10.0	47015	269			−8.0
תרז א 5.0	11002	8.0	+297	+2.8	+8.0
אגן 5.0	1995	1114	−25	−1.2	+758
כבע 0.01 ש"ח	16517	1648	+1008	+6.5	+2115
ים המלח 1שח	2947	2255	−45	−1.5	−860
פרוכימיקים 10.0	805	4504	−17	−2.1	−7385

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כתר 1שח	253	7876	−4	−1.6	−12102
דפוזן 1.0	10208	41.0			+41.0
דפוזן 5.0	7430	50.0	+80	+1.1	+40.0
ת.ב.ל. 1.0	12510	202	+10	+.1	+116
נאה 1שח	6800	316	+200	+3.0	+440
לבידי אשקלון 1.	765	2155			+495
פולס ב 0.5	56000	40.0			+9.0
סקטריה 1.0	4099	90.0	+99	+2.5	+41.0
רים 0.1	2450	290	−50	−2.0	−146
רים 0.4	1819	783	−60	−3.2	−1174
תעל ב 0.2	21550	172			+179
מפעלי ניר 10.0	456200	40.0	−5643	−1.2	−45.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אברין 1.0	14550	18.0	−300	−2.1	−71.0
אברין 5.0	7998	149			−32.0
המישה יזר 1שח	3880	150	+13	+.3	+65.0
ה.ג.פולק 1שח	2580	281	−10	−.4	−96.0
ה.ג.פולק 5שח	1990	1056	−10	−.5	−1056

השקעות תעשייה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כור בב 1.0	19255	342	−195	−1.0	−209
מאגרי טכנולוגיה	443 תב	5879	−40	−8.3	−10179
פרקורה ב 0.1	13316	69.0			−32.0
כלל תעשיות 1 שח	270	23977	−4	−1.5	−70576

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אמפיק ש	9310	239			+94.0
אינקובה 1שח	95.0	25605			+4691
אלגר ש	17982	90.0	−400	−2.2	−218
אלגר ב	18200	19.0			+13.0
אלרן ב	6120 תב	249	−680	−10.0	−195
אמישר בכ א 1.0	1520	1139			−184
אפיק 1.0	540	26584			−30401
אפיק 5.0	398	5507			+2444
גחלת השקעות 1שח	1790	1082	−50	−2.7	−602
דנבאר 1ש"ח	899	1799	−1	−.1	−551
דנבאר 5ש"ח	580	2000			+983
חברה לישראל 1שח	5270	4877	−130	−2.4	−7786
חברה לישראל 5שח	5000 תב	1111	−300	−5.7	−1698
חיפמן 0.1	139800		−100	−.1	−3.0
וולפסון 1.0 ש	30500	61.0	−400	−1.3	−69.0
אכפא א 0.5	29500	56.0			−6.0
מרלים השק 1ש"ח	11320 תב	1575	−600	−5.0	−2062
מזרחי השק ש	38400	82.0			−24.0
מור השק אגח 124	13595				
מירון כ"ר 1ש"ח	3245	373	−35	−1.1	−471
מירון כ"ר 5ש"ח	1683	1165	−17	−1.0	−1266
יכום השקעות 1שח	279	13586	+13	+4.9	+20920
יצוא ש	16100	54.0	−200	−1.2	−154
ירדן א 0.1	2300	311			+263
כלל ישראל 50.0	1439	3452	+44	+3.2	+3495
לנדיס 1שח	2310	238	−110	−4.6	−347
לנדיס 5שח	1126 תב	839	−75	−6.2	−840
מגור 1שח	700	1107	−20	−2.8	−452
מגור א 5שח	440	2130	−14	−3.1	−2270
מגור אפ ב	365	1782	−13	−3.4	−2382
מגור אג"ח 1	136.5	2005			−3555
עוז השק ב 0.1	4431	44.0	+46	+1.1	+52.0
עוז השק ג 0.5	3359	113	−1		−61.0
פכה א 0.1	9699	98.0	−21	−.2	−83.0
פכה 0.5	7126	365			+76.0
פריון ב 0.2שח	16550	375	−350	−2.1	−328
פרדן 1שח	132.0	81629			−8465
פרדן 5שח	117.0	26205			−6136
אידיבי פתוח 2.0	13670	1906	−59	−.5	−2334
אלון ש	6450	398	−225	−3.4	−789
דיסקונט השק ש	6970	3018	−176	−2.5	−4101
כלל ישראל 10.0	1442	6634	−46	−3.1	−10932
מו השק ש	3781	875	+37	+1.0	−84.0

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גזית ב	205	230	−3	−1.4	−230

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דלק חפושי נפט 1.0	5450	167			−70.0
דלק חפושי נפט 5.0	3216	246	+16	+.5	+221
דלק נפט אפ 2	2360	318	−60	−3.3	−537
מז חפושי נפט	42000	51.0	−750	−1.8	−51.0
י.נ.א.ל. 5.0	983	27502			+29634
ס.ה.ב. 1.0	7100	220	−200	−2.5	−494
ס.ה.ב. 5.0	3700	652			−153
פראפיל ב 0.85שח	7200 תב	90.0	−385	−1.1	−180
נפטא ש	3450000	5.0	+68456	+5.1	+5.0

רשימה מקבילה

מסחר ושרותים: בלונות והקבצים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
הבל כ"ד וש"ח	535 תב	34426	+55	+11.0	+62443
תעשייה					
אלקטל 1שח	216 כב		−11	−4.9	−14162
נילן 1ש"ח	720 כב	9000	+41	+6.0	+9599
פי-תן 1ש"ח	608	6000	−23	−3.7	−13072

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	6014.12	5931.75
[illegible]	626.1	614.17
[illegible]	248.28	243.53
אדיר	1621.07	1589.26
[illegible]	3219.63	3156.69
[illegible]	1849.88	1835.84
אור	426.11	419.07
[illegible]	153.93	150.83
[illegible]	271.93	269.97
[illegible]	797.20	781.91
[illegible]	3831.04	3755.78
[illegible]	5527.11	5406.00
[illegible]	727.03	712.46
[illegible]	592.13	590.00
[illegible]	656.73	643.90
ארז	418.45	410.53
[illegible]	213.65	209.03
[illegible]	179.06	175.61
[illegible]	244.64	242.37
[illegible]	3059.32	3001.52
[illegible]	577.74	566.82
[illegible]	602.14	590.61
[illegible]	297.04	291.37
[illegible]	1553.56	1522.04
[illegible]	1073.03	1057.67
[illegible]	425.44	417.46
[illegible]	9880.00	9755.94
[illegible]	3417.76	3354.16
[illegible]	614.27	607.00
[illegible]	450.16	445.91
[illegible]	522.47	513.51
[illegible]	236.80	231.81
דורון	1486.35	1457.81
[illegible]	262.48	257.42
דליה	586.25	575.98
דרור	448.09	439.66
[illegible]	517.01	507.37
הדס	470.54	466.45
הוד	528.81	519.78
[illegible]	2879.30	2819.51
[illegible]	20456.78	20159.24
[illegible]	18915.99	18641.68
[illegible]	623.40	611.37
[illegible]	159.15	155.68
[illegible]	130.62	130.83
[illegible]	207.17	203.19
חן	139.48	138.92
[illegible]	1406.78	1375.95
טל	6085.98	6016.43
[illegible]	421.82	413.82
יהלום	2879.61	2826.46
[illegible]	433.45	429.53
ישרה	425.90	416.82
[illegible]	414.35	406.50
[illegible]	135.14	132.50
כלנית	644.47	632.88
[illegible]	253.29	250.85
[illegible]	151.81	148.70
[illegible]	1191.85	1168.43
להב	4852.77	4761.97
למשקיע	128953.12	118904.75
לפיד	508.42	498.42
[illegible]	1749.72	1714.66
לשם	328.35	322.00
[illegible]	1273.29	1249.05
מבטח	3705.42	3671.83
[illegible]	251.81	248.19
[illegible]	3774.37	3738.91
מגל	398.04	394.62
מור	2321.27	2288.78
מורן	1000.92	991.78
[illegible]	27272.89	26815.80
[illegible]	978.52	950.29
מסד	5062.54	4967.12
מעין	768.96	754.43
[illegible]	340.38	335.81
מרגלית	1702.08	1669.34
[illegible]	119.47	119.08
מרום	1274.32	1250.04
[illegible]	29008.21	28591.85
[illegible]	387.11	379.76
[illegible]	548.60	537.60
[illegible]	7745.89	7635.03
[illegible]	690.50	677.81
סגולה	132.35	129.60
סלע	337.27	330.69
[illegible]	491.68	487.16
סער	419.37	411.75
[illegible]	182.85	181.15
[illegible]	413.53	405.96
[illegible]	961.40	943.14
עידן	492.11	465.40
[illegible]	1229.36	1204.02
ענת	2992.63	2968.48
[illegible]	455.88	445.93
ערמון	137.53	134.94
[illegible]	1765.29	1753.89
[illegible]	570.28	558.90
[illegible]	523.18	513.82
[illegible]	118.34	117.87
[illegible]	1036.36	1014.96
[illegible]	583.08	575.02
[illegible]	2474.60	2462.26
[illegible]	21217.88	21040.82
רימון	123.41	123.15
רקפת	820.17	806.59
רשף	399.85	391.18
שביט	412.69	404.78
[illegible]	329.50	321.38
[illegible]	472.98	469.58
[illegible]	367.83	365.04
[illegible]	1068.22	1052.81
[illegible]	1111.22	1084.60
שקד	177.86	174.39
[illegible]	277.22	274.82
תדהר	646.04	642.82
תירוש	511.61	505.53
תמר	221.12	216.96
[illegible]	186.60	185.38
תרשיש	1384.23	1373.96
תשרי	504.76	497.89

הלוח הכללי

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

דירות למכירה

ביקוש דירות

דירות בשכירות

עסקים

הצעות עבודה

זיפות גגות

פוליש ונקיון

שדוכים

הכרויות

ירושלים

ריפוי והרזיה

אופנועים וקטנועים

מכירות

רוצים לקנות

מקררים

מכונות כתיבה

הלוואות

מזגני אוויר

ריפוי והרזיה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "המרכזי"
רחוב וולפסון 10 פתח תקוה 49541
מכרז 1/87
למשרת מפקח על הבניה
בחוזה מיוחד
הדרישות: בעל רכב
קריאת תכניות בניה
התמצאות בשטח/טופוגרפיה
המשרה מלאה.
המעוניין יפנה בכתב יד, בצרוף המלצות ממקומות עבודה קודמים ותאור קורות חיים עד 30.6.1987.
י. ויסמנטבקי
יו"ר הועדה

גולדברג רוט
קייטרינג
אזור תעשיה מזרחי כפר סבא
דרושים:
★ טבח מקצועי ומיומן
★ עובדי מטבח
★ עובדי נקיון
שעות העבודה 16.00–08.00
לפנות לנאוה 052-36060

לניהול הייצור במפעל גומי
דרוש
בעל מקצוע
בתחום הגומי או הכימיה
בפרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 4333
תל־אביב 61042 למס' 282

שלב נוסף ברפורמה בשוק ההון

חברות ביטוח יוציאו פוליסות משתתפות ברווחי השקעות של ביטוחי חיים

מאת מאיר תדמור

החל מן הראשון בינואר 1988, תבוטל חלקיות ההצמדה של פוליסות ביטוח חיים לאגרות חוב צמודות המונפקות על ידי האוצר במיוחד, הידועות בשם ח"ץ, וחלק מכספי הביטוח יושקעו באפיקים שונים שמרווחיהם יהנו המבוטחים, כך אמר יהודה דרורי, הממונה על שוק ההון, בדיון באוניברסיטת תל־אביב על 30 שנות ביטוחי ח"ץ.

תהיה תקופת מעבר, עד לביטול המוחלט של אגרות ח"ץ. בתקופת המעבר, שתתחיל כאמור בראשית השנה הבאה, ישקיעו החברות חלק מכספי הביטוח, באג"ח ממשלתיות אחרות, פקדונות בנקאיים, אג"ח לא ממשלתי שבו דרגת הסיכון גבוהה יותר: וכן מוצע להשקיע בנדל"ן סחיר שאינו מקרקעין, כמו מבני תעשיה ודיור.

לגבי השקעה במניות, אמר דרורי, כי אינו רואה בינתיים מקום להשקעה באפיק זה. מבנה ההשקעות באיח"ציות יהיה שמרני ועל כן אין חשש להן.

דרורי אמר, כי מבנה ההשקעות יוכר יחד חברות הביטוח וכי עדיין לא נקבע איזה חלק יישאר במסגרת ח"ץ. עם זאת ישנה אפשרות לשתי חלופות: ההסדר החדש יחול על כל ענפי הביטוח – ביטוח מנהלים וביטוח אישי, כשם שיעור מסויים לא יכוסה על ידי אגרות ח"ץ, או אפשרות שניה לפיה תידחה תחולת ההסדר על ביטוחי מנהלים ושיעור אגרות ח"ץ יהיה קטן יותר בביטוח אישי.

השיטה הנהוגה בחו"ל, לפיה נהנה המבוטח מרווחי חברת הביטוח אינה ישימה בארץ, ועל כן ההשתתפות ברווחים תהיה רק מרווחי ההשקעה הנובעים מביטוחי חיים. כדי למנוע תחרות פרועה בשלב הראשון של ההסדר החדש, תונהג רק שיטה אחת אחידה של השתתפות ברווחים.

בדיון השתתפו גם עוזי לוי יו"ר התאחדות החברות לביטוח חיים ואברהם טיבר מנכ"ל חברת הביטוח ציון, שטענו, שהמוצרים החדשים המוצעים על ידי האוצר אינם טובים דיים לקיים היום. עדיין לא קיים שוק הון בו ניתן להשקיע בביטחון ולהבטיח את כספי המבוטחים. ועוד אמרו כי החלת השיטה רק על חלק מענפי הביטוח, מעוותת ותעניק לקופות הפנסיה יתרון על פני ביטוחי החיים וקופות הגמל. עוד נאמר, כי מנסיונן של מדינות אחרות עולה, כי פוליסות ביטוח משתתפות ברווחים, עשויות לפעול היטב רק במדינות שבהן האינפלציה אינה עולה על 8% לשנה. מה שמוצע עתה הוא השקעה לא מובטחת שתגרום לירידה פתאומית בערך החיסכון. הגידול הרב בביטוחי החיים בארץ הוא פרי של אמונה בצורות השקעה אחרות, על כן אין להחיל את ההסדר החדש בטרם נבדק.

עוזי לוי

יהודה דרורי

ס.פ.י. של „אורדן" זכתה במכרז לספק זחלים ומתלים לצבא ארה"ב

מאת דני גוב

חברת ס.פ.י. חברה בת של אורדן תעשיות זכתה באחרונה במכרז של צבא ארה"ב לאספקת זחלים ומיתלים לטנקים של צבא ארה"ב. היקף העסקה הוא 34 מיליון דולר.

מעורבותה האינטנסיבית של חברת אורדן בניסיונות לזכות במכרזים של צבא ארה"ב לרכיבים שונים של טנקים אילצה את צבא ארה"ב לחלק את המכרז לשניים. חלק אחד של המכרז יועד לחברות אמריקניות בלבד בעוד החלק האחר היה פתוח לחברות מהעולם כולו. נודע כי ס.פ.י. תספק מעתה במשך חמש שנים כמויות גדולות ביותר של זחלים ומיתלים לצבא האמריקאי.

אורדן מצידה מבקשת להכפיל את מכירות המוצרים השונים שהיא מייצרת עבור צ.ה.ל. אם יאשר משרד הבטחון את בקשתה של אורדן היא תוכל לסיים את תהליך ההצטיידות של צ.ה.ל. אורדן מוכנה מצידה לפרוס את התשלומים עבור העיסקות עם צ.ה.ל. אם תסכים מערכת הבטחון להגדיל את הנתח של אורדן בציוד צ.ה.ל. עשוי הדבר לסייע לחברה ולמנוע מצב חוזר של קיצוצים בכוח האדם כפי שהיה אשתקד עת פיטרה מאות עובדים ממפעליה.

אורדן תנסה במקביל להעמיק את חדירתה לשווקים זרים אך עם זה השוק המקומי - מערכת הבטחון - הוא עדיין הלקוח הגדול ביותר שלה.

„קרמני" תייצא 30% מתפוקתה לקנדה ולארה"ב

מאת יוסי ליבוביץ'

חברת קרמני קיבלה הזמנה מחברה קנדית לביצוע מתקנים המיועדים לחברות הפחם בהיקף של 2.5 מיליון שקלים. עבודה זו מיועדת לביצוע מיוני 1987 עד אוגוסט 1988. לחברה כיום שלושה מפעלים, שנ"ים בבאר שבע ואחד בכפר ירקא שבגליל, והיא מעסיקה כ־400 עובדים בענף המתכת.

לאחרונה סיימה החברה כמה פרוייקטים גדולים, כ־20 אלף טון מבני פלדה לתחנת הכוח באשקלון, מערכת קונדנסרים והקמת מנופי ענק לנמל חיפה.

השלב האחרון בהתפתחות החברה היא פניה לשוק העולמי על ידי הקמת חברת שיווק בארה"ב שבעזרתה יצאה החברה לשני פרוייקטים בחו"ל: הקמת מצפה תת־ימי באיי באהמה והקמת מנוף לסינוע מכולות בארה"ב.

החברה מקווה להגיע להיקף יצוא של 30 אחוז מתפוקתה תוך זמן קצר. המחזור השנתי של החברה בשנים האחרונות עמד בממוצע על 8־8.5 מיליון שקלים.

היצוא הישראלי לבריטניה השנה — 420 מיליון ליש"ט

מאת דני גוב

היקף היצוא הישראלי לבריטניה השנה נאמד בכ־420 מיליון לירות שטרלינג, כך עולה מתחזיות המחלקה המסחרית בשגרירות ישראל בלונדון. נתון זה מהווה גידול של כ־10% לעומת היקף היצוא הישראלי לבריטניה אשתקד.

המחלקה המסחרית ומשרד התעשייה והמסחר קובעים כי 80% מהיקף היצוא הישראלי לבריטניה מבוצעים על ידי 38 יבואנים בריטיים ונציגי חברות ישראליות בלונדון. גת שני היועץ המסחרי בשגרירות ישראל בלונדון מספר למשל על חברה בריטית מסוימת שהחליטה לשווק במרוכז מוצרי אופטיקה המיוצרים בחמישה קיבוצים בארץ. החברה הזו שהחלה לפעול רק באחרונה מכרה אשתקד ביותר ממיליון ליש"ט ומתכוונת להרחיב את מכירותיה גם ב־1987.

דוגמה אחרת היא חברת אפיק מרמת הגולן אשר החלה בשיווק סרטים למכונות כתיבה ומדפסות לפני כחצי שנה וייצאה בתקופה זו כ־1.5 מיליון ליש"ט.

במשרד התעשיה והמסחר נמסר כי הנספחות המסחרית בלונדון התרכזו השנה בשיווק מוצרים מישראל במסגרת אחת באמצעות חברות שיווק בחוזיות. ניסיון דומה של שיווק מוצרי תוכנה מישראל על ידי גורם בריטי מתבצע עתה וכבר נחתמו מספר עסקות.

שושנה וינשל מונתה לראש החטיבה העסקית בבנק לאומי

מאת מאיר תדמור

שושנה וינשל מונתה לראש החטיבה העסקית של בנק לאומי ובתוקף תפקידה החדש תהיה גם חברה בהנהלת הבנק.

שושנה וינשל היא עורכת דין בהשכלתה והיתה סגנית ראש החטיבה העסקית ומנהלת הסניף המרכזי בתל־אביב של הבנק. את עבודתה בבנק החלה לפני 28 שנים ומילאה תפקידים שונים, במחלקה המשפטית, במחלקת ההנפקות ובחטיבה העסקית.

הגב' וינשל תמשיך לכהן כמנהלת הסניף המרכזי של תל־אביב, סניף הנמצא עתה בתהליך שילובו בחטיבה העסקית, כדי לצמצם הוצאות.

שושנה וינשל היא האישה הראשונה במערכת הבנקאות הזוכה בהנהלה של בנק.

לסגן ראש החטיבה העסקית מונה רפי פלד שהיה עוזר בכיר למנכ"ל וראש סקטור בחטיבה העסקית. פלד עובד בבנק 25 שנה ומילא שורה של תפקידים בארץ ובחו"ל.

שושנה וינשל: ראשונה

השנה 74 מיליון דולר יצוא הקיבוצים דרך „כור"

מאת דני גוב

יצוא התעשייה הקיבוצית דרך כור סחר יגיע השנה לכ־74 מיליון דולר. אשתקד ייצאו הקיבוצים באמצעות כור סחר 53 מיליון דולר.

כ־100 מפעלים במגזר הקיבוצי מבצעים כיום יצוא לחו"ל באמצעות כור סחר. הנהלת החברה מעריכה כי היצוא הקיבוצי יגדל השנה בכ־40%.

השנה יצטרפו עוד כ־40 קיבוצים ל־260 הקיבוצים המייצאים. אשתקד הסתכם יצוא התעשייה הקיבוצית בכ־350 מיליון דולר. איגוד התעשייה הקיבוצית מעריך כי בתוך שלוש שנים לערך ניתן יהיה לייצא מוצרי מפעלים קיבוציים בכ־600 מיליון דולר.

צמצום במכירות אלביט למשהב"ט קיזז גידול הכנסותיה מח"ול

מאת דני גוב

הצמצום החד בהזמנות המקומיות למערכת הבטחון כתוצאה מהקיצוץ בתקציב הבטחון קיזז את הגידול בהכנסות כתוצאה מהגידול בשעור של 15% במכירות חברת אלביט בחו"ל. צבר ההזמנות של החברה נכון למארס השנה נאמד בכ־278 מיליון דולר, גידול של 9% לעומת 254 מיליון דולר סך כל הצבר אשתקד. רובו הגדול של צבר ההזמנות של אלביט, מקורו בחו"ל. ההזמנות לפרויקט הלביא בכלל הצבר מהוות רק 7%.

עמנואל גיל נשיא אלביט אומר כי החברה תתרכז בעתיד בניסיונות חדירה עמוקים יותר לשוק האמריקאי ולשווקים זרים בכלל.

יצוין כי אלביט ביצעה מספר עסקות מוצלחות בשנה החולפת ובהן רכישת הבעלות על חברת הבת האמריקאית אינטרמטריקס; ייזום שותפות עם חברת לוראל מארה"ב לאלקטרוניקה צבאית. שתי החברות ייצרו וישווקו מערכות בהשקעה שנתית משוערת של כ־10 מיליון דולר. אלביט משתתפת ביחד עם בואינג בפרויקט אספקת מערכות כינון, חימוש, ניווט לחיל האויר האמריקאי; לאלביט גם חוזה לפיתוח מערכות עבור חיל האויר האמריקאי ויחידת האויר של המשמר הלאומי של ארה"ב.

השבוע פורסמו התוצאות העסקיות של אלביט מהן עולה כי רווחיה 16 מיליון דולר - ירידה של 11.9% לעומת רווחיה אשתקד. הכנסותיה גדלו ל־175.7 מיליון דולר לעומת 169.4 מיליון דולר אשתקד. המכירות לחו"ל היו 108 מיליון דולר שהם 62% מסך המכירות של החברה.

דיסקונט למימון התעשייה — תשואה להון — 29%

מאת מאיר תדמור

ברבעון הראשון של 1987 היה הרווח הנקי של בנק דיסקונט למימון התעשיה, הנמנה עם קבוצת דיסקונט, 909 אלף שקלים לעומת 2.2 מיליון שקלים בשנת 1986 כולה. התשואה על ההון העצמי היתה גבוהה במיוחד – 29.2% לעומת 19% בשנת 1986.

בנכסי הבנק לא חל שינוי הם עמדו בסוף מרס השנה על 355 מיליון שקלים.

הדו"חות הכספיים של הבנק כוללים גם את נתוני חברות הבת אי. די. בי. ליסינג ודיסקונט ליסינג, העוסקות בחכירת ציוד לעסקים בענפים שונים.

מגמה חיובית בביטוח ימי

לענף ביטוח הימי היתה מגמה חיובית ב־1986. מתברר כי היבוא הגדל הגדיל גם את מחזור הפרמיות בענף זה. סה"כ פרמיות מוערכות ב־40–50 מיליון דולר עקב התחרות הרבה, הרי התעריפים ירדו לשפל, בממוצע 0.1–0.2 אחוז למטען רגיל. תעריף זה נותן להשיג ריווחיות מסוימת עקב העובדה שבשנה האחרונה לא קרו מקרים של נזקי אובדנים במטענים גדולים. מרבית הביטוח מועבר לביטוח משנה בחו"ל.

באחרונה ניכרת מגמה של גידול בתביעות בעיקר בקטנות שבהן וזאת כנראה עקב רצון מבוטחים לחסוך בעלויות הפרמיה בנצלם שיעורי השתתפות עצמית אפסית.

נדל"ן/דני גוב

האחים כהן מקימים קניון בפ"ת על שטח של 3000 מ"ר

האחים הקבלנים עמנואל ואמנון כהן מקימים בימים אלה במרכז המסחרי של פתח תקווה "לב העיר" קניון על שטח של 3000 מ"ר. בקניון יהיו חנויות, בתי עסק, מסעדות ובתי אוכל בשתי קומות מסחריות, ארבע קומות משרדים ושתי קומות של חניון תת־קרקעי.

אמנון כהן אומר כי 95% מהמשרדים בפ"ת שוכנים בדירות שכורות, אין מרכז משרדי מוכר והפיזור בכתובות השונות מקשה על עבודת החברות והקניון המשרדי עשוי לפתור את הבעיה.

הבנייה תסתיים, כך מעריכים בפברואר 1989. כהן אומר כי כבר עתה מסתמנות מכירות מוגברות של משרדים ועסקים בעיקר רואי חשבון, עורכי דין, רופאים, חברות מחשבים ויועצי ומכוני יופי. כן פונות רשתות שיווק המפעילות חנויות במפעל. לדברי הקבלן כהן בעוד מספר חודשים עם הכניסה לשלבי בנייה סופיים הוא מעריך שהמחירים יעלו באופן ניכר ולדבריו בפרויקטים מסחריים דומים היו עליות מחירים תלולות של עד 100% סמוך לסיום הבנייה.

שערי מטבע חוץ ביום 10.06.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	-0.004	1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5821	1.6019	1.5831	1.6029	1.5841	1.6040	1.5934
1 מארק גרמני	+0.001	0.87	0.91	0.87	0.91	0.87	0.91	0.8848	0.8959	0.8839	0.8950	0.8857	0.8968	0.8903
1 ליש"ט	+0.012	2.57	2.69	2.59	2.71	2.59	2.72	2.6318	2.6648	2.6327	2.6656	2.6391	2.6723	2.6514
1 פרנק צרפתי	+0.001	0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2643	0.2676	0.2649	0.2682	0.2646	0.2679	0.2663
100 ינים יפאניים	+0.004	1.09	1.14	1.10	1.15	1.09	1.15	1.1149	1.1289	1.1164	1.1304	1.1167	1.1308	1.1221
1 גולדן הולנדי	+0.002	0.77	0.80	0.77	0.81	0.77	0.81	0.7848	0.7946	0.7843	0.7941	0.7851	0.7950	0.7901
1 פרנק שווייצרי	+0.007	1.05	1.09	1.05	1.10	1.05	1.10	1.0686	1.0820	1.0704	1.0838	1.0707	1.0841	1.0759
1 כתר שוודי	+0.001	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2529	0.2561	0.2531	0.2562	0.2532	0.2564	0.2546
1 כתר נורבגי	—	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2371	0.2401	0.2374	0.2404	0.2374	0.2404	0.2388
1 כתר דני	+0.001	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2350	0.2380	0.2352	0.2382	0.2352	0.2381	0.2366
1 מארק פיני	+0.001	0.36	0.37	0.35	0.37	0.35	0.38	0.3625	0.3670	0.3630	0.3675	0.3631	0.3676	0.3651
1 דולר קנדי	-0.002	1.16	1.21	1.16	1.21	1.16	1.21	1.1798	1.1946	1.1803	1.1951	1.1799	1.1948	1.1879
1 דולר אוסטרלי	-0.001	1.06	1.17	1.09	1.17	1.10	1.18	1.1320	1.1462	1.1316	1.1457	1.1354	1.1497	1.1408
1 ראנד דרא"פ	-0.001	0.51	0.61	0.48	0.80	0.50	0.70	0.7911	0.8010	0.7918	0.8017	0.7939	0.8039	0.7969
10 פרנקים בלגיים	+0.001	0.42	0.44	0.41	0.44	0.41	0.44	0.4251	0.4304	0.4265	0.4319	0.4272	0.4325	0.4293
10 שילינגים אוסטריים	+0.003	1.23	1.29	1.23	1.29	1.23	1.30	1.2576	1.2734	1.2565	1.2721	1.2589	1.2748	1.2663
1000 לירטות איטלקיות	+0.002	1.19	1.26	1.19	1.27	1.20	1.28	1.2198	1.2351	1.2187	1.2339	1.2219	1.2373	1.2276
1 "סל" (ECU)	+0.006	—	—	—	—	—	—	1.8346	1.8576	1.8354	1.8583	—	—	1.8476
1 דינר ירדני	-0.012	4.48	4.76	4.48	4.77	4.51	4.82	—	—	—	—	—	—	4.7005
10 לירות לבנוניות	—	—	—	0.12	0.13	0.12	0.16	—	—	—	—	—	—	0.1283
1 לירה מצרית	-0.002	0.67	0.71	0.71	0.75	0.65	0.71	—	—	—	—	—	—	0.7808

רווח והפסד / מנחם דהב

מה, בעצם, כתוב בדו"ח המבקרים?

חוות הדעת של רואה חשבון על דו"ח כספי אינה ערובה לכך שלא בוצעו בחברה מעילות או תרמיות בתקופת הדו"ח. קוראי דו"חות כספיים אינם מבינים את אופי עבודת ביקורת רואי חשבון

הפניית דעת הקהל אל חלקם של רואי החשבון החיצוניים בחברות היתה אחת התוצאות הבלתי נמנעות של ממצאי ועדת בייסקי לעניין מפולת מניות הבנקים ושל אירועים אחרים שארעו לחברות שמניותיהן נסחרו בבורסה של תל־אביב.

שירבוב או אזכור תפקידם של רואי החשבון בכשלונות של החברות שבוקרו על ידם נעשו בדרך כלל בהקשר הימנעותם של רואי החשבון מהדגשה או הארה של פעולות שנעשו או שלא נעשו בחברות ואשר אי גילויין לציבור קוראי הדו"חות גרם לכאורה נזק לאחרונים.

בהנחה כי רואי החשבון לא הוגבלו בהיקף ביקורתם וכי לא נמנע מהם מידע כלשהו הקשור בפעילות החברה, לא ניתן שלא להעלות את השאלה של הקשר בין האירועים שקרו ובין חוות דעת „חלקות" שהוצאו על ידי רואי החשבון לדו"חות הכספיים של החברות.

גלוי דעת מס' 4 של לשכת רואי חשבון בישראל קבע את הכללים המנחים לנוסח דו"ח המבקרים שמקורו בחובה הסטטוטורית המוטלת על רואי החשבון מכח פקודת החברות, חוק ניירות ערך, חוק רואי חשבון וכו'. בניסוחו, עמדו לפני מנסחיו השקפות יסוד והנחות שרק חלק מהן באו לבטוי בתוכנו:

א. הדו"חות הכספיים מיועדים לצרכנים רבים ומגוונים ולכן אסור שיהיו מטעים.

ב. דו"ח המבקרים אינו צריך לעורר צפיות גדולות מאלה שאמנם צריכות להתקיים לאור היקף עבודתו של רואה החשבון.

ג. מאחר הדו"חות מהווים מסמך בעל שימושים סטטיסטיים הסטוריים כאשר לנתונים כלכליים או משפטיים הכלולים בהם, יש להדגיש כי דו"ח המבקרים אינו זה שיאפשר מתן תמונה נכונה למשתמשים שונים בכל המצבים, וכל מטרתו בהקשר זה היא לציין את נאותות הצגת הדו"חות.

ד. רואה החשבון יכול לחוות דעה אך ורק לגבי נושאים הנמצאים בתחום כישוריו המקצועיים.

ה. דו"ח המבקרים מטיל אחריות מקצועית מלאה על רואה החשבון.

ו. יש לנסח את דו"ח המבקרים באופן שיובן למשתמשים.

ז. המסקנות הנובעות מדו"ח המבקרים חייבות להיות ברורות וחד משמעיות מבלי שיוותר מקום להשערות או אי הבנות.

ח. הדו"חות נבדקו מהיבט אובייקטיבי ועליהם להיות גלויים, בהירים ומושתתים על עקרונות חשבונאיים מקובלים.

מאז פורסם הנוסח האחיד של הדו"ח ב־1970, נשאלו שוב ושוב שאלות והועלו שוב ושוב הספקות באשר למידת התאמתו לצרכים. נכון, אמנם, שהדיון בשאלה זו העלה מדי פעם שנויים או תוספות (כגון הרחבת פסקת היקף הבדיקה בנובמבר 73) אלא שאלה היו בעלי אופי קוסמטי או שנבעו מצורך הכרחי ספציפי (דוגמת ציון ההמנעות מהכללת נתונים המותאמים לירידה בערכו של המטבע).

המועצה לתקני בקורת של לשכת רואי החשבון בארה"ב נדרשה אף היא, ממש בימים אלה, לדיון מחודש בנושא – דיון הנובע מהתיישנותו של נוסח חוות דעת המבקרים הנוכחים ומספר רב של כשלונות עסקיים שארעו לאחר הוצאת חוות דעת „חלקות" לדו"חות הכספיים. הדיון שהסתיים בפרסום טיוטת נוסח מוצע חדש לחוות דעת המבקרים התמקד ב„פער הציפיות" אשר נטען כי קיים בין הבנת קוראי הדו"חות לבין המצב בפועל.

סקר שבוצע ביוזמת לשכת רואי החשבון בארה"ב בדצמבר 86 מאשר באופן ברור את קיומו של פער הציפיות. מניתוח התשובות שניתנו על ידי הנשאלים מקרב ציבור המשתמשים בדו"חות עלה כי כאשר מתפרסמת ע"י רואה חשבון חוות דעת חלקה לדו"ח כספי שנבדק על ידו מקישים מכך קוראי הדו"חות שלא ארעו מעילות או תרמיות בתקופה שבוקרה, שהנהלת החברה מבצעת את תפקידה כהלכה, ושלמעשה ניתן להשקיע במניות החברה ללא חשש.

חוסר הבנת הקוראים את מטרת חוות הדעת היווה את הקטליזטור לטיוטת גלוי הדעת האמריקנית שמטפלת הן בקשר של רואי החשבון עם המשתמשים הפנימיים בדו"חות והן עם החיצוניים.

באשר לאינפורמציה המוגשת על ידי רואי החשבון למשתמשים הפנימיים ממליצים המחברים האמריקניים לכלול בדו"ח הפנימי את הנושאים הבאים:

★ בחירת העקרונות החשבונאיים שיושמו ועקרונות אלטרנטיביים אפשריים.

★ מסקנות הבודקים באשר לסבירות הנתונים וההערכות של ההנהלה שנכללו בדו"חות.

★ התאמות ותיקונים שהוצעו ע"י רואי החשבון במהלך הבדיקה.

★ תפקידי רואה החשבון על פי הכללים שנקבעו לעניין זה.

★ חלוקי דעות עם הנהלת החברה לגבי עקרונות חשבונאיים, היקף הבקורת ונוסח דו"ח המבקרים.

★ מידת שיתוף הפעולה בין רואי החשבון והנהלת החברה במהלך הבקורת.

הבהרת כל הנקודות שפורטו לעיל, צריך שתאפשר לרואי החשבון להבטיח ברמת בטחון גבוהה יחסית שמי שאחראים בחברה על נושא הבקורת החיצונית — ועל פי רוב יהיו אלה בעלי המניות או נציגיהם הישירים – קבלו לידיהם את מידע העובדות והפרטים הנוגעים לאופי עבודת הבקורת כמו גם חלוקי דעות או אי הסכמות שנתגלעו בין המבקרים וההנהלה במהלך בצוע הבקורת.

באשר למשתמשים החיצוניים מוצע לשנות את הנוסח של חוות דעת המבקרים באופן שיאפשר להבין טוב יותר את תהליך הבקורת ואופיה ואת הממצאים שעלו ממנה. שיפור הבנת כוונות חוות הדעת יושג באמצעות „שיפוץ" מספר חלקים בנוסחה.

באופן כמעט מפתיע הולמים צרכי תיקון חוות הדעת העכשוית הנהוגה אצלנו את הנושאים שאיתם התלבטו מנסחי גלוי הדעת האמריקאי, כדלקמן:

★ כותרת חוות הדעת צריכה לכלול אזכור אי תלותם של המבקרים. זאת באמצעות הוספת „בלתי תלויים" בצמוד למבקרים.

★ ברישא של חוות הדעת תוחלף המלה „בדקנו" במלה „ביקרנו".

★ תיווסף הדגשה על עובדת היות הדו"חות הכספיים דו"חות של הנהלת החברה.

★ יודגש כי עבודת רואי החשבון מבקשת לאמוד אם הדו"חות אינם מטעים במידה מהותית.

★ פירוט המרכיבים של עבודת רואה החשבון שיושמו לצורך הערכת הדו"חות.

★ קשירת עבודת הבקורת עם המטרה העיקרית של הוצאת חוות הדעת.

★ חוות הדעת תציין כי הדו"חות נערכו באופן נאות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

להלן הנוסח המלא של חוות הדעת המוצעת תוך התאמתה לצרכי המקצוע בארץ:—

דין וחשבון המבקרים הבלתי תלויים לבעלי המניות של חברת X

ביקרנו את המאזן של חברת X ליום 31 בדצמבר 198X ואת דו"ח הרווח וההפסד, הדו"ח על השינויים בהון העצמי והדו"ח על השנויים במצב הכספי המתייחסים אליו לשנה שנסתיימה באותו תאריך. דו"חות כספיים אלה מוצגים על ידי הנהלת חברת X.

ביקורתנו הערכה לפי תקני בקורת מקובלים לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון) תשל"ג, 1973.

תקני בקורת אלה נועדו להבטיח ככל האפשר שפעולות הבקורת תותאם על מנת להעריך באם הדו"חות הכספיים עלולים להיות מטעים, במידה מהותית.

מידה סבירה של יכולת הערכה כאמור מושגת באמצעות בקורת מדגמית של מסמכים ופעולות הקשורים בדו"חות המוצגים, באמצעות אמידת נאותות העקרונות החשבונאיים שיושמו בעריכת הדו"חות ובאמצעות הערכת אופן ההצגה הכולל של הדו"חות ומידת הגילוי שניתן בהם.

בהתאם לעקרונות אלה נקטנו באותם נוהלי בקורת שחשבנום לדרושים לצורך מתן חוות דעתנו זאת.

הדו"חות הנ"ל ערוכים על בסיס העלות ההסטורית המותאמת לכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי לפי גלוי דעת מספר 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. תמצית הדו"חות הנ"ל בשקלים חדשים נומינליים, שעל יסודם נערכו הדו"חות המותאמים, ניתנת בבאור מס' N.

לדעתנו הדו"חות הנ"ל, משקפים באופן נאות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים את מצב עסקי החברה ליום 31 בדצמבר 198X ואת תוצאות פעולותיה ואת השנויים במצב הכספי שלה לשנה שנסתיימה באותו תאריך.

★

אם לסכם, „פער הציפיות" שהוזכר קודם מהווה פתח לקטרוג על פעולתם של רואי החשבון המבקשים ליטול על עצמם אחריות באשר למה שנאמר על ידם בדו"ח המבקרים עליו הם חותמים.

המפלט היחיד להקטנת פער הציפיות הינו מתן הפירוט הנוסף והגדרת הדגשים בדו"ח המבקרים.

"טפחות גמל"
קופת תגמולים ליד
"טפחות"
בנק משכנתאות לישראל
בע"מ
אסיפה כללית שנתית
רגילה ומיוחדת
של חברי הקופה תיערך ביום ראשון, א' תמוז, תשמ"ז 28.6.87, בשעה 10.30 לפנה"צ, במשרדי הנהלת בנק "טפחות", רחוב הלני המלכה 9, (קומה ד') ירושלים.
על סדר היום:
- הצגת הדו"חות הכספיים לשנת 1986
- מינוי רואה חשבון לשנת 1987
- שינוי תקנות הקופה: סעיף 17 ב' ישונה ויהיה "ההנהלה תהיה מורכבת מלא פחות משניים ולא יותר מתשעה מנהלים" (במקום חמישה, עד כה).

אהרון ברוק
מזכיר הקופה

"טפחות השתלמות"
קרן השתלמות
בניהול בנק "טפחות"
אסיפה כללית שנתית
של חברי הקרן תיערך ביום ראשון, א' תמוז, תשמ"ז 28.6.87 בשעה 10.00 לפנה"צ, במשרדי הנהלת בנק "טפחות" רחוב הלני המלכה 9, (קומה ד') ירושלים.
על סדר היום:
- הצגת הדו"חות הכספיים לשנת 1986
- מינוי רואה חשבון לשנת 1987
- שונות

אהרון ברוק
מזכיר הקרן

טפחות גיל הזהב
קופת תגמולים בע"מ
בניהול
בנק "טפחות"
אסיפה כללית שנתית
של חברי הקופה תיערך ביום ראשון, א' תמוז, תשמ"ז 28.6.87, בשעה 10.15 לפנה"צ, במשרדי הנהלת בנק "טפחות", רחוב הלני המלכה 9, (קומה ד') ירושלים.
על סדר היום:
- הצגת הדו"חות הכספיים לשנת 1986
- מינוי רואה חשבון לשנת 1987
- שונות

אהרון ברוק
מזכיר הקופה

גמול, חברה להשקעות בע"מ
רח' יהודה הלוי 62, ת.ד. 800, תל-אביב 61007, טל. 673333

תמצית מאזן ליום 31 במרץ 1987*
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד מרץ 1987
(באלפי שקלים חדשים)

	31.3.87 (בלתי מבוקר)	31 בדצמבר 1986
מזומנים בקופה ובבנקים	17,542	11,079
פקדונות באוצר ישירות ובאמצעות בנק	2,839,355	2,703,146
פקדונות בבנקים	3,270,951	3,278,582
הלוואות	328	335
ניירות ערך	355,126	358,866
חייבים שונים	100	28
רכוש קבוע (במחיר סמלי)	—	—
	6,483,402	6,352,036

	31.3.87 (בלתי מבוקר)	31 בדצמבר 1986
אגרות חוב	5,237,109	5,133,044
פקדונות למתן הלוואות	423,534	414,128
זכאים שונים	43,590	54,428
הון עצמי	779,169	750,436
	6,483,402	6,352,036

דו"ח רווח והפסד
לתקופה שנסתיימה ב-31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד מרץ 1987
(באלפי שקלים חדשים)

	לתקופה 1.1.87-31.3.87 (בלתי מבוקר)	לתקופה 1.1.86-31.12.86
רווח נקי לתקופה**	26,816	73,334

דו"ח על השינויים בהון עצמי
לתקופה שנסתיימה ב-31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד מרץ 1987
(באלפי שקלים חדשים)

	לתקופה 1.1.87-31.3.87 (בלתי מבוקר)	לתקופה 1.1.86-31.12.86
הון עצמי לתחילת התקופה	750,436	718,566
רווח נקי לתקופה	26,816	73,334
דיבידנדים	1,917	(41,464)
הון עצמי לסוף התקופה	779,169	750,436

* בתקופה הנדונה לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית.
** החברה אושרה ביום 15 בדצמבר 1975 כקופה מרכזית להשקעות של קופות גמל על־פי "תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול, קופה מרכזית להשקעות) תשל"ו 1975". החברה מקיימת את ההוראות הכלולות בתקנות.

נהג !
תן טרמפ
לחיל !
עשה את המינימום
למען אלה העושים
את המכסימום.

هكذا من الأصل

חוק חדש: רשות מקומית יכולה להפקיע מגרש פרטי ללא תשלום

מאת דני גוב
סופר הכלכלה של „דבר"

הכנסת אישרה באחרונה חוק חדש, הקובע כי לרשויות מקומיות מותר להקים גנים ציבוריים ומגרשי חניה על מגרשים פרטיים ריקים בתחום שיפוטן. חברות הבנייה, המאוגדות במוסד המאוחד לענף הבנייה, טוענות, כי לא שותפו בניסוח החוק והוא מהווה תקדים מסוכן של פגיעה ברכוש פרטי של אזרחים באמצעות צו ולו גם „תקופה זמנית".

היועץ המשפטי של המוסד, שמעון גוטפריד, אומר שהחוק מאפשר לרשות מקומית לתפוס חזקה במגרש לתקופה של 5 שנים ולאחר מכן להאריך תקופה זו ל־5 שנים נוספות ללא תשלום דמי שימוש במגרש.

יצוין כי החוק החדש מבטיח את זכויות הבעלים והם אף רשאים לערער על הפקעתם בתוך 30 יום בבית המשפט.

הקבלנים חוששים, כי הרשות המקומית לא תמהר "לרדת" ממגרש לאחר שהקימה עליו גן ציבורי או מגרש חנייה ולכן ייתכנו עיכובים באישורי תכניות הבנייה על המגרשים הללו. הדבר, לדעת יוסי ארבל מנכ"ל המוסד, יגרום עיכובים נוספים באישורי הבנייה והגברת התלות ברשויות.

המוסד, אומר ארבל, ייאבק לשינוי החוק בעיקר בכלל הקשור בתשלום דמי שימוש במגרשים הריקים על ידי רשות המפקיעה.

1000 מומחים ישתתפו בשבוע הבא בי"ם בכינוס על הקשר בין הנפש והגוף

הנציגים מ־40 ארצות ישמעו דיווח על השתלות מוח שבוצעו בשוודיה ומקסיקו

מאת רנקה הרניש, סופרת „דבר"

הקשר בין הנפש והגוף, המוח והבריאות, יידון לראשונה בפורום רב־תחומי של 1000 מומחים, חוקרים, פסיכיאטרים, נוירולוגים, מדענים וקרדיולוגים, ביניהם חתן פרס נובל לרפואה האמריקאי פרופ' ז'ול אקסלרוד, המגיעים מ־40 ארצות לסימפוזיון בינלאומי בירושלים, שייפתח ביום א' הקרוב ויימשך ששה ימים.

הנושא המרכזי בהתכנסות זו הוא בעיית כאסכול־אמינים שהם מספר מצומצם של כימיקלים בגוף השולטים במידה זו או אחרת בחיי אדם וקשורים בזיכרון, שינה, תיאבון, פעילות המוח והתיפקוד בכלל. במסיבת עתונאים אתמול ב„בית סוקולוב" תיארו מומחים את התוצאות המהפכניות ברפואה בעיקבות קידום המחקר בכאסכול־אמינים, שקיים בסך הכל 30 שנה.

פרופ' דייויד סמואל, ממייסדי המחקר בכאסכול־אמינים בארץ ואיש מכון ויצמן למדע, ופרופ' חיים בלמייקר המופקד על הקתדרה לפסיכיאטריה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת בן גוריון ויו"ר הסימפוזיון ציינו, כי הגילויים של השנים האחרונות בתחום כאסכול אמינים גרמו לטשטוש התחומים בין המחקרים השונים העוסקים במוח, כגון מבנה המוח, פעילותו החשמלית, מבנהו הכימי, תרופות והשפעתן על מוח ועוד. התוצאה היא של כל קבוצת המחקר עובדות היום תוך תיאום בין־תחומי. בין היתר, הטיפול במחלות כגון פרקינסון ושיזופרניה ומחלות נורולוגיות ונפש אחרות קשור היום בהבנת תפקידם של כאסכול־אמינים.

בכינוס ישמעו דיווחים על שיטות הסתכלות בתוך המוח של חולי אפילפסיה, פרקינסון ואחרים באמצעות מיכשור חדיש, המאפשר לראות בבירור את השינויים הכימיים שנגרמים על ידי המחלה ובהשפעת התרופות.

היום קיימים שני סוגים של מכשירים חדישים, שמחירו של כל אחד מהם הוא שני מיליון דולר. הם נמצאים בשימוש בארצות הברית. המיכשור החדיש זה, לדעת הרופאים, „ישנה את הנוירולוגיה והנוירוכירורגיה וגם הפסיכיאטריה תקבל מידע חשוב שיסביר מדוע אדם אחד בדיכאון קשה נוטה להתאבד והאחר לא".

אחד הנושאים שיידונו בהרחבה הוא השתלת תאי מוח לאדם. במשך השנים האחרונות היתה בתחום זה הצלחה בנסויים בחיות פשוטות מאוד בעולם וגם אצלנו במכון ויצמן, סיפר פרופ' סמואל.

לפני ארבע שנים בוצע לראשונה בשוודיה ואחר כך במקסיקו השתלת תאי מוח באדם בחולי פרקינסון. הרופאים מצאו שאפשר לסלק תאים שמתו או לקויים ובמקומם שתלו תאים בריאים שנלקחו מבלוטה שנמצאת באותו אדם. בשוודיה מבצעים מאז שתי השתלות תאי מוח באדם כל שנה ובמקסיקו נעשו שלוש השתלות. הדיווח המפורט ישמע בסימפוזיון ומה שידוע עד כה הוא שהתוצאות משביעות רצון.

פרופ' סמואל ופרופ' בלמייקר הסבירו, כי מערכת החיסון לא פועלת במוח, שנמצא מאחרי „מחסום אימונולוגי" ומשום כך אין בעיות דחיית השתל.

תביעה ללא תקדים: משרד החינוך מפלה אותי בשל היותי אשה

שדולת הנשים חנכה "קו טלפון פתוח" לנשים המופלות על רקע מיני

מאת יעל פישבין
כתבת "דבר" לענייני חינוך

תביעה ללא תקדים, ראשונה בסוגה, נגד משרד החינוך על אפליית נשים בקבלת תפקידים בכירים, הוגשה לבית הדין לעבודה בירושלים. מגישת התביעה, מרים בנפיל, האחראית על מעמד האשה במשרד החינוך, טוענת כי משרד החינוך עבר על הוראת החוק המחייבת בתקנון שירות המדינה לפיהן יש לשבץ נשים בוועדות מכרזים. המקרה עליו קבלה התובעת נוגע לוועדת מכרזים שכינסה לפני כחודש את רן לוין כסמנכ"ל לענייני אמרכלות, והיותה על טוהרת המין הגברי למרות שלפי ההוראות גם נשים היו צריכות להיות מיוצגות בה.

התובעת טוענת עוד כי מאחר שבוועדה הנדונה לא היו נשים כמתחייב מההוראות יש לפסול את מינויו של לוין ולכנס ועדה חדשה שגם המין הנשי יהיה מיוצג בה.

התובעת מציינת כי נפגעה אישית מהחלטת הוועדה שהיתה מורכבת מגברים בלבד היות והיא עצמה הגישה את מועמדותה לתפקיד ונפסלה.

ועד עובדי משרד החינוך עומד מאחורי תביעת בנפיל לפסילת המינוי שנעשה בוועדה המורכבת מגברים בלבד. מטעם הוועד הוגשה תביעה קודמת לפסילת המינוי על רקע הפרת התחייבויות מצד מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני כלפי הוועד. המנכ"ל התחייב לטענת הוועד למנות לתפקיד סמנכ"ל לענייני אמרכלות אדם המשתייך לסגל המינהלי של משרד החינוך והפר התחייבותו.

שני התובעים ביקשו לאחד את תביעותיהם.

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה ד"ר ניצה שפירא ליבאי ציינה בקשר להגשת התביעה כי באפריל 85 התחייבו כל שרי הממשלה לפעול ליתר איזון באיוש נשים בתפקידים בכירים במשרדיהם וכן התחייבו שבכל ועדת מכרזים לבחירת מועמדים לתפקידים בכירים ישתתפו גם נשים.

ד"ר ליבאי הוסיפה כי התביעה נגד משרד החינוך הינה אבן בוחן ליישום מדיניות הממשלה בנושא שיוויון ההזדמנויות לנשים בתפקידים בכירים במשרדי הממשלה השונים.

דובר משרד החינוך מסר בתגובה כי הנהלת משרד החינוך אינה נוהגת לדון בעניינים פנימיים ואישיים הקשורים בעובדי המשרד באמצעות העתונות.

(ע). שדולת הנשים פתחה השבוע „קו פתוח" לנשים מירושלים והדרום, הנתקלות באפליה על רקע מיני ובהטרדות מיניות במקומות עבודה, לימודים ומוסדות ציבור. נשים, הנתקלות בהפליה או בהטרדה מינית, יכולות לפנות טלפונית ליועצת־השדולה ולקבל הדרכה וסיוע למימוש זכויותיה ולביטול האפליה נגדן.

רחל בנזימן, המרכזת את ישרות "הקו הפתוח" מסרה, שנשים יכולות להתקשר למוקד בכל יום ב' וה' בשבוע, בין השעות 16:00 – 18:00 אחר־הצהריים לטלפון 02־224720 ולקבל יעוץ, הדרכה וסיוע. נשים, שתבקשנה להישאר בעילום שם, תוכלנה אף הן לקבל את שרותי שדולת הנשים. רחל בנזימן מסרה, שההחלטה להפעיל „קו פתוח" זה התקבלה, לאחר שבשדולת הנשים הצטברו תלונות רבות של נשים.

מטרת „הקו הפתוח" לסייע בידי נשים, שנתקלו באפלייה מינית במקום העבודה, הלימודים או בקשר שלהן עם רשויות ציבוריות וכן לסייע לנשים המופלות בתנאי עבודה, קידום, שכר קבלה ללימודים ועוד בשל עובדת היותן נשים. שדולת הנשים תסייע בידי הפונות לבטל את האפליה נגדן ותפעל נגד אנשים המנצלים את מעמדם להטרדה מינית של נשים.

זקני צפת לא זוכרים עימות אלים כלכך בין הסוחרים לראשי העיר

מאת שמעון וייס,
סופר „דבר" בצפת

עימות חריף ולעיתים אלים, שכדוגמתו לא זוכרים בצפת, פרץ אתמול בין הסוחרים לבין ראשי העיר ואנשי משטרה על רקע כוונתו של ראש העיר, זאב פרל, לשפץ ולהפוך את רחוב ירושלים בצפת, שהוא הרחוב המרכזי בעיר, למדרחוב דווקא בתקופת הקיץ רבת האורחים.

בכך הגיע לשיאו ויכוח נוקב וממושך בין ראש העיר ואנשיו לבין ראשי הסוחרים בצפת ובעלי בתי המלון, בעיקר באזור רחוב ירושלים, סביב הבנייה ברחוב. בשבוע שעבר פרצו הסוחרים את המחסום שהציבה העירייה בתחילת הרחוב כדי למנוע מעבר אורחים ותושבים בו.

אתמול החליטו הסוחרים להפגין ברחוב נגד ראש העיר וכוונותיו. ההפגנה התנהלה לאורך רחוב ירושלים בשקט יחסי ופיקחו עליה שוטרים. בסוף ההפגנה הגיעו המפגינים לבית העירייה וביקשו להיפגש עם ראש העיר ולהגיש לו את מחאתם. פרל סירב ואז החליטו הסוחרים לפרוץ אל לשכתו.

המפגינים צעקו כל העת לעבר ראש העיר שיתפטר וילך הביתה ופרל עצמו מיהר להזעיק את המשטרה שהגיעה בכוח מתוגבר, בראשותו של מפקד המרחב, נצ"מ יעקב גנות. תוך המפגש בין השוטרים למפגינים דחף מפקד המרחב את יו"ר אירגון הסוחרי בצפת, לאה גרוס והיא נפלה ונחבלה בראשה, בידה ובכתפה. אמבולנס העבירה לביה"ח בעיר.

הסוחרים טענו כי מפקד המרחב דחף בגסות ובכוונה את האשה ואילו אנשי המשטרה טענו כי האשה נפלה תוך כדי נסיון התפרצות לבנין העירייה שסוכל בידי השוטרים.

בעקבות אירועי אתמול החליטו סוחרי צפת לנתק כל קשר עם ראש העיר והעירייה ולפעול בכל דרך חוקית ואפשרית לסיכול כוונתו של ראש העיר לעבוד ברחוב המרכזי בעיר בעונת הקיץ הסואנת כדי להופכו למדרחוב.

ראש העיר זאב פרל אמר בתגובה כי עבודות הבינוי והחידוש ברחוב ירושלים ימשכו שבועיים בלבד והוא אינו מבין את פשר המהומה שעושים הסוחרים. אלה טענו כי הבטחתו של פרל לא תעמוד במבחן המציאות והעבודות תמשכנה שנה לפחות.

ההסתדרות דורשת להקפיא את שכר הדירה במעונות העולים

מאת סופר „דבר"

בביקורת קשה על כוונת הסוכנות היהודית להעלות את שכר הדירה במרכזי הקליטה והמעונות במאות אחוזים, יצאו נציגי אירגון הגג של התאחדויות העולים בשיתוף המחלקה לקליטה של ההסתדרות והמועצה הציונית בישראל, בישיבה שכונסה בתל־אביב.

יו"ר המחלקה לקליטה בהסתדרות, יצחק ברקאי, קרא להקפיא את ההצעה להעלות את שכר הדירה עד לבירור הנושא. "הצעת הסוכנות אמורה לגרום לפינוי מקומות עבור עולים חדשים, אולם היא רק תקמם את העולים ותגרום להדים שליליים בחו"ל", טען.

ב־23 מרכזי קליטה ומעונות מתגוררות כיום 2431 משפחות, מהן 571 מתגוררות תקופה של שנה עד שנתיים, 407 מעל שנתיים וכאלף משנה ומעלה. שכר הדירה במרכזי הקליטה הועלה מ־59 ש"ח ל־479 ש"ח. יו"ר המועצה הציונית, ניסן רפז, הציע בדיון, שאם עד יום שני הקרוב לא תתקבל תשובה חיובית מהסוכנות לדרישת ההקפאה, ייערכו הפגנות מטעם אירגוני העולים.

עמנואל בן־גוריון
סופר וחוקר
(בנו של הסופר מיכה – יוסף ברדיצ'בסקי)
איננו
ההלויה תתקיים ביום ששי ט"ו בסיון תשמ"ז 12.6.87 בשעה 11.00 לפנה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער החדש.
אלמנתו **דבורה ברטונוב**
והמשפחה

במלאת 5 שנים לנפילתו של בננו
גיורא רון ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון י"ז בסיוון תשמ"ז, 14/6/87, בשעה 18.00.
תחבורה בחזרה לירושלים מובטחת.
המשפחה
ובית עין גדי

במלאת 30 לפטירתו של יקירנו
אברהם סיני ז"ל
נעלה לבית העלמין לאזכרה ביום ראשון, י"ז סיוון תשמ"ז 14.6.87 בשעה 5.00 אחה"צ. לאחר האזכרה נתאסף במועדון החבר להתייחד עם זכרו
המשפחה ובית יפעת

לחברנו **אריה צור**
מנהל הסניף
אתך באבלך במות
אחיך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף קרית טבעון, הנשיא
ההנהלה והעובדים

מרכז שבט צופים חשוד בהדחת החניכים לסמים

(עט). מדריך בכיר בתנועת הצופים ברמת־גן נעצר אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב ל־5 ימים כחשוד בהדחת כמה מחניכיו לשימוש בסמים מסוכנים.

ב–כ המשטרה צוער רב פרידנשטיין טען בבית־המשפט, כי החשוד עדי רון (26) מרמת־גן, היה מרכז שבט צופי רמת־גן. הוא חשוד, כי קנה סמים והשתמש בהם באחרונה ביחד עם קטינים שהיו תחת אחריותו, ולפני כן השתמש בסמים ביחד עם אנשים כבוגרים. החוקר ביקש לעצרו ל־10 ימים, בציינו כי יש לאתר ולחקור מעורבים נוספים, וציין, כי המדריך עצמו אינו משתף־פעולה בחקירה.

הסניגורית, עו"ד נירה לידסקי, אמרה, כי מרשה מכחיש את החשדות נגדו, וכי אין כל ראייה להדחת קטינים.

השופטת דחתה בקשת הסניגורית, לאסור פירסום שמו של החשוד.

תופעה חדשה: בידואים נוטים לחלות במחלות "מערביות"

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

תופעה חדשה בולטת באחרונה בקרב הבידואים בנגב: בעקבות התמורות הסוציו־אקונומיות העוברות על האוכלוסיה הבידואית באזור, הנמצאת בשלבי מעבר מאורח חיים נוודי למגורים בישובי קבע עירוניים, נרשמה באחרונה עליה תלולה במחלות מערביות טיפוסיות, שחברה זו לא ידעה אותן בעבר. מדובר בעיקר במחלות־לב, סכרת ולחץ דם גבוה.

מנהל המכון למחלות זיהומיות במרכז הרפואי "סורוקה" בבאר שבע, פרופ' מיכאל אלקן, שמסר על כך אתמול, ציין כי תופעה דומה היתה קיימת בקרב עולי תימן בשנות ה־50 וה־60. "עולי תימן", אמר פרופ' אלקן, „כמעט ולא סבלו ממחלות האופייניות לחברה המערבית כגון מחלות־לב וסכרת. אולם, בכל שעברו השנים והם החלו להסתגל לאורח החיים המודרני, נרשמה בקרבם עליה תלולה במחלות מסוג זה, כפי שמתרחש כיום בקרב החברה הבידואית בנגב".

פרופ' אלקן ציין אתמול כי אין גורם ספציפי לתופעה זו ולדבריו, הדבר נובע ממכלול של משפיעים, ובהם הלחצים המופעלים על האדם המסתגל לאורח החיים המודרני.

תנועת המושבים נגד החזרת עקורי איקרית ובירעם

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

תנועת המושבים מתנגדת להחזרת עקורי איקרית ובירעם לאדמותיהם, כפי שמציע השר משה ארנס.

מזכירי תנועת המושבים גדליה גל ויוחנן דניאל פנו לראש הממשלה יצחק שמיר ושר החוץ וממלא מקום ראש הממשלה וטענו, כי הרעיון של החזרת עקורי הכפרים הללו מסכן את עתידם של מושבי הגליל והוא מהווה מקור לסכסוכים עתידיים בין ערבים ליהודים.

גדליה גל תובע לעצור את ההתרוצצויות הקיימות בנושא זה ולהשאיר את המצב הנוכחי כמות שהוא.

מועצת משגב מציעה לעובדי רפא"ל: בואו לגליל

מאת יוסי ליבוביץ סופר „דבר" בגליל המערבי

ההצלחה היחסית, שקצרה המועצה האזורית משגב במבצע ההרשמה לעיבוי הישובים בגליל, שנערך בשבוע שעבר, עודד אותם לצאת למבצע נוסף, שייערך בשבוע הקרוב בקרב עובדי הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל).

ראש המועצה, אריק רז, סיפר כי מנתונים ראשונים, שנאספו בשלושה ישובים של המועצה, הקמת, מנוף ומשכיה הביעו 12 משפחות המתגוררות בערים הגדולות להתחיל בתהליך קליטתם בישובים אלה. זאת מתוך כ־300 משפחות שגילו התעניינות במבצע, שנערך בהשתתפות המחלקה להתיישבות של הסוכנות. בימים הקרובים יוזמנו המשפחות שהביעו נכונות להיקלט באזור לערבי הסברה בישובים כדי שיבחרו מקום מגורים של קבע.

כעת „מסתערים" ראשי ישובי משגב על עובדי רפא"ל ובמיוחד על עובדי השלוחה בלשם. עד כה נקלטו כ־150 עובדים מרפא"ל מהם 60 משלם ב־27 ישובים של המועצה האזורית משגב.

אריק רז מעריך, כי בתוך שנה וחצי לא יוכלו ישובי המועצה במתכונתם הנוכחית לקלוט יותר מ־200 משפחות. הם מקווים כי כ־100 מהם יהיו מקרב עובדי רפא"ל.

ישיבת הסדר במצפה רמון

מאת אמיר רוזנבליט,
סופר „דבר"

ישיבת־הסדר שתאוייש על ידי חניכי בני עקיבא יוצאי ישיבות "אור עציון", "אפרת" ו"כפר הרואה", תוקם בקרוב במצפה רמון. על כך סיכמו אתמול ראש המועצה המקומית, שמואל כהן, רב הישוב, דניאל בר מוחא ונציגי הגרעין האמור לאייש את הישיבה החדשה.

בשלב ראשון ילמדו בישיבה 50 אברכים, כאשר בשלב מאוחר יוכפל המספר. הישיבה ומגורי האברכים ימוקמו במבנים הקיימים כבר במצפה רמון. לא מן הנימנע, כי בעקבות הגרעין הראשון יוקמו במקום ישיבות נוספות. יצויין, כי ח"כ אברהם שפירא, מתעניין אף הוא בהקמת ישיבה בישוב.

ארץ לא נודעת
יום ה' 11.6.87
משעה 16.05 עד 17.00
ברשת א' של קול ישראל

דיון בתוכנית החומש החקלאית
בהצעות לאינטנסיפיקציה
במשק הקיבוצי, כולל בעית המים.
בהשתתפות סגן שר החקלאות
חבר הכנסת **אברהם כץ עוז.**
חקלאים המבקשים לשאול או להגיב יוכלו להתקשר בשעת התוכנית לטלפון 03־266225.

קרא מחר
ב ידיעות אחרונות

• מצנע: לא עובר בשתיקה
אריאלה רינגל־הופמן

• מיליארד דולאר עולים ארצה
לאה אתגר, דב גנחובסקי, גד ליאור

• יהודה כץ חי. נעדר 5 שנים, לבנון
עמוס נבו

• הבעש"ט. ספר חדש על אבי החסידות
פנחס שדה

• 20 שנה לחיפושיות. הכל בידור
יואב קוטנר

סמי נחמיאס: „כך עבדתי על פלאטו־שרון"
אריה אבנרי
עמוס קינן על גזי חקק
אדם ברוך
על ישראלים בפריז
הראיון האמיתי: רוק הדסון על סקס ורכילות

ההימור של חנא סניורה
רונית ורדי, רוני שקד

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת, אהרון בכר ורוזה ירדני
במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: משה שמיר וא.ב. יהושע על זהות יהודית;
היכרות עם יהודית הנדל

השקל שלך

ילדי עולים מאתיופיה וילדים ישראלים בהירי־עור סבורים:

שחור הוא לא כלכך יפה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

מחקר חדש קבע כי ילדי עולים מאתיופיה וגם ילדים ישראלים לבהירי־עור מעריכים את צבע העור הבהיר כחיובי יותר, יחסית לצבע עור כהה. הפסיכולוגית שרה מוניץ, שערכה את המחקר בקרב ילדי גן וילדי כתות א'־ב' בבאר שבע, העלתה כי בקרב חצי מהילדים האתיופים, התפיסה העצמית של צבע העור אינה מציאותית והם מזהים את עצמם עם מודלים בהירי עור, כגון בובות בהירות עור או ציורים של ילדים בהירי עור.

מתוצאות המחקר עולה כי הילדים האתיופים רגישים לצבע עורם הכהה וכי אל המיפגש הבין־עדתי בבית הספר בין הוותיקים לבין העולים החדשים, מביאים הילדים הוותיקים סטריאוטיפים ודיעות קדומות כלפי ילדי העולים, בין היתר בגלל היותם בעלי עור כהה. מוניץ, העובדת כיועצת בבית הספר היסודי "סיני" בבאר שבע, ששליש מתלמידיו הם עולי אתיופיה, עיברה בעקבות ממצאי המחקר, תכנית מיוחדת שמטרתה התערבות מכוונת במושג הדימוי העצמי של הגוף אצל ילדי הכתות הנמוכות בבית הספר.

במסגרת הפרוייקט מתחלקים התלמידים לקבוצות עבודה, שבכל אחת מהן שמונה ילדים בהירי עור וארבעה ילדים כהי עור. במהלך התכנית מבצעים התלמידים פעילויות רבות. התלמידים מצטלמים יחדיו, צובעים את פניהם, נישקלים, נימדדים ואף בוחנים את עצמם בראי. בתוך כך, הם משוחחים ביניהם על ההבדלים בגובהם ובמשקלם ועל המשמעות הרגשית של הצבעים לבן ושחור. הם משחקים בבובות בצבעים שונים ומזהים את עצמם עם הבובות. הם מציירים את עצמם בצבעים שונים, תוך הסתכלות מתמדת במראה. בשלב מאוחר יותר, התלמידים מכינים לעצמם תעודות זהות ובהן פרטיהם הפיסיים, הם משוחחים על העדפותיהם ועל תחושותיהם ומקבלים חוברות אישיות שעליהן עבדו במשך השנה בשם: "אני על עצמי".

הפסיכולוגית שרה מוניץ מציינת כי בעקבות התכנית פיתחו הילדים מודעות־יתר לעצמם, למראם ולרגשותיהם וכי במהלך ההתנסות המשותפת בקבוצה הושגו תנאים, שאינם קיימים במסגרת כיתתית רגילה: שיוון ושיתוף פעולה. לדבריה, הילדים למדו כי למושג "להיות שונה" יש מובן חיובי.

תזרים תזומנים קשה ב"אגד" מעכב תשלומים לספקים

מאת דויד מרשיוב,
סופר "דבר"

קואופרטיב "אגד" מעכב תשלומי כספים לספקים השונים שלו בגלל תזרים מזומנים קשה המונע ממנו למלא את התחייבויותיו הכספיות.

דובר "אגד", גדעון סלמור, אמר בתשובה לשאלה, כי הבעייה המקשה ביותר על הקואופרטיב היא הצורך לשלם מידי חודש 8 עד 12 מיליון שקל על חשבון תשלומי קרן בעד 1200 אוטובוסים שנרכשו לפני 4 שנים מחברת מרצדס בגרמניה. בהתאם לחוזה במהלך 4 השנים הראשונות שילם "אגד" רק את תשלומי הריבית וההצמדה בעד רכישת האוטובוסים. בעת רכישת האוטובוסים נקבע עם הממשלה, כי המימון לתשלום הקרן לספק האוטובוסים יקבע בעת קביעת סל תחבורה חדש. סל התחבורה הישן הסתיים בספטמבר 1986 ומאז ועד היום לא נחתם הסכם לסל תחבורה חדש, הצריך לכלול במסגרת תעריפי הנסיעה בתוספת הסובסידיה לתחבורה הציבורית את ההוצאה הכספית תמורת רכישת האוטובוסים שנרכשו כבר וכן בעד רכישת 700 אוטובוסים־חדשים ש"אגד" צריך לקנות, כדי להחליף אוטובוסים ישנים הנמצאים בשירות מזה 15 שנה.

עד כה שלם הקואופרטיב על חשבון הקרן לרכישת האוטובוסים כ־60 מיליון שקל והדבר לא מתבטא בהסכם עם הממשלה והדבר מקשה מאד על תפקודו הכספי של "אגד".

נציגי "אגד" מנהלים מו"מ עם נציגי משרדי התחבורה והאוצר, כדי להגיע להסכם בדבר קביעת סל תחבורה חדש האמור להסדיר את הפעילות השוטפת של הקואופרטיב וכן את התשלומים תמורת רכישת 1200 אוטובוסים שנרכשו לפני 4 שנים וכן תמורת הזמנה חדשה של 600 עד 700 אוטובוסים חדשים.

המחזור הכספי החודשי של "אגד", הנובע מהכנסה תמורת מכירת כרטיסי נסיעה לנוסעים בתוספת סובסידיה ממשלתית, מסתכם בכסף 40 מיליון שקל בקירוב. סכום זה מספיק להתחייבויות השוטפות של הקואופרטיב ואינו מותיר כספים לשלם את התשלומים בעד רכישת האוטובוסים.

"אגד" מפעיל כיום 3200 אוטובוסים, הנוסעים מיליון קילומטר ביום ומבצעים 28,000 נסיעות ביום למקומות שונים.

דרכם של 3 חוקרים אל מחוץ למערה בסדום ארכה 12 שעות

(ע). שיא ישראלי בשהייה במערה קבע לאחרונה צוות של המרכז לחקר מערות בישראל. שלושה מחברי המרכז לחקר מערות בישראל שהו במשך 42 שעות רצופות במערת האלמוגים שבצפון הר סדום, לצורכי מחקר. הם נאלצו לצאת מהמערה, לאחר שמלאי המים והמזון שלהם אזל לפני סיום המחקר.

ניצן רינרזונסקי, עופר לביא וחנן אחיקם מהמרכז לחקר מערות, סקרו לאחרונה את מערת האלמוגים, שהתגלתה לא מכבר בצפון הר סדום. במשך 42 שעות השהייה במערה, הם זחלו, טיפסו בחבלים ומיפו את המערה. הדרך אל מחוץ למערה ארכה 12 שעות.

גיחת החוקר למערת האלמוגים היתה הרביעית בסידרה. מערה זו נחשבת למורכבת ולאחת הקשות לגישה מבין המערות בישראל. המוקרים עברו בדרכם ארבעה פירים עמוקים, שחייבו אותם לרדת אל הפירים בסולמות חבלים וכך גם לטפס אחר־כך מתוכם.

גם הזחילה במערה היתה קשה ובמעברים צרים. זאת עד כדי שחיקת הבגדים. חולצתו של אחד החוקרים נקרעה בזחילות אלה ונותר ממנה צווארון ושרוול אחד בלבד.

המערה ניקראת על שמם של אלמוגי ים המלח המצויים בה ושכמותם כמעט ולא ניתן למצוא במערות אחרות בישראל. דרך שני פירים במערה חודרים לתוכה מים. פיתחה התחתון של המערה עדיין אינו ידוע וחוקרי המרכז לחקר מערות מתכוונים לאתר גם אותו בהמשך מחקרם.

בת 17 טבעה בבריכה בגבעתיים

(ע). נערה בת 17 מגבעתיים טבעה אתמול בבוקר למוות בבריכת השחיה רמב"ם בגבעתיים.

הנערה נמצאה צפה על פני המים במצב אנוש וראשה במים. צוות מד"א שהגיע למקום בשעה 10.48 מצא אותה ללא רוח חיים. למרות זאת ביצע פעולות החייאה ומקץ חצי שעה הצליח להחזיר לה דופק, אבל חלש ולא אפקטיבי. בדרך לבית החולים, המשיך הצוות לבצע פעולות החייאה.

עם הגיעה לביה"ח תל־השומר נקבע מותה.

מנהל בריכת רמב"ם, אברהם קליגר, לא נכח במקום בעת האירוע. יחד עם זאת סיפר שדווח לו, שהמציל היה במקום, ומקרה הטביעה אירע לידו ממש, מול עיניו.

עוד סיפר ששמע מעדי ראייה, כי התפעלו משחייתה היפה של הצעירה, אשר שחתה בבריכה הלימודית, שעומקה מטר וחצי לכל היותר ולא במים העמוקים. עדי ראייה נדהמו, לדבריהם, כאשר טבעה לפתע.

עם יפה
עם אחד

אדיב ישראל '87

בחסות פרופ' אפרים קציר
חבר נשיאות הכבוד של "עם יפה, עם אחד"
מבצע ארצי מאי–דצמבר
לשיפור יחסי הגומלין בין נותני ומקבלי שירותים
רשתות שיווק * בתי עסק * מוסדות ציבור

הצטרף!
לכבוד עם יפה, עם אחד
קהילת סלוניקי 7 ת"א

שם בית העסק ....
כתובת .... מיקוד ....
טלפון .... שם משפחה ופרטי ....

אשתתף במבצע העסק האדיב לשנת 1987
מצורפת המחאה מזומן בסך 50 ש"ח. (ההכנסות קודש לרכישת אמצעי מיגון לקשישים בודדים ונזקקים).

חתימה ....
כתובת למשלוח המחאות: רח' קהילת סלוניקי 7 ת"א 69513 (קבלה תישלח בנפרד).

דמי ההשתתפות במבצע הינם הוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה – אישור מס 4506557.

דבר היום

שמיטה להר־הבית

שלמה הלל הוא מהטובים והנכבדים ביושבי־הראש שידעה כנסת ישראל בארבעת העשורים לקיומה. עול מסויים גרמו לו הנסיבות שהפקידו אותו על חבורה משונה של נבחרים, הנוהגים לעיתים כאילו היו „אורוות־שלמה" – שם עממי לאולמות הבית ולחדרי העזרותיה, לא רק שמו של אתר עתיק בהר־הבית.

הנה, למשל, חצי־תריסר הח"כים שיצאו למסע נועז באורחות ההר, בניצוחו של ח"כ דב שילנסקי ובהשתתפות חלק מחברי הוועדה, ביניהם, למרבה התמהון, גם חברים מן המערך. יותר משפיקה חולית־יחוד זו של הוועדה־הפנים על משטרת ישראל, הנתונה לביקורתה, פיקחה המשטרה עליה, בהסתערותה על קודש שתי הדתות, היהדות והאיסלאם. נכונות שני הדובים – שילנסקי ובן־מאיר – וארבעת חבריהם להטריח 800 שוטרים ואנשי משמר הגבול, שבראשם המפקח הכללי ומפקד המחוז ומפקד המרחב וכבודה גדולה של קצינים וכלי רכב ונשק וקשר, היא שערוריה בטחונית וכספית גם יחד: האבטחה האדירה, מהסוג המוקצה בדרך כלל למלכים ולאפיפיורים, גזלה מהמשטרה משאבים חיוניים וממילא הפקירה שטחים אחרים. כדי לסכל חשש להתגרות ולהתלקחות, היו הח"כים יכולים למלא את חובתם הפרלמנטרית בביקור חשאי במקום, אלא שאז היתה עלולה להתאפס מטרתם העיקרית, השגת הפירסום הכתוב ובעיקר המצולם.

והנה, עדיין, כהנא, המסרב לוותר על דרכונו האמריקאי ועל תוספות אישית לנוסח שבועת־האמונים הנדרשת ממנו. כהנא מוכן למחוק את „הקו הירוק", זה שבין ישראל לשטחי מלחמת ששת הימים, אך לא להזקק ל„כרטיס ירוק" (למעשה צבעו הנוכחי כחול,) משאת נפשם של ישראלים רבים המעוניינים באזרחות אמריקאית שלא היתה בידיהם לפני כן. כהנא שמח לשמש מיטרד ל־119 חבריו מאותם, גם במחיר שלילת זכויותיו בבית (אך לא חסינותו). לא הח"כים יבחרו בו לכנסת הבאה. קהל־היעד שלו מרוצה ממעלליו ומחקה אותם במעללים משלו בגדה המערבית, שם אף מיוצגים אנשי כהנא במועצה המקומית של קריית־ארבע.

והנה, במימדים שאין להתמצם, יו"ר ועדת הכספים אברהם שפירא. הוא אינו סובל מרעב מופגן, בגין שנת־השמיטה, אבל לא איכפת לו שאוצר המדינה יבוזבז מיליוני דולרים על אקספורט־אימפורט של היסה־היסה – תוך פגיעה בסמכות של הרבנות הראשית. ושר המסחר והתעשייה, ח"כ אריאל שרון מוכן לתת יד לעיסקה המגוחכת הזאת.

אם זו כנסת, מישהו עוד יציע לצרף את הנעשה בה כמופע מתמיד לפסטיבל ירושלים.

פאשלות ביחסי ציבור

מאת מאיר בראלי

מפלגת העבודה יודעת לשכנע את המשוכנעים, אך לעיתים גם אותם היא לא כל כך משכנעת

זהו: יש למפלגת העבודה בעיה חמורה מאוד עם מערכת יחסי־הציבור שלה. היא מתחת לכל ביקורת וללא השוואה עם מערכת יחסי־הציבור של הליכוד. אם קשה מישהו במפלגת העבודה שאוהדים של עתונאי הטלוויזיה והרדיו, ובמידה רבה גם של העתונות הכתובה, תעמוד למפלגתם, הרי טעה. הללו באמת שונאים את הליכוד, אולם שנאת הליכוד אינה מביאה אותם בהכרח ליתר אהדה למפלגת העבודה או אפילו לנטיה לעזור לה בדעת הקהל. רובם נוטים אל ר"צ ואל עמדותיה, ולפי עמדה זו אין הבדל – או במעט שאין הבדל – בין הליכוד ומפלגת העבודה. ברור שזו העמדה הדרושה לר"צ, וכן ל„שינוי" ולכל מפלגה קטנה הרוצה לשתף פעולה עם מפלגת העבודה – אחרי בחירות. שיתוף הפעולה הוא בין מנהיגי המפלגות השונות ועסקניהן, אחרי שדעת הקהל אמרה את דברה. המאבק על דעת הקהל מתנהל לפני בחירות, במאבק זה נחוץ לר"צ ול„שינוי" לנגוס במפלגת העבודה. לשם כך הם זקוקים, בפניה אל דעת הקהל, לעמדה שבאנגלית קוראים לה: „מגיפה על הבתים של אלה ואלה".

מפלגת העבודה חייבת להישען על מערכת יחסי הציבור שלה וזו הקשורה בה, אך מערכת זו לקויה מאוד. הדבר מודגם בשני אירועים מהזמן האחרון.

חבר הכנסת אליהו בן־אלישר הרשה לעצמו לומר ששמעון פרס שיקר בוועדה כשאמר מה שאמר על דרך קשירת הקשר בין מוסרות ישראליים לבין יונתן פולארד. האיש הוסיף, בהפגנת אומץ מגוחכת, שהוא מוכן להסיר את חסינותו ולעמוד למשפט דיבה. שם, בבית־המשפט, יוכל להוכיח את דבריו, שהוסתרו יפה להם מטעמי טובת המדינה. כל חלק מדבריו הוא דבר הבל וכולם דמאגוגיה, אלא שהציבור הרחב אינו יודע זאת, ובלי הסברה שכנגד ישארו דבריו לפחות כספק־אמת. אכן, מפלגת העבודה ושמעון פרס אינם יכולים לטעון בפשטות, כי לא יכול היה להיות לשמעון פרס כל עניין – לא ציבורי, לא מפלגתי ולא אישי – לשקר בשאלה זו וכי איזה ערך יש בכלל לשאלה אם פולארד גויים או התגרב? אי־אפשר לטעון זאת, כי מטענה כזו משתמעת מעין הודאה שבנושא שיש לו עניין לשקר בו, היה משקר. נחוץ למצוא דרך באותה להזים את ההבל של בן־אלישר, למשל: גם אילו היה מוכן פרס לשקר – לשם מה ישקר בעניין זה דווקא? שטות.

זאת ועוד. כשאמר בן־אלישר שהוא נכון להסיר את חסינותו ולעמוד לדין ידע האיש יפה שאי־אפשר לעשות זאת. לגבי מה שאמר או עשה חבר כנסת „בתוקף תפקידו" יש חסינות מוחלטת, שאינה ניתנת כלל להסרה. למה שתקה מפלגת העבודה? למה שתקו כל דובריו של שמעון פרס?

דוגמה שניה. אנשי מפלגת העבודה האשימו את יצחק שמיר ואת הליכוד שהם מתנגדים לוועידה בין־לאומית, משום שאין הם רוצים במשא־ומתן לשלום, והם יודעים שזו הדרך היחידה להגיע למשא־ומתן ישיר. אנשי הליכוד מכחישים האשמה זו ומתריעים על הסכנות שבוועידה בין־לאומית. הסכנה היא, כמובן, שיתגבש בוועידה הסדר שישראל לא תוכל לקבלו ואז תוצג כסרבנית שלום. על כך טען שמעון פרס, שלא יקרה כדבר הזה, כי לא תהיה ועידה מחליטה אלא ועידת פתיחה בלבד, שתיתן לחוסיין לגיטימציה בין־לאומית למשא־ומתן ישיר. כלל לא ברור אם מגמתו זו של פרס היא מעשית, אולם ברור שהוא הביא את ההכנות לשלב, שסירוב ישראלי להמשיך במהלך מביא על ישראל את כל הסכנות שבוועידה בין־לאומית, היא מוצגת כסרבנית שלום. עמדת הליכוד נעשתה חסרת הצדקה מבחינת האינטרס הלאומי של ישראל. יש הבדל מכריע בין מלכתחילה לבין בדיעבד. כיום היה על הליכוד להיאבק למניעת סוף בעמדת ישראל בלפי אותה הוועידה. מי שאינו מאמין לרוסים יכול להיות בטוח שבלי סוף בעמדת ישראל לא תהיה ועידה. זו הדרך לשרת את העניין הלאומי. הקו של הליכוד משרת היטב רק את האינטרס המפלגתי שלו – ולנאת אנשיו מומחים גדולים.

לא נעשה כל נסיון מצד מפלגת העבודה להסביר זאת. אחרים מוכיחים על הטענה שהליכוד בוחל במו"מ ישיר לכן הוא מתנגד... זה משכנע רק את המשוכנעים (ואולי גם אותם לא כל־כך משכנע).

יש עוד שלל דוגמאות, אולם די, דומני, בשתי אלה, כדי להתריע על מחדל עצום של מפלגת העבודה במאבק על דעת הקהל.

בזווית חדה / חגי אשר

לתת מתנה ולברוח

הליכוד זכה ברוטאציה שהיא חצי המלכות בזכות מפ"ם ויוסי שריד שערקו מהמערך. אם מפלגת העבודה תעזוב את הממשלה, היא תעניק לליכוד את כל המלכות. סתם כך. בחינם

הם לא מתכוונים לזה, אבל זו המשמעות של מה שהם מציעים. לתת לליכוד את כל הממשלה במתנה ולברוח מהאחריות כלפי הבוחר, כלפי מצב הבטחון בשטחים וכלפי המשך קידום השלום. זיות ולא נעים להיות בממשלה ביחד עם הליכוד, מוטב להסתלק מחברתם ולהשאיר את השלטון בידיהם. לפחות עד לבחירות הבאות, שעלולות להידחות עד אוקטובר הבא. תלוי באבו־חצירה ובדומיו. מחסום הבושה של חברי הכנסת, שכבר נפרץ מזמן, לא ימלא בעניין זה שום תפקיד. לך דע מי עומד בתור אל הכניסה האחורית של הליכוד והממשלה – אחרי יגאל הורביץ ושובלו ואחרי זיידאן עטשי. יכולות להיות הפתעות לא נעימות.

זה הגיון מוזר. לא נעים – לא צריך. מי שלא נעים לו למלא את חובתו, שיחדל למלא אותה. שיישארו חברי הליכוד לבד, יחד עם המפד"ל וש"ס כפול שניים, עם התיקים והתקציבים, ושייעשו בהם בכל העולה על רוחם. גם, למשל, בעניין מיהו יהודי ומיהו לא רב באמריקה ומי לא ציוני ולא תומך במדינת ישראל ולא משתתף במגביות, אם הוא פסול בעיני מדינת ישראל של הליכוד מלהיות יהודי ומלהיות רב.

ושיעשו מה שהם רוצים בעניין השטחים. מי שלא היה יכול לנחש לבד מה עלול לקרות שם, תספיק לו אולי הדוגמה מן החיים של ההתפרעות בדהיישה והביקורת של אנשי הליכוד על אלוף מצנע דווקא. כדאי לו להתחיל לחשוב מה היה קורה לצה"ל בשטחים כבר אתמול ושלשום, אילו שר הבטחון לא היה יצחק רבין ואילו הוא לא היה נותן לצה"ל ולמפקדיו את התמיכה האיתנה להשלטת סדר, כמו שצריך, נגד פורעי „כך" וקריית־ארבע. כבר עכשיו מנסים כמה מחברי הליכוד בכנסת וגם חברי המפד"ל, הנגררים אחרי הקיצוניים שבהם יותר ויותר, להפוך את מילוי חובתו של צה"ל בהשלטת חוק וסדר בשטחים לנושא שנוי במחלוקת. מה יעשו החיילים והמפקדים בלי תמיכת הממשלה והכנסת? מה יעשו אלוף הפיקוד והרמטכ"ל, התומך בו כמובן? האם יוכלו לפעול כדרוש על דעת עצמם ולספוג גינויים במקום דברי תמיכה מממשלה של ליכוד פלוס מפד"ל פלוס ש"ס כפול שניים (ומי יודע מי יהיה חס וחלילה שר הבטחון)? לאיזה קרע בעם ובצה"ל הם עלולים להוביל את כולנו, תוך שנה וחצי של שלטון הליכוד דווקא עכשיו?

ושיעשו מה שהם רוצים, על חודו של קול אחד או שניים, בעניין תהליך השלום [illegible] הייאוש מן השלום בארץ, ובעניין המסקנה הבין־לאומית שאין סיכוי לשיתופה הרצוי של ישראל בתהליך הזה ואין מנוס מלפעול בלעדיה ואולי גם לסגור כמה ברזים בלית ברירה. זיות וקשה לבלום את הליכוד, נחדל להתאמץ ונוותר על הכל. ניתן לליכוד את כל הממשלה. שיעשו מה שהם רוצים ואנחנו נצעק חמס באופוזיציה.

אילולא היתה ברירה, אילו זה היה פסק דינו של הבוחר, לא היה מנוס מכך – לזעוק חמס ולהגיש שאילתות והצעות לסדר־היום וזה הכל. אבל האם באמת אין מנוס מכך והאם יש זכות להסתפק באופוזיציה בעת הזאת מרצון חופשי, כאשר אין הכרח בכך?

האמת היא הרי שהבוחר נתן לליכוד פחות קולות משנתן למערך. זה סיפור ישן וידוע, אבל צריך להזכירו מחדש לכל השוכחים והמשכיחים. מי שהעניק לליכוד וליצחק שמיר את חצי המלכות ברוטאציה ומי שיעניק להם בעתיד את כל המלכות ואולי לזמן רב מאוד, אלה הם חברי מפ"ם ויוסי שריד, שערקו מהמערך והעניקו לליכוד יותר תיקים בממשלה משהעניק להם הבוחר – וגם את הרוטאציה. לא הבוחר העניק זאת לליכוד אלא מפ"ם ויוסי שריד. עכשיו גם „שינוי". בעתיד אולי גם מפלגת העבודה.

אלה שמציעים לעזוב עכשיו את הממשלה, גם בלי להקדים את הבחירות על־ידי כך, מציעים הצעה פשוטה מאוד: להכפיל את הכנוס שניתן לליכוד על־ידי מפ"ם ור"ץ בממשלה ובכנסת ולהעניק לו גם את משרד הבטחון ואת הפיקוח על צה"ל וגם את משרד־החוץ, וגם את כל יתר המשרדים הממשלתיים. סתם כך. בחינם. בלי שיש הכרח בכך.

האמת היא הרי ששום גורם בין־לאומי לא נענה בינתיים להזמנתו של יצחק שמיר לבוא להלוויה של יוזמת השלום של שמעון פרס. אמנם יצחק שמיר הכריז עליה שהיא מתה ונקברה, אבל אף אחד לא פרץ בבכי למשמע ההכרזה. בעיקר לא האמריקאים. לכל היותר הם חשים צער ודאגה על העיכוב בתהליך השלום. עיכוב ולא ביטול. עיכוב גם באשמת סרבנותו של יצחק שמיר, אבל לא רק בגללה.

גם הסובייטים, מצידם, לא התקדמו במידה מספקת לעבר הקו המפריד בינם לבין אפשרות כינוסה של ועידת השלום. הם לא עשו די, בינתיים. גם האמריקאים הגיבו תחילה במבוכה ובהיסוס. רוב פקידי מחלקת המדינה לא היו שותפים לתהליך המשא־ומתן, שריצ'ארד מרפי שמר עליו בסוד גם מפניהם. והיו גם סיבות אחרות למבוכה ולהיסוס. בינתיים חלה התקדמות בעמדה האמריקאית. למרות סרבנותו של יצחק שמיר הודיע הממשל האמריקאי ביום השנה העשרים למלחמת ששת הימים, כי ועידה בין־לאומית היא הדרך היחידה למשא־ומתן ישיר בין הצדדים בלי כפיה.

ועדיין דרושה התקדמות נוספת מצד האמריקאים והסובייטים במהלך השיחות ביניהם בנושא זה בדרגים השונים. הנושא פתוח. חלו בו עיכובים. הוא לא מת ולא נקבר. מי שמציע למפלגת העבודה לעזוב עכשיו את הממשלה, כמוהו כמי שמציע לה להקים ביוזמתה מחסום נוסף בפני יוזמת השלום של עצמה. להתגרב ולחזק את עמדתו של יצחק שמיר, שאין על מה לדבר עם ישראל ואין גם עם מי. מה החכמה?

אילו היה מתגבש בקבינט רוב בעד ההצעה שהעלה שמעון פרס ואילו היא היתה זוכה לאישור בהצבעה, היה ניתן דחף חזק יותר לקידום התהליך. היה לחץ ישראלי על האמריקאים וגם על הסובייטים להזדרז ולתרום את חלקם שלהם לקידום תהליך השלום, לאחר שישראל תרמה את חלקה. הלחץ היה גם על האירופים, שגם הם צריכים לשפר את עמדותיהם. הסרבנות של יצחק שמיר, שמנעה הכרעה בממשלה בעד תהליך השלום, החלישה את הלחץ הישראלי הזה על האמריקאים, על האירופים ועל הסובייטים לקרב את עמדותיהם לעמדה הישראלית. בכך נגרם נזק, אבל לא נזק שאינו ניתן לתיקון. נגרמה דחיה, עד סיום המגעים בין האמריקאים והסובייטים בנושא זה. אבל לא יותר מזה. הנושא עדיין פתוח והשתתפותה של מפלגת העבודה בממשלה היא הערובה לכך שהוא יישאר פתוח בשבועות ובחודשים הקרובים. מי פתי ויציע לסתום את [illegible]

תרגיל בפחד קבוצתי

מאת אבנר תבורי

השבוע יכריע בית המשפט בניו יורק במשפטו של ברנארד גץ

ב־22 בדצמבר 84, בקרון של הרכבת התחתית, שלף גץ אקדח וירה בארבעה צעירים שחורים, שלטענתו, ניסו לתקוף אותו. ברנארד גץ, צעיר ממושקף ומעט נירוטי, הפך להיות גיבור היום בעיר ניו יורק, האורח הקטן שנמאס לו מהשתוללות הפרחחים העושים ברכבת כבתוך שלהם, ולימד אותם לקח שהרבה אחרים היו רוצים להיות מסוגלים ללמדו, ולא היה להם אומץ הלב הדרוש. כך זה היה בימים הראשונים.

אלא שאחרי זמן קצר התברר שזו לא כל התמונה. עדויות שנאספו רמזו שגץ כלל לא הותקף, אדרבא, היה זה הוא שתקף את הצעירים ללא כל התגרות מצידם, והוא בעצם ירה בהם בדם קר מתוך כוונה תחילה. עדות מרשיעה במיוחד היתה זו שסיפרה כי גץ ניגש לאחד הצעירים ששכב פצוע, כיוון אקדח לראשו, סינן מבין שיניו משהו בנוסח: "הנה מה שמגיע לך", וסחט בקור רוח את ההדק. כך, אמרו במשטרת ניו יורק, לא מתנהג מי שפועל מתוך הגנה עצמית, וגץ, הגבור של אתמול, נעצר, והואשם ברצח.

המשפט הארוך יסתיים השבוע. במהלכו התגלגלה שוב ושוב שאלת המניע. בשוליה, מתגלגלות שאלות מהותיות הרבה יותר. המרכזית שבהן היא השפעת המתח בין שחורים ללבנים בעיר, על התנהגות כל אחד מהצדדים בפרשה.

התובע של ניו יורק, רודולף ג'וליאני, דחה על הסף הכללת סעיף המאשים את גץ בפעולה על רקע גזעני, למרות שהיו בין אנשיו כאלה שדרשו להכלילו. גץ, הם טענו, לא היה יורה בקלות שכזו בארבעה צעירים לבנים.

לארבעת הצעירים. שנורו על ידו, היו תיקים פליליים במשטרה ובהם הרשעות קודמות. שניים מהם היו מצוידים במברגים שהושחזו היטב, והם הודו כי היו בדרכם לנסות לשדוד מכונות משחקים בברודוויי. אחד מהם מרצה בימים אלה עונש מאסר על אונס שהיה תלוי ועומד נגדו בזמן שנפצע מהיריות. מהעדויות לא ברור אם אכן התכוונו הצעירים לשדוד את גץ, אך בהתחשב ברקע שלהם, ובמצב הרוח שבו היו שרויים, האפשרות הזאת לא נראית דמיונית מידי.

"אי אפשר להתעלם מהעובדה", כתב לפני זמן מה ראש העיר קוץ' במאמר ב'ניו יורק טיימס' „שאחוז הפשיעה שמבצעים צעירים שחורים בעיר, הוא מעבר לכל יחס בהשוואה לקבוצות אחרות."

כמה סקרים מוכיחים שמספרם של צעירים שחורים שמעורבים בפשע גדול פי עשרה מזה של צעירים לבנים. הסטטיסטיקה, אגב, מלמדת שהעובדה הזאת איננה עושה את חייהם של השחורים בכלל בטוחים יותר, שכן חלק ניכר מפעילות הפשע של השחורים פוגעת בקהילה השחורה.

גץ לא יכול היה לדעת שלצעירים שתקפו יש עבר פלילי, אבל אין ספק שלגביו, לפשע, אכן יש פרצוף שחור. תושבים לבנים אחרים מגיבים באורח דומה, אם כי בפחות דרמטיות. כך למשל הולך וגדל מספרן של החנויות באזורי היוקרה הלבנים בעיר שבעליהן מתקינים מנעול חשמלי בדלת ושלט המכריז כי הכניסה היא על פי תאום מוקדם, מה שמאפשר להם לא לפתוח את הדלת למי שלא נראה להם.

רבים רואים נסיגה משמעותית ביחסים שבין שחורים ללבנים בעיר, ועליה ברורה במתיחות תוך נעילות על סטריאוטיפים שנתמכים היטב על ידי נתונים סטטיסטיים. הגידול המספרי של הקהילה השחורה בעיר והיחס המספרי בין לבנים למיעוטים אתניים אחרים ההולך לקראת מיעוט לבנים בניו יורק ב־1990, רק יחריף את המתח.

על פי נתונים שפירסם ה'ניו יורק טיימס', ב־1950 היו בעיר 87 אחוזים לבנים מול 12 אחוז של מיעוטים, שחורים פורטוריקאיים ואסייאנים. עד 80 ירד חלקם של הלבנים באוכלוסיה ל־52 אחוז, לפי התחזיות הוא ישתווה בתחילת שנות התשעים, ובשנות האלפיים יהיה בניו יורק מיעוט של לבנים, 40 אחוז בלבד מכלל תושבי העיר.

משפטו של גץ הוא לכן יותר ממשפטו של צעיר עצבני שירה לעבר תוקפים מדומים. משפטו של גץ חשף את הפחד הקבוצתי ההולך וגובר של הלבנים מפני אלימות של צעירים שחורים.

המושבעים, צריך לזכור, שבויים אף הם באותה מערכת של פחדים. להכרעת הדין שלהם תהיה משמעות מעל ומעבר למה שהתרחש באותו יום ברכבת התחתית של ניו יורק.

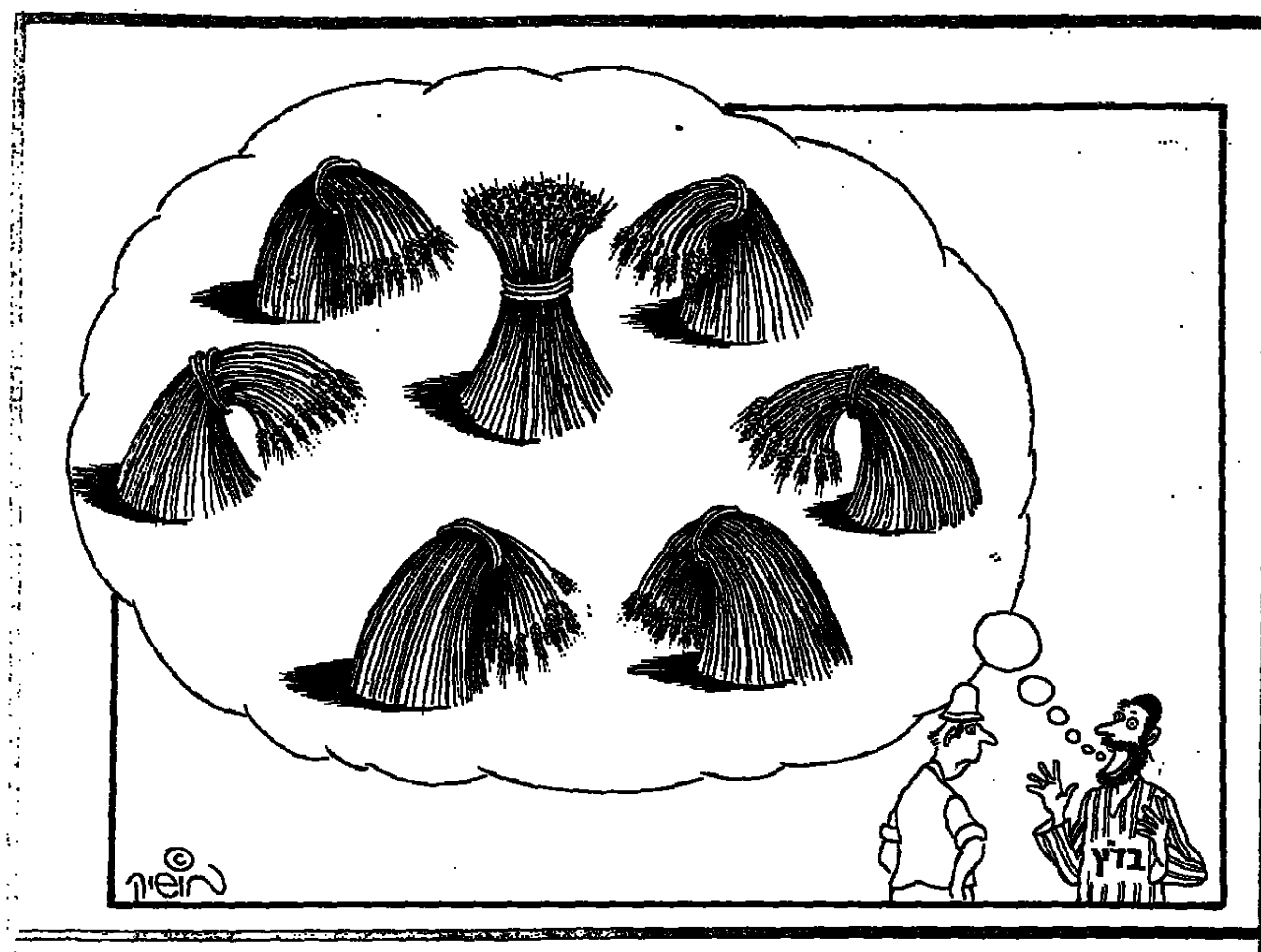

הפוליטיקה של ה"איידס"

מאת אמנון דנקנר, וושינגטון

הנשיא רייגן התייצב לצד השמרנים התומכים בעריכת בדיקות חובה לאיתור האוכלוסיה הנגועה באיידס. הליברלים ועימם המומחים מתנגדים

כשהזכיר סגן הנשיא ג'ורג' בוש את שמו של רונאלד רייגן בנאומו בפני משתתפי ועידת האיידס בוושינגטון, נשמעו קריאות בוז רמות. למעלה מ־6000 משתתפי הוועידה אינם אוהבים את הממשל הריפובליקאי. יש להם כמה סיבות טובות לכך. בשנים האחרונות הקציב הממשל בהצעות התקציב שלו סכומים נמוכים לצורך מחקר האיידס, ורק התעקשות של הקונגרס הביאה לתיקצוב נאות של המאמץ המדעי למצוא תרופה למחלה. למרות שרייגן עצמו הגיע בימים האחרונים לביטויים של הזעקה לאומית להתמודדות עם האיידס ואמר כי המחלה אינה מבדילה בין אנשים שונים, עדיין עמוק החשד בקרב הקהילה העוסקת באיידס באורח מקצועי ומתוך אמפטיה עמוקה, כי רייגן וממשלו מגלים גישה חסרת לב לחולים בפועל ובכוח, על שום זהותם. מכיוון שהמחלה פוגעת בעיקר בהומוסכסואלים ובמשתמשים בסמים קשים בדרך של הזרקה, ומכיוון שאחוזים גבוהים מן החולים הם שחורים והיספאנים, ההנחה היא שממשל רייגן השמרני מתנכר להומואים ולשחורים, כחלק מן הפילוסופיה שלו שאינה מגלה פתיחות לב לשכבות נחשלות וסוטות.

לא לחינם הייתה ועידת האיידס שהתקיימה בשבוע שעבר בוושינגטון בעלת מסר פוליטי מצלצל, יותר מאשר מסר רפואי. שכן, אבוי, בתחום המדעי לא היו בשורות מרעישות: לא נמסר על תכשיר חיסון באופק, לא על תרופה, ולכל היותר הייתה הבשורה כי עד שנת 1991 יהיו בשוק שישה תכשירים שיאריכו מעט את חייהם של החולים. כ־6500 איש השתתפו בוועידה, להפתעתם של המארגנים שלא ציפו ליותר מ־4000 משתתפים. זו הייתה הוועידה המדעית הגדולה ביותר בהיסטוריה שהוקדשה למחלה אחת בלבד והמספרים שנמסרו בה היו קודרים למדי: 1.5 מיליון אמריקאים כבר נחשפו לוירוס האיידס. מהם כבר חולים ממש 35980. מספר זה עתיד להיות מוכפל כל 12 עד 15 חודשים, בשנת 1991 יהיה מספר מצטבר של 270,000 חולים בארה"ב, ומספר מצטבר של 179,000 מתים מן המחלה. 70 אחוז מהחולים הם הומוסכסואלים או ביסקסואלים, 40 אחוז מהחולים הם שחורים או היספאנים. ההערכה היא כי בין 20 ל־30 אחוזים מהנחשפים לווירוס יחלו תוך חמש שנים ממועד החשיפה. ויש מומחים הסבורים כי האחוז יגדל ויגדל במרוצת השנים.

החוגים השמרנים טוענים כי מכיוון שהמחלה ממוקדת עדיין בעיקרה בשכבות מסויימות, אין צורך בהזעקה לאומית ואין להחריד את האוכלוסיה הרגילה ולהניע אותה לשנות מהרגליה. גם טענות המראות את התפשטותה המהירה של המחלה אל מעבר לגבולות המוגדרים של שנותיה הראשונות אינן משכנעות אותם. החוגים המקצועיים מדגישים את הצורך במאמץ לאומי לחינוך, למסירת ידע, ובעיקר להטפה לנוער להשתמש בקונדומים, ובלימוד דרכי השימוש בהם. דברים אלה הם לזרא בעיני החוגים השמרניים. הרעיון כי מורים ומדריכים ייכנסו לכיתות וידגימו לילדים כיצד יש להשתמש בקונדום, נראה להם כהטפה למין חופשי. הם טוענים כי מה שצריך להגיד לו את הנוער האמריקאי הוא הרעיון הישן והטוב של הימנעות ממין עד לנישואים. בשלב זה עוד מצליחים חוגים אלה למנוע מאמץ חינוכי לאומי, והם השיגו הישג נכבד בכך שהפעילו לחץ על רשתות הטלוויזיה להימנע מלאפשר שידור משדרי פירסום של חברות קונדומים.

נושא נוסף נעשה בימים האחרונים לסלע מחלוקת פוליטי בין קבוצות שונות והוא נושא הבדיקות. החוגים השמרניים מטיפים לעריכת בדיקות־חובה לגילוי החשיפה ל"איידס". קבוצות ליבראליות, אירגונים המגינים על זכויות הפרט ואירגוני ההומוסכסואלים מתנגדים בתוקף לרעיון. השמרנים טוענים כי מידע על האוכלוסיה הנגועה יהיה מידע מועיל, יאותר את האוכלוסיה הנגועה, יאפשר אמצעי מנע, יגרו הטלת עונשים על נגוע המכשיך לעסוק במין ומדביק את הפארטנרים שלו.

הליבראלים זועקים חמס. הם חוששים כי מרגע שהאוכלוסיה הנגועה תהיה ידועה ייעשו ניסיונות, מוכתבים על ידי הפאניקה הצפויה בשנים הבאות לסגור את החולים במחנות, כדי להרחיקם מן החברה, כדוגמת מושבות מצורעים. עד לפני זה, הם טוענים, מי שייבדק וייימצא חולה, יפוטר בעבודתו ויגורש מדירתו השכורה והשנים הצפויות לו עד מותו יהפכו גיהנום. החוגים המקצועיים נוטים לצדד בעמדה הליבראלית. הם לא רואים אלא תועלת שולית במידע שיעלו הבדיקות. הם טוענים גם, על סמך ניסיונם, כי יש אוכלוסיות שהבדיקה תגרום להם רק להשתולל.

אחד המומחים המובילים טען השבוע, כי אוכלוסיית המסוממים נוטה לראות בבדיקה אירוע משחרר מאחריות: אם הנבדק נמצא חופשי מן המחלה, הוא סבור כי בכך ניתן לו היתר לעסוק במין לא זהיר ,שכן הוא סבור כי יש לו איזה חיסון פנימי מופלא ואם נמצאה בו המחלה, הוא משחרר עצמו מאחריות, בבחינת תמות נפשי עם פלישתים.

המומחים אומרים עוד כי מכיוון שהבדיקה אינה מחוסנת מטעויות, ומכיוון שהיא עשויה להטעות (לווירוס לוקח לעיתים 3 חודשים כדי ליצור את גופיפי הנגד שלו המתגלים בבדיקה) אין בה תועלת רבה כמכשיר מונע או מכשיר לטיפוך חברתי.

הנשיא רייגן שעה יותר להלך הרוח השמרני של קהל בוחריו מאשר לעצות המומחים והטיף בשבוע שעבר לעריכת בדיקות חובה של המבקשים להגר לארה"ב ושל אסירים בבתי כלא פדראלים, בנוסף לכך תמך בעריכת בדיקות שגרתיות למבקשי רישיון נישואים ולפונים לקליניקות המטפלות במסוממים או במחלות־מין.

בשלב זה של התפשטות המחלה, המחלוקת הפוליטית היא עדיין בטונים נמוכים למדי, והציבור עדיין לא יצא מכליו כדי לתמוך בצד זה או אחר. אנחנו נמצאים עדיין בעידן של טרום־הפאניקה , אולם יש לצפות כי הפאניקה בוא תבוא ואז יהפוך הנושא לנושא פוליטי חברתי לוהט.

תעשייה בשירות האידאולוגיה

מאת רענן וייך

יצירת מכנה כלכלי וחברתי משותף לערי הפיתוח, למושבים ולקיבוצים באותו האזור תגרום לתפנית שתשפיע גם על המערכת הפוליטית־מפלגתית שכן היא תחייב ייצוג ישיר הולם בכנסת. בכך מובטחת גם תפנית אידאולוגית

על־פי התכנית שאני מציע ייבחר פיתוח התעשיה באזורי הכפר והספר לידי היזמה הפרטית. במושג „יוזמה פרטית" כוונתי ליזמים גדולים, שבכוחם ליזום, לגייס את ההשקעות הדרושות למימוש יוזמתם ולנהל מפעלי־תעשיה גדולים, וכן לחברות תעשייתיות ציבוריות־למחצה, כגון „כור" או „כלל". אין להוציא מכלל חשבון גם הקמת קואופרטיבים יצרניים תעשייתיים קטנים, המושתתים על התאגדות מקומית של בעלי מקצוע מערי הפיתוח ומן הישובים הכפריים הקטנים, שלא יתפרנסו מחקלאות. לדעתי אין לקשור את הארגונים הכלכליים הענפיים העוסקים בחקלאות עם הארגונים העוסקים בפעילות תעשייתית, להוציא, כמובן, את המתקנים והמפעלים העוסקים במישרין בעיבוד תוצרת חקלאית או מייצרים תשומות לחקלאות: כל אחד מאלה צריך להשתייך לענף החקלאי שבו עוסק הארגון הנוגע בדבר.

סוגי התעשיות בכל אזור יהיו מגוונים, תוך העדפת מפעלים עתירי־ידע ומפעלים הזקוקים לתשתית פיסית ושירותית שווה או דומה ובהתפתחות אזורית. כלומר, בכל איזור יהיה ענף מוביל, שאותו ייפתחו.

כדי להבטיח את יעילות המפעלים הלא־חקלאיים שיספקו תעסוקה ופרנסה לתושבים בישובים הכפריים הלא־חקלאיים, יהיה צורך למקמם מחוץ לישובים עצמם. הפתרון לכך יהיה הקצאת שטחים לפארקים תעשייתיים אזוריים במקומות המתאימים, באיזור הכפרי או בתחום עיירות הפיתוח. כדי למשוך יזמים פרטיים הן מקרב תושבי האיזור והן מבחוץ ולשכנעם להשקיע במפעלים אלה, יש לאפשר לבעלי המיתקנים התעשייתיים לרכוש בעלות על חלקות הקרקע הדרושות לפיתוח המפעלים בפארקים התעשייתיים.

בצד המערכת הכלכלית יוזקק האיזור למערכת נפרדת לטיפול בבעיות החברתיות והשירותיות של האוכלוסיה, שתהיה מאורגנת במסגרות הקהילתיות השונות.

צרכי החינוך וההכשרה המקצועית, וכן הצורך בהגברת יעילותם של שירותי הבריאות והתרבות – בעיקר לאור השינויים הטכנולוגיים החזויים – מחייבים לשנות את המערכת, המפוצלת כיום למועצות אזוריות ומועצות מקומיות ואינה תואמת עוד את הצרכים. במקומה יוקמו באזורים השונים „מועצות לשילוב אזורי", שישתתפו בהן נציגים נבחרים ומוכרים של הקהילות השונות באיזור, ביניהם מזכירי מועצות הפועלים ונציגי המועצות האזוריות שבאיזור המשולב, וכן נציגי הממשלה והסוכנות. יו"ר המועצה לשילוב אזורי יבחר בבחירות אישיות ישירות על־ידי כל אוכלוסיית האיזור (ערי פיתוח, מושבים, קיבוצים והישובים החדשים לצורותיהם).

הפרוייקטים השונים, שבהם תשתתף המועצה לשילוב אזורי, יבוצעו באמצעות חברה לפיתוח, בעלת אופי ציבורי: מניותיה יתחלקו בין הקהילות השותפות.

במסגרת האזורים המשולבים יאוחדו שירותים שונים, המפוצלים כיום בין המגזר העירוני והכפרי, ואף בתוך המגזר הכפרי, כגון שירותי החינוך. האיחוד ישפר את איכות כוח־האדם בניהול ובהוראה, ויפתח אפשרויות רבות להתמחויות ולהגבלות בלימודים, תוך שכלול אבזרי ההוראה. גם השירותים האחרים, ובעיקר שירותי הבריאות והרווחה, ישולבו במסגרת האזורית, תוך מתן אפשרויות שוות לכלל תושבי האיזור, הוא הדין לגבי ההכשרה הטכנולוגית למבוגרים.

בתחום התעשיה ייעשו פעולות ייעול ופיתוח שיבטיחו מקומות עבודה נוספים לכוח העבודה הגדל ההולך באיזור.

אחת הבעיות החשובות היא גודלו של האיזור המשולב. האיזור צריך להיות קטן דיו לאפשר פעולה משותפת של הגורמים השונים, וגדול דיו לשאת בעול השירותים החברתיים והמוניציפאליים. סקר מוקדם מלמד, כי רצוי שהחלוקה לאזורים המשולבים תיקבע על־פי העקרונות הבאים:

- שילוב אזורי בין עיירה או עיירות לבין מועצה או מועצות אזוריות.
- שילוב בין שתי עיירות פיתוח סמוכות, תוך צירוף ישובים כפריים הסמוכים להן (מועצה אזורית שלמה או חלקית).
- היסמכות על ישוב עירוני יציב, תוך שילוב עם עיירת פיתוח סמוכה וישובים כפריים סמוכים.

במסגרת רוויזיה זו שוב לא יהיה מקום לקביעת השתייכותם של ישובים למועצה אזורית מסויימת על סמך שיקולים תנועתיים־מפלגתיים: הקריטריון יהיה טריטוריאלי בלבד.

(המשך בעמ' 8)

מכתבים למערכת דבר

לסייע ולא להעניש

באחרונה פורסם בעתונות כי תושבת עכו נטשה את תינוקה על חוף הים והיא חשודה בנסיון לגרום למותו.

לדעתי יש לראות את המקרה על רקע הדעות הקדומות המקובלות בחברה בה חיה האשה, לפיהן הבאת ילד לעולם ללא נשואים היא פשע שדינו מוות.

על החברה לעודד את האשה ולא להענישה, ולעזור לה לשקם את חייה ואת חיי תינוקה. אם תושם אשה זו בבית הסוהר ייגרם לה עוול נוסף והיא ייהרסו. יש למנוע טיפול משפטי במקרה כזה ולהכניס לפעולה, במקום זאת, עובדים סוציאליים מתקדמים. (אבל בלי בירוקרטיה, בבקשה).

על הציבור לכתוב בנושא זה לעתונות ולרשויות השונות ללא דיחוי.

תומא ש"ק

תפיסה בטחונית חדשה?

האם קיימת תפיסה בטחונית חדשה במדינתנו הציונית? שר המשטרה, חיים בר לב, אמר אחרי רצח חמישה בחורי ישיבה בחברון: „אילו הממשלה היתה מפנה את הנשים והילדים מבית הדסה, לא היה הרצח הזה מתרחש". שר הביטחון, יצחק רבין, אמר אחרי שריפתה למוות של עופרה מוזס ליד אלפי מנשה: „מי שגר ביש"ע נוטל על עצמו סיכון בטחוני".

מספר מקרי רצח של יהודים על רקע תכלני גבוה פי כמה בירושלים מאשר בחברון או באזור קלקיליה, ובמרוצת הזמן יימצא, כנראה, מדינאי אחראי לשלומנו, שיגיד אחרי דקירה למוות של יהודי בירושלים המזרחית, שלא רצויה הסתובבות יהודים במקומות מאוכלסים בערבים. מפליא רק, שאיש מן הפוליטיקאים שלנו לא הצהיר אחרי הרצח המתועב של הילד רני כץ, שכוכב לא לגור בעיר מעורבת כגון חיפה.

בפי מספר שאלות: האם דרך המחשבה של רבין ובר לב יוצרת קשר בין העם היהודי וארצו או האם היא פועלת לניתוק קשר זה – לפחות בחבלי ארץ שם גרים ערבים? רבין ובר לב אינם מדברים כיהודים, אלא כנציגים מוסמכים של מחנה פוליטי גדול. האם תפיסתם תוכל להבטיח לנו ביטחון לא רק ביש"ע, אלא גם בתוך הקו הירוק? אם צה"ל המשטרה יקבלו אותה כנכונה, האם לא ייווצר לפחות קצינים, חיילים ושוטרים זרע של התנגדות להבטיח את בטחוננו בכל איזור מאוכלס בערבים שם מתרבים מקרי סדור וחבלה? או לפחות זרע של התנגדות לביצוע פקודות ממשלות נבחרות בחוק, שמרגיותן לשמור על שלמות הארץ? האם אנו עדים למערכה מתואמת להשניא על צה"ל ועל הציבור היהודי כולו חלקי ארץ־ישראל שמחנה פוליטי מסויים חפץ להעביר לשלטון זר?

ולבסוף השאלה הקריטית: האם חייל יהודי, שמנהיגיו רומזים לו שהגנה על אלפי מנשה ועל מערת המכפלה היא מטרד יקבל פתאום זריקה של פטריוטיות יהודית כשייקרא להגן על אום־אל־פחם או על כנסיה נוצרית בפסגת הר ציון, אשר אינם מעבר לקו הירוק?

אולי כן, אך מוטב שלא נסתכן. קיימת סכנה מוחשית כאן, שאמרות דוגמת אלה של רבין ובר לב יגרמו לא רק לצה"ל מפולג רעיונית שחלק ממנו רואה את האויב העיקרי בתוכנו ולא בערבים, אלא גם לצה"ל הססני, ללא רוח קרב. צה"ל כזה לא יוכל להגן על מדינת ישראל מפני התקפה ערבית מתוכננת היטב, אפילו יהיה לו הציוד המשוכלל ביותר.

יוחנן רמתי
ירושלים

אורחים נגד סחטנות

למועד הבחירות הקרבות על אזרחי המדינה החילוניים לנצל את הזדמנות הפז ולסלק את הסחטנים כהמחנה החרדי בכל שיתוף במערכות השלטון בישראל.

אני מציעה שכל אורח שמכבד את עצמו ישלח מכתב אל מרכזי מפלגות המערך והליכוד, בו יודיע כי לא יתן את קולו למפלגה שתראה בחרדים פרטנר לקואליציה.

פעולה זו תאלץ את שתי המפלגות הגדולות לשנות את שיטת הבחירות, המאפשרות לקומץ סחטנים חסרי מצפון להכתיב לכל האורחים במדינה תכתיבים מעוותים.

זהו הנושא העיקרי לבחירות הקרבות, כי ממנו נובעות ההשלכות האחרות של הסתאבות והתפוררות במדינה. נושא זה הוא בנפשנו והגיעה העת לעשות.

הציבור החרדי האנטי ציוני דורש לסרס את חוקי המדינה כדי שאלה ישרתו את שאיפותיהם. הם, שנמצאים מחוץ לגדר בכל הנוגע למילוי חובות אזרחיים, דורשים מרוב אזרחי ישראל למלא אחר תוקיהם. האם נאפשר להם להחליט על דרך חיינו?

שושנה כהן
תל־אביב

טלטלה לסוכנות היהודית

בשנים האחרונות אנו צופים בצער רב בניוון שפשה בתנועה הציונית ובסוכנות היהודית, ובשיתוק שאחז בהן ובמנגנון עסקיהן.

הגיעה השעה לשנות את פני הדברים ולהתמודד עם האתגרים הרבים הממתינים לעם בישראל ובתפוצות.

יש להפריד בין הרשויות ולקבוע משא אקטיבי לתנועה הציונית שתנהל דרכים, ולמנות יו"ר פעיל לסוכנות, שהיא הגוף המבצע.

רבים במפלגת העבודה סבורים, כי עם כל ההערכה לעקיבא לוינסקי ולאורי גורדון, יש הכרח באנשי רוח ובאנשי ביצוע חדשים, אולי אנשי אקדמיה צעירים שיש להם נסיון בבצוע.

אם לא יימצאו אלה הייתי ממליץ על אריה (לובה) אליאב ליו"ר או נשיא התנועה הציונית. הוא מסוגל להביא לטלטלה המיוחלת ולתרום לבניין הארץ.

את אורי גורדון אני רואה כאיש המתאים לתפקיד יו"ר הסוכנות, משום שהוא איש מעש ובעל יכולת ביצוע חדשנית.

יעקב בן־הלל
חבר מרכז מפלגת העבודה

מכה נפש – מות יומת

הוויכוח בעניין עונש מוות לרוצחים, שהתחדש בימים אלה בעקבות רצח רמי חבה מאלון מורה, ראשיתו ברצח הראשון בתבל, רצח קין את הבל ולא כטענת „דבר" („עונש מוות אינו מרתיע", „דבר" 24.5.87) שטען שימיו כימי המדינה.

הוויכוח הזה התקיים לאורך כל הזמנים וברוב חלקי העולם, תוך צמידות לחוקי הדת השונים, לתפיסות עולם ולגישות מוסריות ותכליתיות. אף בארץ נאורה כמו ארה"ב, יש חוקים שונים בנושא זה במדינות השונות.

במציאות המורכבת שלנו לא קל להביע עמדה שקולה ונחרצת בנושא שיש לו השלכות מוסריות, פוליטיות, חברתיות, מהותיות ומעשיות בחיינו היומיומיים. אף על פי כן, מסקנתי המכאיבה היא שכל רוצח בדם קר – מות יומת.

הכוונה אינה מבחינה בין מחבלים או רוצחים ממוצא ערבי לבין כל רוצח אחר, יהיה מוצאו הלאומי אשר יהיה. הכוונה היא לרצח בדם קר, שבו מוצאים את מותם האזרחי קשישים או ילדים חפים מפשע.

אני מודע לחשש מפני טעות משפטית שאין להשיבה לאחור במקרה של עונש מוות, ואף לחשש מפני הפיכת המורשעים לגיבורי הרדות, אך מסקנתי כבאמור בספר ויקרא: „ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יומת".

כך תשתחרר החברה מרוצחים מסוכנים ולא תאפשר עסקות שחרור אנוסות או מקרי כריעה מהכלא.

דב רוזנטל
רמת־דוד

לאסור הסתה במסגדים

שמענו את נאום ההסתה של החטיב (מטיף) המוסלמי בהר הבית בתום חג הרמאדן.

אינני בין אלה המבקשים לפגוע ברגשי הערבים או במקומות הקדושים להם, אך בין חופש פולחן לנאום הסתה רב המרחק.

אין זה מפליא שההמון המשולהב שיצא מהתפילה התחיל להשתולל בשער שכם. בתקופת המנדט דרשו נציגי הישוב מהממשל לרסן את נאומיו של המופתי הירושלמי נגד היהודים. האם אין דרך למנוע גם היום מכוהני דת מוסלמים דברי הסתה נגד המדינה?

יש לאסור נאומים פוליטיים במסגדים, כי אם מותר לחטיב להסיף נגדנו מותר להמון מאמיניו לפעול נגדנו. יש לשנות נוהג זה בטרם יידרדר המצב לכלל פורענות.

רפאל ליפשיץ
כפר־בלום

פיתויים וחשבונות מפוקפקים

את המתרחש בימים אלה בקרב הציבור אין להסביר, אלא בבלבול עשתונות ובמאמץ מיוחד ושלוח רסן להסיח את דעת האורחים מהבעיות העיקריות. אחראי לכך המחנה הלאומי, המנסה לגנוב את דעת הציבור ולהובילו בתלם הרצוי לו, אף באמצעים פסולים מבחינה אתית.

כדי לבלבל את המוני העם מגישים להם „סוכריות" שטעמן מתוק מריר (המרירות תבוא אחר כך...) הפיתויים שקופים: תקוות ואשליות סרק על התלכדות קרובה של הליכוד, על תיקון המעוות ועל פתיחת גן עדן לכלכלה הישראלית. אולי גם הפעם, על אף היעדרו של האשף הגדול, תצליח הדמגוגיה לצוד את קולות הציבור?

ובאשר לנעשה בתוך מחננו – עד כה ראינו, לבושתנו, שלהוציא יחידי סגולה כאבא אבן וחיים בר־לב, עסוקים רוב מנהיגינו בהבטחת המקומות המשוריינים לאנשי שלומם ולמניעת כניסתם של אנשים „מפוקפקים" כאריה אליאב ודומיו.

היכן אתה לוי אשכול, החכם והפשרן המושבע, שעמד לנו במצבים קריטיים, גם כשהיה מדובר באישיות מורמה מעם כדוד בן גוריון? ולאנשי מחננו אני קורא: התעוררו נא, חידלו מחשבונות מפוקפקים.

משה ביתן
בית אבות „אמעל"

חולשת חידון התנ"ך

בכל שנה היווה עבורי חידון התנ"ך את „מכמר" סידורי יום העצמאות, וחכיתי באמצעותו לחוויה מרוממת ומרשימה.

השנה, לצערי, הורגשה „נפילה" משמעותית גם ברמת השאלות וגם בתוכנן. אפילו קטעי המשחק בחידון היו משעממים, ארוכים, ואף החטיאו את העיקר.

הפעם הרגשתי כצופה מן הצד, בעוד שאני סבור שעל החידון להביא לשיתופם של הצופים. מצער הוא שנכס מעיב נפש כזה ירד לטמיון ויתנוון.

אני קורא לאחראים לחידון התנ"ך להחזיר עטרה ליושנה ולערוך את החידון בכתכונתו המוצלחת משנים עברו. לא כל החלפת סוסים משרתת את המטרה. שותפים לדעתי מוזמנים להשמיע קולם, ויפה שעה אחת קודם.

שמעון הרדי
נתניה

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

„חתול שחור"

שחקן התיאטרון העירוני של חיפה, דורון תבורי, יגלם את תפקידו של רסקולניקוב במחזה „החטא ועונשו" של דוסטויבסקי, שיעלה תיאטרון „הבימה" בעונה הקרובה. את המחזה יביים הבמאי הרוסי הגולה יורי לובימוב (בתמונה), העושה עתה בארץ עם רעיתו ובנו בן השבע. תיאטרון חיפה הסכים „להשאיל" את דורון למשך חודשיים ל„הבימה". לובימוב אמור גם לביים את המחזה „ליבו של כלב" לבולגקוב בתיאטרון העירוני של חיפה ולצורך כך אף שהה בשבועיים האחרונים בעיר. כפי שנודע עבר „חתול שחור" בין לובימוב לבין הנהלת התיאטרון ולובימוב שעזב את העיר בכעס, טוען, כי הנהלת התיאטרון בחיפה לא עמדה בהבטחותיה לדאוג לו ולמשפחתו למגורים בעת שהותו בעיר. הוא טוען עוד, כי הנהלת התיאטרון לא נהגה כלפיו בכבוד ובאריכות, כפי שנוהגים כלפיו בתיאטראות באירופה ובארה"ב. נועם סמל מנכ"ל התיאטרון מכחיש את הטענות הללו. לדבריו היה לובימוב אורח התיאטרון לימים אחדים ושוכן בתקופה זו יחד עם רעיתו ובנו במלון בחיפה. הוא הדגיש, כי אין לתיאטרון תקציב לממן את שהייתו של לובימוב לתקופה ארוכה, אולם ייעשה מאמץ להשיג עבורו דירה, כאשר ישהה בחיפה לצורך בימוי בתיאטרון. לובימוב, שחגג באחרונה את יום הולדתו ה־70, נחשב לאחד הבמאים הגדולים באירופה והוא חתום על חוזי בימוי עם תיאטרונים ובתי אופרה באירופה, ארה"ב וסקנדינביה עד 1992.

אריאלה ראובני

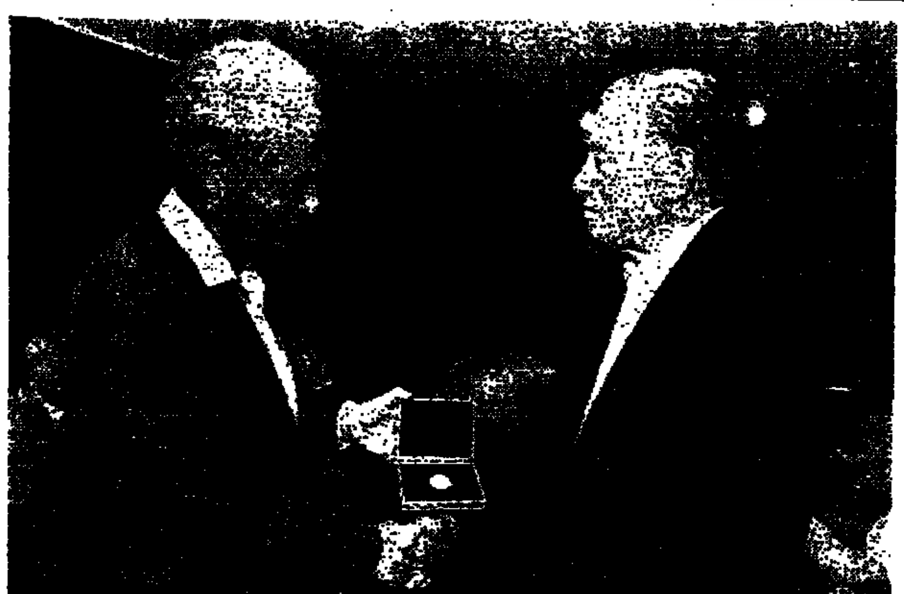

שר הביטחון יצחק רבין ועמו מפקדי מלחמת ששת הימים קיבלו אתמול במשכן הכנסת מדליה עשויה כסף טהור המנציחה את קרב גבעת התחמושת. עם המפקדים נמנו רב־אלוף (מיל.) מוטה גור, אלוף (מיל.) עוזי נרקיס, תא"ל (מיל.) אורי בן־ארי ואלים (מיל.) אליעזר אמיתי. המדליה שהוענקה ע"י מנכ"ל החברה הממשלתית למטבעות אליעזר שילוני, הינה פרי עבודתם של האמנים הישראליים רות לובין ויוסף בס. פני המדליה מתארים את הקרב בגבעת התחמושת ומצידה האחר את גבולות ירושלים המאוחדת. בתמונה: יצחק רבין ואליעזר שילוני.

לזכרו של יוצר

חזיון אור־קולי בשם „ינקו ותנועת דאדא", המגולל את סיפור תנועת דאדא, שבו שזורה דמותו של ינקו (בתמונה) כאדם ואמן הוקרן השבוע במוזיאון ינקו־דאדא בכפר האמנים עין־הוד לזכרו של האמן מרסל ינקו, במלאות שלוש שנים למותו. החזיון נעשה באמצעים לא שיגרתיים, אשר הספונטניות והמקריות, שהיו כה אופייניים ליצירה הדאדאיסטית משמשים בו בערבוביה. החזיון, המוקרן מתשעה מקרנים בעת ובעונה אחת, נערך ומוגש ע"י ירון לזרין בייעוצה האמנותי של יהודית שדירה, מנהלת המוזיאון. החזיון יוקרן במוזיאון בקביעות החל מחודש יולי השנה. את הערב הנחה ד"ר דן רונן, סגן מנהל האגף לתרבות ואמנות במשרד החינוך, שנשא דברים לזכרו של ינקו והדגיש את דרך חייו ויצירתו המיוחדת.

אריאלה ראובני

מהפוליטיקה – למדע

חנן בר־און, מי שהיה עד לעת האחרונה המשנה למנכ"ל משרד החוץ, התמנה לסגן נשיא מכון וייצמן למדע – לקשרי חוץ ויחסי ציבור. בר־און עלה לארץ מגרמניה ערב פרוץ מלחמת העולם השניה, בשנת 1938. הוא שירת בבריגדה היהודית, בהגנה, ועם הקמת המדינה – בצה"ל. הוא נמנה עם בוגרי המכללה לבטחון לאומי בירושלים. משנת 1951 ועד היום מילא שורה מגוונת של תפקידים במסגרת משרד החוץ והסגל הדיפלומטי, תחילה כנספח עתונות במשלחת ישראל באו"ם, ולאחר מכן כקונסול כללי באדיס אבבה, כיועץ בשגרירות ישראל בוושינגטון, כמנהל מחלקת העתונות והדובר המשרד, כמנהל מחלקת אפריקה, כשגריר ישראל בהולנד, כציר בשגרירות ישראל בוושינגטון, ובשמונה השנים האחרונות – כמשנה למנכ"ל משרד החוץ.

אסור לבלום

בקריאה „אסור לבלום את השלום" קיימו הערב חניכי תנועות הנוער בחיפה עצרת המונים בלב ליבה של עיר הכרמל. בעצרת המאורגנת ע"י תנועת הנוער העובד והלומד ישתתפו חניכי תנועות הנוער הקשורות לתנועת העבודה ולמתנה השמאל וישאו בה דברים ח"כ שבח וייס, סגה האוספטר רכז מחוז חיפה של הנוער העובד והלומד וכן ראשי תנועות הנוער בעיר.

עודד בר־מאיר

בחינות בגרות באופנה

כ־1750 בנות, תלמידות כיתה י"ב בכ־50 בתי־ספר, למדו השנה אופנה בבתי־הספר הטכנולוגיים לפי תוכנית לימודים חדשנית שפיתח משרד החינוך והתרבות. התוכנית כוללת פרקים בתולדות הלבוש, ציור אופנה, גזירה, עיצוב וכימיה בטכסטילים. כמחצית מהתלמידות הגישו עבודות־גמר מעשיות וניגשו בימים אלה לבחינות הבגרות במקצוע זה. אחת ממגמות האופנה המוצלחות בארץ קיימת בבית־הספר סליגסברג בירושלים. תלמידות המגמה הכינו השנה לבחינות הבגרות, לכבוד 20 שנה לאיחוד העיר, דגמי לבוש לנשים שעוצבו בהשראת הפסלים המוצבים ברחובי העיר. את העבודות בחן בהתנדבות עודד פרוביזור, מבכירי מעצבי האופנה בארץ.

צילום: רוני נעמן

תמונת מחזורים

בין אלפי בוגרי ביה"ס „תיכון חדש" בתל־אביב שהתכנסו בליל שלשום לכנס יובל ה־50 של בית הספר בלט בנוכחותו שר הבטחון יצחק רבין שאינו נמנה עם בוגרי ביה"ס. הפעם לשם שינוי שימש רבין בן לוויה לרעיתו לאה ולבתו דליה אשר סיימו את לימודיהן התיכוניים בבי"ס זה. בין בוגרי ביה"ס שנטלו חלק במפגש המחזורים הנוסטלגי והמרגש נראו ח"כ רוני מילוא, עמירם ניר, הסופר יורם קניוק, פרופ' חייב בן־שחר, יעל דיין, כתב הסלבריטיה דן רביב ועוד רבים וטובים שזכרו לתיכון חדש הסר נעורים ובאו ונפגשו איש איש עם בני מחזורו ועם מוריו ומחנכיו מימים עברו.

עודד בר־מאיר

בזכות הקשרים?

„אלי (גקי) לוי הוא „שר החוץ" של רמת ישי, והוא בהור חרוץ מאוד: תמיד רץ, תמיד מוכן לעזור, ואם, קראו לו, אפילו באמצע הלילה, לפגישה, עם מנכ"ל או עם שר, לא התעצל, ומיד בא. והוא עזר הרבה לרמת ישי – גם בזכות הקשרים של אבא שלו". כך אמר אתמול ל„דבר" יוסי אוריאן, חבר מועצת רמת ישי, בתגובה על מעצרם ושחרורם בערבות, שלשום, של ראש המועצה ושל אלי לוי, בנו של סגן ראש הממשלה, דוד לוי (בתמונה), בחשד של מסירת פרטים כוזבים ומירמה: „אני מאמין במערכת המשפט שלנו, והצדק ייצא שם לאור" הוא מוסיף. ואילו דרור פוגל, ראש המועצה המזוקן והפעלתן של רמת ישי, המשוחרר בערבות, חזר אתמול לעבודתו כרגיל, והמשיך להפגין בטחון: „הכל קישקושים". הוא אומר בחיוך...

יצחק מרידור

המדור נערך ע"י אורה ורניצקי

תעשייה בשירות

(המשך מעמ' 7)

הטיפול בהתיישבות הכפרית והעירונית מפוצל כיום בין שתי רשויות שונות – בין ועדת ההתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית (הטיפול המעשי בידי המחלקה להתיישבות) ובין ועדת השרים לערי הפיתוח (הטיפול השוטף בהן מפוצל בין כמה משרדים). הצעתי היא להקים „ועדה עליונה לאיזור הכפר והספר", במקום „הוועדה לעניני התיישבות המשותפת לממשלת ישראל ולהסתדרות הציונית", ו„ועדת השרים לערי הפיתוח". בראש הוועדה החדשה יעמוד ראש הממשלה וסגנו יהיה ראש מחלקה חדשה שתקום בסוכנות היהודית ושתיקרא „המחלקה לפיתוח משולב". בגוף החדש ימוזגו המחלקה להתיישבות והמחלקה לשיקום השכונות, ואולי גם המחלקה לעליית הנוער.

„הוועדה העליונה" תהיה קשורה במישרין עם האזורים המשולבים. יו"ר „המועצה המשולבת" בכל איזור יוכר כבא־כוח „הוועדה העליונה" וישא באחריות לתיאום פעולות משרדי הממשלה ומחלקות הסוכנות בתחומי האיזור.

ליהודות התפוצות תפקיד מרכזי בתכנית המוצעת. ראשית, על־ידי השתתפות פעילה בפיתוח מיתקני תעשיה באמצעות יזמה פרטית כלכלית. שנית, על־ידי הפניית משאבי המגביות לסיוע בהקמת התשתית האנושית באזורי הכפר והספר. משאבי המגביות אינם צריכים, ואף אינם יכולים, לבוא במקום ההון העסקי, הפרטי והציבורי, אולם הם יכולים לשמש זרז חשוב בתהליכים שתוארו לעיל.

ה„מחלקה לפיתוח משולב" של הסוכנות תעסוק בשלושה תפקידים עיקריים: א. עזרה בתכנון כולל של האזורים; ב. הקצאת משאבים להכנת כוח־האדם הדרוש בתעשיה, בשירותים וגם בחקלאות באזורים המתאימים מקרב מתיישבים באזורים הללו; ג. יצירת קשרים ישירים בין האזורים המשולבים בישראל לבין אזורים או מחוזות בתפוצות, כדי למשוך ידע והכוונה מצד הדור היהודי הצעיר שם.

התדמית העתידית של האזורים המשולבים תצמח בתהליך פניכי חינוכי, שבמהלכו יגובש מבנה חברתי משותף לערי הפיתוח, למושבים ולקיבוצים. התפנית תהיה ברוכה – מטבע הדברים – גם בהשפעה פוליטית־מפלגתית במוקדי השלטון בישראל, כלומר בכנסת ובממשלה. המבנה האזורי המוצע יחייב שינוי גדול במערכת הפוליטית־שלטונית הקיימת בישראל כיום. התפנית תביא לחץ לייצוג פוליטי הולם, כלומר למתן נציגות אישית ישירה בכנסת לנוגעים בדבר ותיתן בלי ספר תימוכין לאלה הסבורים, כי יש לשנות את שיטת הבחירות בישראל ולעבור לשיטת בחירות אישיות, רוביות וישירות. הוויכוח סביב הנושא הזה נמשך זה עשרים שנה ומעלה, ואף שהוא חורג מתחום הצעתי יש בו כדי להשלים את התמונה ולחזק את התפנית האידיאולוגית שאליה אני שואף.

(רשימה שלישית ואחרונה בסדרה)

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי להודעה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 295 בגוש 8232 רח' שמשון מס' 15 בחריגה, מבוקשות כהקלה: עד 6% בניה, תוכנית 19/87 ותוכנית 21/87 בגוש 7959 חלקה 61 בחריגה מבוקשת כהקלה 1 קומה, 0.4 מ' בקו בין צדי 3% ברית הבקשה. ת.ב. 3361 ות.ב. 5392 ב'.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש במשך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרהאי
יו"ר הוועדה המקומית

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
סופר פארם – איינשטיין 40 ר. אביב – 413750

ירושלים
אלבא – יפו 42 – 223703

חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312

פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271

רמת־גן
רשי – רשי 13 – 7510971

בת־ים
מזור – חביבה רייך 20 בת־ים 583360

אחרון – הפי"ן 52 חולון – 889153

בוקר סידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הטורים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנביאים 26 קומה ב' – 04־523566
כל יום חול ערבי חג, סכה, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – קו לבוגרים 03־5461111
קו לילדים ונוער 03־261113
בירושלים – 02־227171
בחיפה – 04־672222/3
בנתניה – 053־355316
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נפשה – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־255922
קו פתוח לקטינים 02־690685

חוזרים לעתונות טובה

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

המשתתפים:

צה"ל, גוש אמונים והמחתרת
עמוס עוז, חגי אשד, אמיר אורן, טובה צימוקי, מנחם פרומן, אוריאל בן עמי

גורבאצ'וב
פרופ' אמנון סלע

טנקים, תנינים, מצנחים וכל השאר
חברת „כלל" מחלקת דיווידנד
מוריה אבנימלך

להפור את הארץ
פרשיות ריגול שהסעירו המדינה
דוד פרידמן

דני רובינשטיין, כרמית גיא, מאיר אביזן, אבידמה גולן, נועה גל, ישראל לנדרס, יגאל משיח, נתן רועי, יאיר גרבוז, יגאל תומרקין, אוריאל זוהר, עמי דיקמן, עידית נחמני, אילנה בק, אהרן כהן

להשיג בכל הקיוסקים בארץ

משרד התעשיה והמסחר

לידיעת ציבור הסוחרים

מובא בזאת לידיעה כי –

א. קמעונאי, סיטונאי, יצרן או יבואן המוכר לצרכן, יציג תמיד במקום הנראה לעין, את מחירו של כל מצרך שהוא מציע, מציג או מחזיק במלאי, למכירה, וכן של כל מצרך שהוצג לראווה בין בחלון ובין שלא בחלון, באופן הנותן יסוד להניח שהוא מוכר או מציע למכור אותו מצרך, או מצרך הדומה לו בעיקרו, או שהוא מזמין הצעות לקנייתו.

ב. מצרך המוצג למכירה לצרכן חייב מחירו המוצג להיות המחיר הכולל בו הוא נמכר כשכלולים בו כל מס לרבות מס ערך מוסף החל על המכירה וכן כל הוצאה שעל הקונה לעמוד בה.

ג. מצרך המוצע למכירה ע"י פרסום במודעה וצויין מחירו, חייב מחירו להיות המחיר הכולל כאמור לעיל.

ד. שירות המתפרסם במודעה וצויין מחירו, חייב המחיר לכלול את סכום מס הערך המוסף החל על השירות.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הד־רום, החליטה לאשר שר הפנים לאשר שינוי תכנית מיתאר המקומית תכנית מס' 101/02/4 שינוי מס' 40.

עיקרי התכנית:
שינוי וביטול תוכנית בינוי למגרשים 6–8, 15, 17, 28.
איחוד וחלוקה מחדש של מגרשים אלה.
ואלה הגושים הכלולים בתכנית:
גושים: 1227, 1228, 1230, 1232, 1254
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם המסמכים הנוגעים אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3099 מיום 31.5.84 עמוד 2578.
הסדרי האמור בצורה שבה הוועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט והמסמכים אליה, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום רוני יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 נמסרת בזה הודעה בהתאם לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן – הוועדה המקומית) בקשה להיתר הקלה בבי־כס בגוש 6205 חלקה 335 רח' באר־לים 7 דהיינו הקלה 6% בשטח החל־קה ו־10% בקו בנין במרווחים צדדיים.

כל המעוניין הנזאה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטית. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית בבני שורי. אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים ביום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב,
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

דבר של היום הוא דבר חדש

נהגו

עשה את המינימום לנוער אלה העושים את המכסימום.

תן טרמפ לחייל!

לפני 60 שנה

שידוד מערכות במשטרה

מפקד המשטרה בארץ, מר גריי, שיצא לאנגליה, ידון בלונדון על ראורגניזציה גמורה של המשטרה בארץ ישראל. שיטת המשמרות המעורבים של שוטרים יהודים ובריטים, שנוסתה בתל אביב, תנהג גם במקומות אחרים כגון ירושלים, חיפה, נתניה, פתח תקוה, רחובות.

מי השקאה לשכונת בורוכוב

ביום ה' נוסו המניע והצינורות החדשים בשכונת בורוכוב. המים זרמו בשפע אל הבריכה ובשכונה צהלה ושמחה. בית החרושת „ברזל" הקים את המניע וקבוצת „שרברב" סידרה את חיבור הצינורות של הבריכה.

לפני 40 שנה

מיניסטר המושבות דוחה את הדרישה להגדלת העליה

לונדון. גולדה מאירסון ובריל לוקר נתקבלו אמש לשיחה ארוכה אצל קריץ־ג'ונס, מיניסטר המושבות. הם דרשו את פתיחת שערי הארץ. לא הושגו תוצאות חיוביות. נידונה גם שאלת הפיקוח על המים.

פגישת חיילים ממאוריציוס

כ־250 חיילים, כושים וכולאטים, מהאי מאוריציוס, שהגיעו לכתנה הנופש הצבאי ליד שכונת הפועלים עין התכלת (נתניה), נראו אתמול בחוצות נתניה והטעריות. אחדים מהם פגשו מכרים מבין המעפילים שהוגלו בשעתו למאוריציוס. קבוצת חיילים אחת עברה בכביש כשהיא מזמרת את הפזמון „יהודים רחמו רחמו" בעברית צחה.

מרכז ספורט לעיוורים בירושלים

מאת יורם לוי

מרכז ספורט חדיש ומשוכלל לעיוורים נחנך אתמול ליד בית הדינוך לעיוורים בשכונת קרית משה בירושלים.

המרכז משתרע על שטח של 5000 מ"ר ויש בו בריכת שחיה חצי-אולימפית בקורה ומחוממת, אולם התעמלות, אולם מיוחד לג'ודו, חדרי כושר, סאונה ומתקנים אחרים. עלות הבניה, שנמשכה שלוש וחצי שנים, הסתכמה בשני מיליון ו-758 אלף דולר. מנכ"ל המוסד, חיים רשלבך גאה בעובדה שכל הבניה מומנה מתרומות, בעיקר של אגודת ידידי המוסד בשבדיה, בתוספת 120 אלף ש"ח מכספי המוסד.

סידורים מיוחדים לעוורים ולכבדי ראיה, שאינם קיימים, לדברי רשלבך, במרכזים דומים אחרים בעולם, הותקנו במרכז בירושלים. כך, למשל, נבנה בכניסה למרכז „פרקינג לכלבים" – מקום שבו יוכלו כלבי הנחיה של הבאים בשעריו לשהות בעת שבעליהם עוסקים בפעילות ספורטיבית.

דגש הושם גם על תאורה מיוחדת שלא תסנוור את בעלי הראיה הלקויה. מסביב לבריכה יש תעלה מרושתת התוחמת את האיזור המסוכן, שממנו עלול העיוור ליפול למים וכן נבנו מעקים המסייעים לשחיין לדעת באיזה מקצות הבריכה הוא נמצא.

הצורך בהקמת מרכז ספורט מיוחד לעיוורים נוצר, לדברי רשלבך, לאחר שבריכות ציבוריות ומתקני ספורט עירוניים נרתעים מכתן שירותים לעיוורים, והסיבה העיקרית היא הרתיעה מן הטיפול בעיוור ואירוחו.

על פי התוכנית, יהיה המרכז פתוח 16 שעות ביממה, מהן כשש רק לעיוורים, במחיר סמלי, והשאר לציבור הרחב ולקבוצות. דמי הכניסה והשימוש אמורים לכסות את הוצאות התפעלה השוטפת. המרכז יהיה פתוח גם לעיוורים ממזרח ירושלים.

רשלבך מקווה כי במרכז הספורט החדש יתקיימו משחקי ליגה בכדור-שער, משחק כדור בינלאומי של עיוורים המבוסס על התמצאות בשטח באמצעות השמיעה, ואולי גם תחרויות ארציות ובינלאומיות לעיוורים.

טל ברודי מדגים כדור-שער במרכז הספורט החדש

קיץ על העור

„כולנו כמו חשופים בצריה", אומרת ד"ר שרה ברנר. „באותו זמן חשיפה לשמש, יש עלינו יותר קרינה ויותר סכנת פגיעה מאשר לפני עשר שנים". ואין מדובר רק בסכנת מלנומה. מדובר גם בקמטים וזיקנה של הדיקמה האלסטית של העור. אז אין זה אומר שיש להפסיק ללכת לים ולטייל – אבל צריך לדעת איך להיזהר

מאת נורית חליף

העור – לא סתם קליפה על גופנו, אלא איבר רגיש, סיסמוגרפי. אם נתעכב רגע ונחשוב, נגלה שכל תחושותינו „עוברות דרך העור". עור הפנים מבטא מה בנפשנו: עייפות, תוגה ושמחה, הסמקה והחוורה. עור גופנו קולט ומשדר: ליטוף, נגיעה, חיבוק, הזעה, שער סומר, צמרמורת. דברים שבנפש באים לידי ביטוי על עורנו, וזרמים מן הפנים ומשודרים אל החוץ. העור הוא איבר חיוני, אקטיבי ולא סתם כסות. „ההיפך כושי עורו, נמר חברבורותיו?" – לא סתם אמירה, אלא ענין של חשיבה והשקפת עולם שסימנן בלפי חוץ.

עד כאן קמצוץ פילוסופי. מכאן למהות.

עורנו, האיבר הגדול ביותר שלנו, מכסה את כל גופנו, עוטף אותנו במגעינו עם העולם החיצון. צריך לשמור עליו. בשנים האחרונות אמנם גברה מאוד המודעות לשמירה על העור, ואף על פי כן לא די: הזלזול חוגג בעיקר בקרב אנשים צעירים אוהבי שמש, שגיל הארבעים רחוק מהם, לדעתם, שנות אור.

צרות שבאות על העור, רבות הן. מסע קצר אל העור ערכתי בחברת ד"ר שרה ברנר, סגנית מנהל מחלקת העור בבי"ח איכילוב, ומרצה בכירה באוניברסיטת ת"א.

„סוגי העור שונים הם ורגישויות העור מאוד מגוונות ולא נוכל לגעת במיכלול אלא רק בכמה נושאים שאסור להסיח מהם את הדעת. בראש וראשונה השהייה בשמש. כושי, בעל עור כהה, יכול לשהות זמן רב בשמש. סרטן העור כמעט ואינו מאיים עליו. הג'ינג'ים, כידוע, הבלונדים ושאר בהירי גוון, הם בעלי הסיכון היותר גבוה, על כן זקוק עורם ליותר הגנה מפני קרינת שמש הקיץ וזאת ייעשה באמצעות קרמים מגינים. עד לפני שנים לא רבות היו בשווקינו קרמים עם מקדמי-הגנה נמוכים יחסית. כיום מצויים על מדפי החנויות תכשירי שיזוף מעולים עם מקדמי-הגנה גבוהים יותר, אבל צריך לזכור, לא בלתי חודרים.

„לדוגמה: מי שעורו מאותת באדום לאחר שהייה של חמש דקות בשמש, וימשה את גופו בקרם עם מקדם-הגנה מספר שש למשל, (המיספור צריך להיות מסומן על האריזה), יכול לבלות בשמש פי שישה יותר זמן קודם שעורו יאותת באדמומית. מי שיכסה גופו בקרם בעל מקדם-הגנה מס. 24 למשל, שהוא הגבוה ביותר המצוי כיום בשוק, יכול לחשוף עצמו לשמש פי 24 יותר זמן, עד קבלת האיתות העורי. מקדמי-הגנה כאלה מצויים מהמספר 2 עד 24.

„באשר לעמידות התכשירים במים, נמצא כי ברובם ירד מקדם-ההגנה לאחר שהייה של כעשרים דקות במים, על כן אין להסתפק במריחה חד-פעמית של הגוף, אלא יש לשוב ולמרוח את הקרם על פי הצורך. ראוי לציין שגם קרם מגן חדיש, עם מקדם-הגנה גבוה, איננו ערובה למניעת נזקים ביולוגיים לעור".

ד"ר ברנר: „מקדמי-הגנה אלה הינם חומרים כימיים, בין השאר על בסיס של בנזופנון, המסננים את קרני השמש. רק בשנים האחרונות עמד עולם הרפואה על הנזקים והסיכונים הגדולים באמת שהאדם נוטל על עצמו ברצונו להיות שזוף ויפה. לא לגמרי ברור היה, שאכן יש צורך בהגנה הרבה יותר חזקה ומאסיבית על העור, בעת שהייה בשמש. התכשירים עם מקדמי-הגנה חשובים, כמובן, לא רק לאנשים הרוצים להיות יפים, אלא לכאלה העובדים בשמש, כמו ספורטאים וחקלאים. שמש אינה גורמת רק לצריבות וכוויות על העור, אלא גם להתהוות שינויים עוריים שיסתמנו רק כעבור שנים. שמש רבה מדי עכשיו פירושה נזק בעוד עשר, בעוד עשרים שנה. העור צובר את ההשפעות החיצוניות הללו זמן רב לפני שאנו מגלים שינוי כלשהו".

פתאום העין מבחינה שהעור מקומט, מכותם, מזדקן. שיזוף מאסיבי חד-פעמי, גם הוא עשוי להשאיר אותותיו, על אחת כמה וכמה הרבה שעות שיזוף לאורך הקיץ. למשל, עשויים להופיע כתמים כהים שלא היו בעבר, או שכתמים מן השנה שעברה פתאום מתעבים ומתבלטים על פני העור, ונקודת-חן שהיתה שטוחה, מתעגלת, מתמלאת.

„כל שינוי צריך לעורר תשומת לב", מתריעה ד"ר ברנר ומפרטת: „נמשים באים רק מהשמש. עם נמשים לא נולדים. עם נקודות-חן אפשר להיוולד, אבל בדרך כלל הן מתווספות לאורך כל חיינו. נקודות-החן הן אוסף של תאים מיוחדים, בעלי צופן גנטי משלהם – על כן אין לגעת בם, אלא בהוראת רופא. אין להרשות לקוסמטיקאית לטפל בנקודות-חן. ישנם אנשים עם הרבה מאוד נקודות-חן, ויש שאין להם בכלל. יש משפחות שכל בניהן הם בעלי נטיית יתר לנקודות-חן. מאחר ונקודות כאלה עשויות ליהפך לממאירות, יש להתייחס אליהן ברצינות. בלא בהלה, אבל גם בלא לזלזל. נקודות-חן יכולות להיעלם במשך החיים. יש נקודות עם פיגמנט כהה ויש שהן לבנות לגמרי, ישנן שטוחות וישנן שעירות. כל נקודת-חן היא עולם לעצמו. כאשר נקודה משנה צורה, גודל או צבע, כאשר היא מגרדת לפתע, או מדממת, או שסביבה מופיעה מעין הילה בצבע כלשהו, או אפילו כאשר היא משדרת תחושה שקשה להגדירה, פיסת עור שקודם לא הורגשת בה ולפתע היא משום-מה מורגשת – צריך לפנות לרופא. „מודעות לענין הזה", מבהירה ד"ר ברנר, „מונעת הרבה צרות". המודעות לשינויים על גבי העור יש לה חשיבות ראשונה במעלה.

„נקודות-החן שבפוטנציאל מסוכנות יותר, הן אלה השטוחות בעלות הפיגמנט הכהה. עדיין לא הגיעו לחקר השינוי המתחולל בהן פתאום, אך ידוע שהתאים מתחילים „להשתולל", כמו מאבדים את הצפון. לא רק פגעי שמש עשויים לגרות נקודה תמימה, גם חיכוך יתר אינו רצוי. יש למנוע מוקד חיכוך כמו כתפיה לוחצת, נעל משפשפת, גומי או חגורה המתחככים על נקודת-חן או כתם עור. חיכוך עשוי לחולל את השינוי".

הסכנה הגדולה ביותר מבחינה כלל-עולמית, הוא גידול סרטני הנקרא מלנומה. לאחרונה ביקרו לנו כתבות מהארץ ומהעולם על שינויים מדהימים הנגרמים הרבה קילומטרים מעל פני האדמה, גבוה גבוה בשכבת האוזון העוטה את כדור הארץ, זו החוסמת למעשה חדירת קרניים אולטרא סגולות. חור נפער בשכבת האוזון והחור, רחמנא ליצלן, נוצר בגלל שימוש רב מדי, מסוכן מדי בחומר הנקרא פראון. מליוני טונות של תרסיסי פראון (בשימוש ביתי ותעשייתי כאחד), הפכו לענבה שעלתה מן האדמה השמיימה והיא מצטברת שם עוד ועוד, ושכבת האוזון מתחילה, מסתבר, להתפרק וקרניים קטלניות חודרות אלינו ארצה, נוגעות בגופנו. לא נכנס כאן לתאורים מדעיים, רק נאמר שיש כמה מסקנות שמדענים ברחבי העולם דאגו לפרסמן וכהן אזהרות נחרצות בכל הנוגע להשפעת הקרניים דהיום על עורנו. בשנים הבאות, הם אומרים, יתרבו מאד מקרי סרטן העור. בנובמבר האחרון פורסם, שבארה"ב לבדה יהיה עד שנת 2074, גידול של עד 40 מיליון מקרים של סרטן העור.

„הכל מתחלחלים ואיש אינו עושה דבר", אומרת ד"ר שרה ברנר. „כולנו היום כמו חשופים בצריה: באותו זמן חשיפה יש עלינו יותר קרינה ויותר סגינה מסכנת אותנו מכפי שהיה לפני עשר שנים בלבד. האדם הטוב גם אם לא נסתכן בסרטן, השמש הפוגעת בנו היום, מקמטת ומזקינה הרבה יותר את הדיקמה האלסטית של העור. עובדה היא כי עור השדיים והשת, שבדרך כלל אינם חשופים לשמש, נשמר טוב יותר, אלסטי יותר מאשר עור הצוואר, הזרועות והפנים".

בנקודה זו עושה ד"ר ברנר תפנית: אל נשכח, חיינו מן השמש הם ובלעדיה אין קיום. בשמש יש הרבה מן הטוב. שמש וים מרגיעים. מים מלטפים, הים מערסל אותנו כתינוקות והחול מלטף וחמים. ים ושמש יכולים להרגיע מתח נפשי. השמש חשובה לבנין העצמות ואפילו מלח הים טוב ומחטא פצעי עור. על כן נלך לים, נהנה בצריים ההלבה בכובע רחב שולים שיגן גם על הקרקפת, גם על הפנים. נשתזף עם קרם מגן, ולא נשים בושם. בושם על גופנו בעת שיזוף, עשוי להיות גורם להופעת כתמים חומים אצל נשים וגברים כאחד. כן, נלך לים ונטייל בשמש – אבל בבינה ובהדרגה, ונדאג שלא לצרוב את הכסות החיונית העוטפת את גופנו – העור.

במעקב צמוד אחר פעימות הלב

מאת בלהה דבורי

בימים אלה מארחת ישראל סימפוזיון בינלאומי בתחום הקרדיולוגיה בנושא: „קוצבי לב ואלקטרו פיזיולוגיה". יותר מאלפיים רופאים קרדיולוגים ואנשי מדע מומחים בנושא הגיעו מרחבי תבל אל בנייני האומה בירושלים להחליף מידע נוכח החידושים אשר חלו בתחום רפואת הלב המתפתחת ללא הרף.

ד"ר שלמה פלדמן ממכון הלב בבית החולים שיבא–תל-השומר, מזכ"ל הסימפוזיון אומר: "יותר מחמש מאות וחמישים עבודות מחקר ופיתוח שיטות נתקבלו ויוצגו בסימפוזיון. שמונים ושלוש עבודות נבחרות נאספו ועובדו לספר, שהוצא לאור לקראת הסימפוזיון. הוצאת הספר לאור מסמלת את תתושתנו בקיום הסימפוזיון בירושלים. הצלחתנו בהוצאה לאור של המאמרים והמחקרים בספר המוגש לבאי הסימפוזיון הינה מקור לגאווה לאומית בהיותנותצרת כחול לבן".

ארבעים החברות הגדולות בעולם המייצרות קוצבי לב ומוצרים שונים לקרדיולוגיה משתתפות בתערוכה מקצועית בקונגרס זה, המוקדש לזכר פרופ' הנרי נויפלד ז"ל הידוע בתרומתו הנכבדה לעולם בתחום הקרדיולוגיה. יחד עם הקרדיולוגים משתתפים בסימפוזיון גם אנשי מדע, מהנדסים, אחיות קרדיאליות וטכנאים.

ד"ר סולנג' אכסלרוד, מן המחלקה לפיסיקה רפואית באוניברסיטת תל-אביב, היא ממשתתפות הכנס. ד"ר אכסלרוד: „במחלקה לפיסיקה רפואית בבית-הספר לפיסיקה משלבים את הגישה והטכניקות הפיסיקליות לצורך המחקר הרפואי. בין המחקרים הרשומים אשר תוצאותיהם מוצגות בכינוס יש עבודה של פיתוח מערכת א.ק.ג. עוברית. הקבוצה שלנו פיתחה מערכת זו במשך כשנה וחצי. העבודות שלנו עסקו הרבה במערכת הבקרה העיצבית ובהשפעתה על קצב הלב ולחץ הדם. לגבי עוברים, חשוב מאוד לעקוב אחר קצב הלב שלהם כדי לדעת בוודאות שאין מצוקה עוברית (כריכת חבל הטבור סביב הצוואר, אי-אספקת חמצן סדירה ועוד). השיטות המקובלות כיום לבדיקת מצב העובר הן רישום על-ידי מיקרופון המוצמד לבטן האשה ההרה או מדידה של תנועת הלב באולטרה-סאונד מדידות אלו אינן מדוייקות משום שהן מכניות. העבודה שאנו מציגים היא שיטה חדשה ומהירה המאפשרת לקלוט את קצב הלב של העובר ושל אמו בהפרדה מוחלטת של פעימות הלב של העובר מפעימות האם. פיתחנו את השיטה ונוכחנו לדעת שתוצאותיה על נשים בהריון טובות. היתרון הברור של הכלי שלנו הוא בדיוק שלו ובאי-הפולשנות שלו - הוא אינו חודר לגוף האשה – והוא למעשה רק פולט תוכנה ואינו מקרין דבר. שימוש חיצוני לכל דבר".

ד"ר סולנג' אכסלרוד מדגישה את חשיבות שיתוף-הפעולה בין המדעים המדוייקים ובין השאלות הרפואיות. ד"ר אכסלרוד: „לאנשי המדעים המדוייקים יש גישה לפתרון ממוחשב או טכני בשיטות מתחומים אחרים. למעשה מופעלות כאן גישות מתימטיות ומיחשוב המקובלות בתחום המדעים המדוייקים והמיושמות בשדה הרפואה". לדעתה ולדעת פיסיקאית עמיתה, יש תיסכול בעצם העיסוק בדברים שהשימוש שלהם יהיה רק בעתיד הרחוק. „כאן יש תוצר מידי, בר-תועלת מידית".

ד"ר סולנג' אכסלרוד (מימין): גישות מתמטיות בשדה הרפואה
יעל דוברבני (למעלה): יותר הדרכה לחולה ולמשפחתו

יעל דוברבני, אחות קלינית מומחית לקוצבי לב בבית-החולים שיבא תל-השומר, היא בין מארגני הכינוס. תפקידה היה לזמן אחיות מרחבי העולם מתחום הקרדיולוגיה שתצגנה מאמרים ותדווחנה מנסיונן. יעל דוברבני: „זאת הזדמנות נדירה לאחיות בתחום כה ,מסתורי' להחליף רשמים עם חברים למקצוע מרחבי תבל ולהכיר ממקור ראשון את המתרחש בעולם בתחום רפואת הלב. אני מעריכה מאוד את העובדה שד"ר שלמה פלדמן, מזכ"ל הקונגרס, עודד השתתפות אחיות בכינוס זה, שהוא למעשה רפואי ביסודו ובו אנו, האחיות, חלק אינטגראלי, הווה אומר, שתדמית מקצוע הסיעוד הולכת ומשתפרת אף-על-פי שמאחורי הקלעים, בעת התפקיד במחלקה. אין לנו כל צורך לדעת כיצד נראית האחות בעיני הציבור שכן אנו עושות את עבודתנו עם או בלי הכרה ב,סטטוס'".

לדעת יעל דוברבני, הישראלים אינם מודעים עדיין די הצורך לנושא קוצבי הלב.

יעל: „צריך לעורר את המודעות לענינים שבלב ולהוריד בכך את רמת החרדות של חולי הלב. רפואת הלב היא ענף זעיר ברפואה. כיום טווח האינטרקציות רחב יותר ומקצוע הסיעוד הקרדיאלי התפתח מאוד בשנים האחרונות. בחו"ל קיימים ארגונים של חולים בעלי קוצבי לב ואפשר לתת להם מידע במאורגן. נראה לי שבישראל עדיין קשה לחולים להתמודד עם נושא כה קרוב ללבם... במטרה לענות על צורכי חולים בעלי קוצב לב פותחה בעשור האחרון בארה"ב שיטת הדרכה והמערכת מעקב אחרי חולים המנוהלת על ידי אחיות מוסמכות שהתמחו בנושא זה, העובדות בשיתוף פעולה עם מרכזים קרדיולוגיים גדולים או עם חברות המייצרות קוצבי לב". דבר כזה היתה יעל דוברבני רוצה לראות כאן, בישראל. יותר הדרכה לחולה ולבני משפחתו, יותר צעדים להגברת מודעות בנושא סלוקחים כל כך ללב. יעל מאמינה כי ביעור הבערות בנושא השתלת קוצבי הלב יגרום לנזקקים להשתלה פחות חרדות לפני ואחרי השתלת קוצב הלב.

אידי לונג
ממליץ ולהיפך

איידס דרך הטלפון?

ושוב הלצה ישנה...אבל מתאימה:

רופא אחד נשאל על-ידי פציינט מבוהל האם אפשר לקבל עגבת בבית השימוש. „אפשר", ענה הרופא, „אבל זה לא כל כך נוח..."

תארו לכם מה היה עונה הרופא לשאלה האם אפשר לקבל שפעת דרך הטלפון?

האם הרופא יודע, שבכל סמ"ר שפופרת אורבים לבריאותנו 550.000 חיידקים נוראים ומפילי אימה?

„טריטף" גם יודעת וגם מפרסמת וגם מציעה לך חיטוי חודשי של הטלפון בבית העסק או במשרד שלך ומבטיחה 76% ירידה בעקומת המחלות של פקידיך!

אפשר לזלזל בזה?

בשום אופן לא. צריך רק להתקשר אליהם לטלפון 287737 בתל אביב.

רק שתי בעיות. יש: אין לי מושג כמה זה עולה הבי משהו לטלפן כי הטלפון עדיין לא נקי...

ממה מפחדים האמריקאים

כל מי שהיה צמוד לטלוויזיה האמריקאית שבוע לפחות ועקב בפליאה והשתאות אחרי התכניות שממלאות את חללי הזמן שבין סרטי הפרסומת, מוכרח בשלב זה או אחר להגיע לכמה מסקנות, שאכנה פה שתיים מהן.

1. האמריקאים חוששים חשש קדמון ועמוק מהריח שהם עצמם מפיצים, ויעידו על כך הדיאודורנטים, מי-הפה ותכשירי הניקוי הריחניים הצועקים אליך מן המסך הקטן באומר ובצליל.

2. האמריקאי אוהב ריבוזיות, כלומר, שדבר אחד יהיה רב-שימושי, אז אם הוא קונה חומר ניקוי בראי שזה ינקה הכל, יבבה, יחטא, ירכך והכי חשוב – שיהיה גם בריא.

אז למי שאוהב אמריקה ואמריקאים, דאג מי שדאג והביא נוזל ניקוי בדיוק כזה. שבריח כמו יער אורנים, מנקה, מחטא, מכבס ולמרות ריכוזו הגבוה אינו רעיל.

קוראים לו פיינסאל, הוא עולה 4.50 ש"ח ל-525 סמ"ק ואפשר להשיג אותו בכל רשתות השיווק בסופרמארקטים והנוריות להזמרי ניקוי.

הגיע הזמן שגם אנחנו נתחיל לפחד כמה שמפחדים האמריקאים...

מוצרים לטיפוח הגבר – מהפינה לשיפוטכם

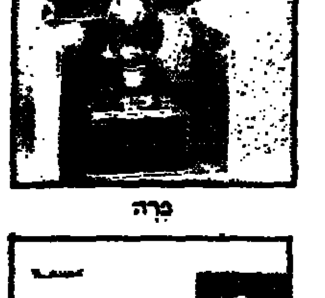

פרה

קליימקס

נגיד שאתה גבר טעון טיפוח גברי, ונגיד שמציעים לך שתי סדרות טיפוח, האחת „קלייבקס" של הלטיס, כוללת קצף גילוח, מי גילוח ודיאודורנט (סטיק) ועולה, בהתאם, 4.90 ש"ח, 13.90 ש"ח ו-7.40 ש"ח, ואילו הסידרה השניה, „פרה", עוצבה בידי איטלקי מפורסם בשם ג'יאנפרנקו פרה (ומה? לא שמעתם עליו?!), מעצב אופנה שהשקיע זמן רב, מחשבה רבה וחומרים יקרים, לא רק בבשמים אלא גם בבקבוקים המכילים את „הנוזל היוקרתי", ומחירה לא צוין בדף שנשלח ע"י יחסי הציבור שלו.

באיזה משתי הסדרות היית בוחר, אה?

שאלה קשה, נכון?

אתה רואה, לא קל להיות גבר טעון טיפוח...

מי בונה לאמנים? – סופרת

אנדריאנה קראוס, ממרילנד ארה"ב, על רקע יצירתה בדירת האמנים

מאת ניצה גורביץ'

קורינה, סופרת תל-אביבית, אם לשלושה, אינה שוכחת את הימים שבהם היתה שרויה במצוקה כלכלית כאדם יוצר – אף אם מתוך בחירה. היו אלה ימים שבהם חיפשה פינה פרטית לכתוב. הנסיון האישי הזה היה קרקע לחלום שהתחיל להתרקם יותר מאוחר: הקמת פרוייקט שיאפשר ליוצרים בכל התחומים להתמסר ליצירתם בתנאים אופטימליים, מחוץ למרכז העירוני. החלום התממש במהירות גדולה מהצפוי. היום הילא"י (המרכז הישראלי למען האמנויות היוצרות), שמאחוריו עומדת קורינה, הוא משהו שריר וקיים. הילא"י מציע דירות לאמנים, במעלות ובמצפה רמון, ומקיים פעילויות נוספות גם למען אורחים מהשורה הצמאים לתרבות, בעיקר בעיירות פיתוח.

„שמעתי שיש מקומות כאלה בעולם", מספרת קורינה, „חלמתי עליהם. אספתי את המידע כמו שמישהו אוסף פרפרים או בולים, למעשה, התחלתי לגלגל את הרעיון משנת 75'. כשדברים בחיי החלו להסתדר, יכולתי לעצור ולהתבונן מסביב. החלטתי ביני לבין עצמי להקדיש שנה לפרוייקט. הייתי תמימה. חשבתי שבשנה אוכל לסיים אותו. כשגייסתי את התמיכה הראשונית של סופרים, הם הסבירו לי שצריך להקים עמותה. אמרו לי: צריך אנשי מעשה. אורי ברנשטיין, משורר וגם איש מעשה ונסיון, אמר לי: זה פרוייקט לטווח של עשר שנים. במציאות לא מגלגלים בתוך כמה חודשים מיליון דולר". בתחילה התרעמה קורינה למישמע דברים כאלה. היא רצתה תוצאות מידיות. אך מצד אחר, אותה תמימות נתנה לה את הכוח לפעול במוטיבאציה גבוהה. אחר-כך העניינים כבר התגלגלו מאליהם, והיום היא כבר מוכנה לקחת נשימה לטווח ארוך ולהיזהר מכל הישג בשטח.

את ההוצאות הראשונות להקמת הילא"י מימנו קורינה ושותפים לפרוייקט מכיסם הפרטי. לאחר זמן התחיל הפרוייקט – שכולם התנבאו לו שלא יקום, במדינה שיש בה מצוקה כלכלית, ושתרבות ואמנות אינה בסדר עדיפות גבוהה במיוחד, לדעת רבים. שלא לדבר על כך שאמנים נתפסים במקרים רבים כבטלנים, או כבלתי נחוצים – הגיעו תרומות מהארץ ומחו"ל, לפעמים גם מאנשים שלא פנו אליהם. השמועות התפשטו באמצעי התקשורת או מפה לאוזן. אנשים ומוסדות, הקשורים לאמנות וגם כאלה שלא, נדלקו לשמע הרעיון.

לא במקרה נבחרו שני המקומות. מעלות ומיצפה-רמון: קוסמיים, בנוף מקסים, הרחק מהמולת הכרך. משרד השיכון סייע בשיפוץ דירות רעועות במעלות ובמיצפה רמון. הן מרוהטות בצורה במעט נזירית ו„מחייבות" את השוהים בהן להתמסר לעבודת יצירה אינטנסיבית. אין אפילו תמונות על הקירות. יש שולחן כתיבה, ספה לישון עליה ומרחב ליצור. סופרים, משוררים, מוסיקאים וציירים, מהארץ ומחו"ל, מצאו את דרכם לשתי העיירות. שם הם עובדים וגם מקיימים פגישות בינם לבין עצמם וביגם לבין תושבי האיזור. עד היום קיימו יותר מ-70 פעילויות תרבותיות למען תושבי עיירות הפיתוח. כמו כן מקיים המרכז יום פתוח למורים ותלמידים המבקרים במקום ונפגשים עם היוצרים.

ועדת קבלה חמורה בודקת את נתוני המועמדים שפונים אליה. מי שמתאים לקריטריונים מצטרף לפרוייקט. זה השלב הראשון. את הצעד הבא, שהוא חשוב עוד יותר, רואה קורינה בהקמת אתר קבע לאמנים. במעלות כבר הוקצתה חלקת קרקע למטרה זו. מודלים מסוג הילא"י קיימים בארצות-הברית, בקנדה, באירופה. בוילה מדיצ'י שבפירנצה עוסקים אמנים כבר 400 שנה ביצירה. הפרוייקט שייך עתה לממשלת צרפת. כל אמן מקבל שם 1500 דולר לחודש במשך שנתיים, למען יוכל להתמסר לאמנותו. הילא"י, בינתיים, צנוע יותר. בינתיים ארבע דירות במעלות, ארבע במיצפה רמון, בתוכנן אחת מישרד. שלושה אמנים שוהים בדירה בכל פעם. לפעמים באה אם לילדים קטנים למשך שבוע, ואלה שמגיעים מחו"ל, באים בדרך כלל בקיץ. קיומו של המוסד חודר לאט לאט להכרת האמנים. עניין של זמן ומודעות. קורינה יודעת על הרבה דוגמאות, היא כתבה ל-40 מושבות אמנים בעולם. כולם ענו, עם המון עידוד וחיבה. מישהו ממקימי אחת המושבות בחו"ל כתב: „התחלנו שלושה אנשים לפני 17 שנה. כל אחד השקיע 500 דולר מכיסו. עכשיו יש לנו תקציב שנתי של 250,000 דולר".

صكنا من الاهل

هكذا من الأصل

„מר חולון" פורש

מאת עמרם גבאי

זה היה צפוי. לפני חצי שנה נפוצו השמועות. דיברו על כך בעירייה. בסניף המקומי של מפלגת העבודה ניסו להתארגן כדי לקדם פני אפשרות כזו, ואפילו עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, הוכנס ב„סוד העניינים". השבוע זה קרה. בכסיבה מרגשת, רעייתו מרים לימינו

חולון

והמיועד למלא את מקומו לשמאלו, בנוכחות מנהלי האגפים של העירייה, הודיע פנחס אילון, „מר חולון", על פרישתו הסופית מכהונת ראש העיר, שהחזיק בה 36 שנים ברציפות.

פנחס אילון (78) זוכר פרטי פרטים מאז ראשית כהונתו ושיתוף הפעולה שלו עם גולדה ואשכול. הוא מציין שהוא פורש בהרגשה של סיפוק מהעשייה, משיתוף הפעולה עם העובדים בעירייה ובעיקר מפיתוחה של העיר, שמתגוררים בה תושבים מ־90 גלויות. חולון, שנבנתה על גבעת חול בדרך בין תל־אביב וירושלים ומנתה בימיה הראשונים 3,000 תושבים, היא כיום העיר הרביעית בגודלה בישראל, עם 170,000 תושבים ואיזור התעשייה הגדול ביותר במרכז הארץ – מועסקים בו 40,000 עובדים. בחולון שוכן בית־הספר החקלאי מקווה ישראל ונמצאים בה משרד הרישוי, המשרת את כל איזור המרכז, בית־החולים הממשלתי „וולפסון", „הגדול" והמשוכלל, המרכז הטכנולוגי – שלוחה של האוניברסיטה – ולהב"ל, בית־העלמין האזורי בדרום העיר.

פנחס אילון, שבתקופתו נעשו כל תכניות הפיתוח וההתרחבות של העיר, היה מעורב בכל המפעלים – החל בחינוך, בריאות, תרבות ומסחר וכלה בבנייה, נקיון, גינון. כל שיח וכל מדרכה הם פרי תכנונו והשלטתו של האיש, ששחה כדג במים בנפתולי השלטון המקומי. 18 שנים כיהן גם כיו"ר מרכז השלטון המקומי ותורה לו על כי עד כה לא הגשימו את מסקנות ועדת זנבר. ועדה זו הוקמה, כזכור, בראשית שנות השמונים כדי להסדיר את יחסי־הגומלין בין השלטון המרכזי למקומי וכדי לתת יתר אוטונומיה לראשי הערים לנהל את ענייניהם. שרי הממשלה, בראשות פרס, הצביעו בעד יישום המסקנות, אך עד כה לא נעשה דבר בשטח – אומר אילון.

הרהורי הפרישה צצו אצלו עוד בראשית הקאדנציה הנוכחית. היו לכך סיבות: גם גילו הגבוה, גם בריאות רופפת; אולם מה שהכריע את הכף היו היחסים העכורים בסניף „העבודה" המקומי, שהשפיעו לא מעט על עבודת הסיעה בעירייה. בסניף המקומי – כך נראה היום – מפולגים החברים לקבוצות ולסיעות (ותיקים, סיעת „הפועל", קבוצת רבין, נציגי השכונות ועוד). כל אחת מאלה מנסה לכבוש שליטה ולהפגין עמדות־כוח, כדי להתמודד בבוא העת על הזכות לעמוד בראש הרשימה לראשות העירייה. אין זה סוד שכל דיון בסניף מתנהל בטונים גבוהים ומגיע לעימות חריף ולפני שבוע בלבד הוזעקה למקום המשטרה, כדי להרגיע את הרוחות. אחד הפעילים המרכזיים, הבקיא במבוכי המערכת, אמר, כי „אם תימשך מלחמת האחים עלול המערך לאבד את ההגמוניה בעיר ובעקבות זאת את השלטון בה, שהחזיק בו ברציפות מאז נוסדה העיר ב־1936".

אילון לא הסתיר את מורת־רוחו מחבריו להנהגת העיר; בהודעת הפרישה שלו אמר, בין היתר, כי נכשל בהקמת מועצת העיר האחרונה ולא שבע נחת לא מהאופוזיציה ולא מהקואליציה. מקורביו ידעו להצביע בבירור על חבריו לסיעה, שעוררו לא אחת סערת־רוחות שהסבה אי־נחת לראש העיר.

הודעתו של אילון התאחרה במקצת, אולי משום שאילון ביקש – כפי שמסבירים מקורביו – להשהות פרישתו עד שיימצא מועמד מוסכם שיהיה מקובל על כל חברי סיעת המערך, שלהם רוב מוחלט במועצת העירייה. יריביו, לעומת זאת, טענו לא אחת שאילון, במשך כל שנות כהונתו, התעלם מהצורך להכשיר יורש שיוכל בבוא העת לשאת בתפקיד. אילון נהג לומר: „אני לא קיבלתי את התפקיד בירושה ואיש לא נתן לי את ראשות העיר". עם זאת אפשר לומר שאילון הבטיח את בחירתו של עו"ד חיים שרון ליורשו ואת בחירתו של משה רינת למלא־מקומו. השנים, תושבים ותיקים של חולון, הם מהדמויות הבולטות בחיים הציבוריים בעיר. עו"ד שרון שימש בקאדנציה הנוכחית מ"מ ראש העיר ויו"ר הוועדה לתכנון ולבניה; משה רינת מכהן זו הקאדנציה השניה כמזכיר מועצת פועלי חולון. לשניהם זיקות בעיר ודוקטור של עבודה ועשיה. אליהם יצטרף אפרים קורן, סגן ראש עיר מטעם מפ"ם, שזכה לשבחים בתפקידו בשיקום השכונות. אם הכל יתנהל כשורה, זו תהיה כנראה השלישיה שתנהל בעתיד את העיר.

אילון מביט לאחור בסיפוק. העיר משגשגת, תנופה של בניה מורגשת היטב הן במזרחה והן בדרומה, שם מקימים את קריית בן־גוריון היוקרתית, שהוא היה, כמובן, בין יוזמיה. משאת נפשו של אילון היא שיורשו יהיה בעל תפיסה מודרנית ויעניק לעיר דפוסים בני זמננו, מקובלים על הדור החדש, ושישפר את השירותים לתושבי העיר, שמספרם יגיע ל־250,000 עד שנת 2,000. את התשתית לכך הוא הכין. אילון מצידו יקדיש את זמנו לקריאה ולכתיבה וכן לרעייתו מרים, שליוותה אותו לאורך כל הדרך.

האם יזכה האורח פנחס אילון לראות במימוש תקוותיו? ימים יגידו. בשעת כתיבת שורות אלה אין לעיר ראש וישיבת סיעת המערך, שאמורה היתה לאשר את מועמדותם של עו"ד חיים שרון לראש העיר ושל משה רינת למ"מ, הסתיימה בלי לקבל החלטה, בגלל חילוקי־דעות בקרב חברי הסיעה. מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם יצטרך להיכנס לעובי הקורה ולסייע באיחוי הקרעים המעמיקים, כדי שהעיר תוסיף לשמור על זיקתה ההדוקה לתנועת העבודה.

„מר חולון" והאזרח מספר אחד. איילון מעניק להרצוג אזרחות כבוד במלאת 50 שנה לייסוד העיר.

עם הנוודים חוזר אל השורשים

מאת יצחק מרידור ומחמד חליליה

בכפר שבלי שבגליל התחתון – ישוב בדואי השוכן לרגלי התבור שזכה לאחרונה למעמד של מועצה מקומית – נפתח לפני שלושה ימים „שבוע המורשת הערבית בבתי הספר הבדואים בצפון". זהו אירוע חינוכי־נוסטאלגי, שמטרתו לקרב את בני הדור הצעיר של השבט אל

כפר שבלי

המורשת והמסורת של בני עמם, לחזק את „גאוות היחידה" שלהם על היותם „שייכים" ל„בני שבטי המדבר" וללמדם לחלוק כבוד ויקר לעמם, „העם הערבי האמיתי".

הרבה מאמץ – אך מה שחשוב יותר, גם הרבה מאוד אהבה – השקיעו מורי בית הספר שבכפר שבלי, בארגונו של שבוע זה והתוצאה באמת מרשימה ומעניינת, ומומלצת לא רק לקהל יעדה, אלא גם ליהודים שבין תושבי הגליל, שהבדואים הם שכניהם מימים ימימה.

* * *

קשה מאוד לאמוד את מספרם של בני העם הבדואי, „נוודי המדבר" ויושבי הקבע, הפזורים ברצועת המדבר הגדולה העוברת בחצי האי ערב, בארצות „הסהר הפורה" ובצפון אפריקה: קשה, כי מעולם לא נפקדו כהלכה. אך המדובר, ללא ספק, במיליונים. בישראל חיים כיום כמאה אלף בדואים – כ־60,000 בדרומה של הארץ ויתרם בצפונה.

„רובם של הבדואים בישראל," אומר עלי חירב, המפקח מטעם משרד החינוך והתרבות על בתי הספר הבדואים בצפון, „יושבים היום כ־14 ישובי הקבע שהוקמו למענם. מעט יותר מספרם של אלה החיים עדיין על גידול עדרים ומתגוררים באוהלים. אצל תושבי ישובי קבע, כמו שבלי, ביר אל מקסור, טובא או מקומות אחרים, כמעט לא תמצא היום שרידים של ממש מכל המורשת שנוצרה בנדודים, את כל הכלים והאבזרים המקובלים אצל יושבי האוהלים... אין ספק, שהייחוד בולט הרבה יותר אצל הבדואי המתגורר בדרום, בנגב ובמיוחד בסיני...

„אנחנו רוצים לשמר את המורשת הזאת ולהקנות אותה לדור הצעיר והפריטים הרבים שאספנו בעמל רב ואותם אנו מציגים בתערוכה, ממחישים את המורשת הזאת, שהיא באמת יפה וחשובה לנו." כמו עלי חירב מאמינים גם דיאב שבלי ויאסין שבלי, איתם שתינו השבוע ספלי קפה אחרים במאהל הבדואי היפה שהוקם על מגרש בית הספר בכפר שבלי, ביום הראשון של „שבוע המורשת הערבית".

* * *

„הבדואי הוא הערבי האמיתי: לנו, לבדואים, יש תכונות ומנהגים הטבועים עמוק בנפשנו ובדמנו, ולא חשוב איפה נלך ואיפה נחיה, במזרח התיכון, בצפון אפריקה או... בניו יורק. הכנסת האורחים, למשל, המאפיינת את הבדואי יותר מכל. יש דברים שהוא יקח איתו לכל מקום, ואותם הוא ינסה ללמד גם לבניו. כמו הכבוד, לאבא, לזקן, לזר. כמו הנאמנות שלו על היותו שייך לעם הערבי, לשבט שלו, למסורת הבדואית המקפידה לשמור על כבוד השבט ועל המנהגים המקודשים שלו.

„תחושת ההשתייכות של הבדואי לשבטו חשובה לו כל כך, גם בגלל שהיא מבטיחה לו, לדעתו, שבזכותה לא יוכל איש, לעולם, לערער על היותו „ערבי אציל", „ערבי מקורי".

אומרים על הבדואי שהוא „מעריך מאוד את חירותו, את סוסו – ואת אישתו... אותם הוא יספח ולהם הוא יקדיש את כל מעייניו וחסנו". סיור בתערוכה ימחיש זאת בבירור: החפצים היפים נועדו לסמל את החשיבות שהוא מייחס לחירותו, לאישתו, לשבטו, למורשת שלו. הבדואי היה, מאז ומתמיד איש מלחמה. הוא אוהב את הנשק שלו האהוב להפגין את כישוריו כלוחם. הגבר־הבדואי ישלח את אישתו לרעות את העדר ובעצמו יישב ב„מרעפה", ב„דיוואן" המטופח שלו באוהל המוצל, ויקדיש שעות כדי ללמד את בנו את תורת המלחמה, את הגבורה, ואת מנהגי הכנסת האורחים המקודשת. לרעות את העדר או לעבוד בחקלאות – את אלה לא רואה הגבר הבדואי כתפקיד מכובד במיוחד...

אומרים: „הבדואי תמיד מקורב לשלטון... הוא אוהב את נשקו וחשובה לו הקירבה לשלטון, כדי שירשה לו להחזיק בכלי נשקו..."

ועוד אומרים: „אין גששים כמו הבדואים. הם פיתחו חוש מיוחד ויכולת מופלאה לזהות עיקבות, לראות דברים הנסתרים מעיני אדם רגיל". ואמנם גם צה"ל וגם המשטרה למדו להעריך ולהוקיר את כישוריו אלה של הבדואי...

* * *

„שלא יהיה לך ספק," אומר לי יאסין שבלי, שטרח רבות בהכנת שבוע המורשת, „אני לא רוצה לשדל את הדור הצעיר לחזור אל כל המנהגים שהיו נהוגים פעם. אני רוצה שהוא יחיה את החיים המודרניים שלו. אבל – שידע לשמור על המסורת היפה, שהיא המרכז האמיתי של חיינו. אני רוצה שבני ובני בני ימשיכו גם בעוד מאה שנה לכבד את האב ואת האם ואת הזקן, שידעו את חשיבותן של הכנסת האורחים ושל הגשת העזרה לנזקק. ואני שמח להגיד שיש עניין רב אצל התלמידים בהכרת המורשת, הגם שחלקם מכירים אותה מהבית שלהם. כמו הילדים שלי, למשל... אני, לדוגמה, מחנך את הילדים כך שהם יודעים שמותר להם להתווכח, להביע דעה – אבל לא לחלוק עלי."

* * *

התערוכה היפה בשבלי היא גולת הכותרת של „שבוע המורשת הערבית בבתי הספר הבדואים בצפון", ויש בה מיגוון עצום של מוצגים: פריטי לבוש מסורתיים, חלקם רקומים, מלבושי אשה וגבר, בגדים מיוחדים של כלה, של אבלה, של אשה זקנה, „עבעיות" הדורות של שייחים, פריסים כמו „דאמר", שהוא לבוש מיוחד של אשה עשירה, „שאאוויה", אותה העונה יפיפיה שנשים קושרות סביב גופן, כסות הראש ושמה „מלפה", „אורגה" לקישוט ראשה של נערה, „כיבר" – הלבוש הארוך היורד עד לברכי האשה הבדואית. והנה עריסת התינוק המתנדנדת, המותקנת תמיד בחדרה של האשה באוהל ו„ארגז הנדוניה" עשוי העץ והמקושט קישוטי נחושת, או בגד הכלה הרקום ומקושט אבני־חן, אותו רוקמת הנערה הבדואית בגיל 6 ועד גיל 15, כשהיא מתחתנת... והנה כלי ה„מראפה", המשמשים לאירוח, כמו הפינג'אנים וה„מהבאש", המשמש לכתישת הקפה החום והריחני והצידים ה„מגרגה", אמתחת העור לאיחסון הקפה ונאד המים וצמוד המרפא, כמו הכבונג המגוהה המשולשת והארוזה המצוי והוטער והסרפר העבעם.

והלאה: התרבות והפגיונות וכלי הנשק האחרים, והאוכפים והרתמות המקושטים, וכלי הנגינה הייחודיים של הבדואי, כמו השובבה (החליל) והכלי המפורסם ביותר במוזיקה הבדואית, ה„רבבה", הוא הכנור שעליו משוך מיתר עשוי משערות זנב סוס, ומלכודות השדה וכלי העבודה.

„בעצם," אומרים אנשי בית הספר בשבלי, „לא תמצא היום הרבה חומר כתוב ומסודר על המנהגים והמורשת הבדואית. לכן גם אספנו חומר והצגנו ותרגנו, והקדשנו חודש שלם בבית הספר ללימוד הנושא לבנינו. זאת 'חזרה אל השורשים' שלנו..."

הבדואי מעריך את חירותו, סוסו ואשתו. כל ההוכחות הוצגו ב„שבוע המורשת הערבית בבתי הספר הבדואים בצפון"

לחלץ את הפקק מצוואר הבקבוק

מאת אריאלה ראובני

עיריית חיפה החליטה „להתלבש" בחודשי הקיץ על שני נושאים בוערים בעיר: קיזוז התנועה במבואות הדרומיים והצפוניים של העיר, וטיפול אינטנסיבי בהכשרת מגרשי חניה לדי מרכוס

חיפה

עירוניים. את קיזוז התחבורה מבקשים בחיפה להשיג על־ידי הרחבת עורקי התחבורה הראשיים, בכפוף לתנאים הטכניים והטופוגרפיים, או באמצעות כריית מנהרות ובניית גשרים עיליים. כחמישים מליון שקל מהתקציב החדש של העירייה לשנת 1978/88 הוקצו לשני פרוייקטים אלו.

תכנית ההרחבה של הכבישים כוללת בניית גשר חדש ברושמיה, ליד הגשר שדרכו עוברות כיום מאות מכוניות מהקריות ומהגליל אל חיפה וממנה. הגשר החדש ובכביש הגישה אליו יהיו דו־מסלוליים עם ארבעה נתיבים ויהיה כתם, כך מקווים פרנסי העיר, כדי להתגבר על צוואר הבקבוק שנוצרים בציר זה כיום, בשעות העומס. במבואות הדרומיים של העיר, בכניסה לבת גלים, מתוכננת בניית מנהרה ליד פסי הרכבת, שנועדה להתגבר על העיכובים הרבים, הנוצרים בקטע זה של התנועה בשל מחסום הרכבת, המורד כל אימת שרכבות משא או נוסעים חולפות במקום. עם כלי הרכב הנאלצים להמתין ליד המחסום לעתים רקות ארוכות, נימנים אמבולנסים עם פצועים או חולים בדרכם לבית החולים רמב"ם וכן משאיות ענק עמוסות מטעני ייצוא לנמל.

בדיקות ראשוניות בשטח, לקראת בנייתה של המנהרה, הצביעו על הימצאות מי תהום בעומק של מטר וחצי מתחת למסילת הרכבת, ויתכן שמשום כך יהיה צורך להמיר את תכנית בנייתה של המינהרה בבניית גשר עילי. תכניות הבנייה של המנהרה או הגשר העילי נבדקות עתה ע"י צוות היגוי שהקים שמעון רודיק, מ"מ ראש העיר והממונה על התחבורה בעירייה. עם חברי הצוות נימנים מהנדסים ומומחי תנועה של משרד התחבורה, אגד, המשטרה והעירייה. את שני הפרוייקטים אמורה לבצע חברת „נתיבי איילון" בשיתוף עם משרד התחבורה ועיריית חיפה.

במסגרת התכניות להגברת זרימת התנועה בחיפה מתוכננים להיפתח לתנועת כלי רכב רחובות שהיו סגורים עד כה. יופעל גל ירוק בעורקי תחבורה ראשיים ויופעל חדר בקרה מרכזי, שישלוט על מערכת הרמזורים בעיר. כן יחול בהכשרת מגרשי חנייה במרכז הדר הכרמל, על הכרמל ובעיר התחתית. בימים אלה מנהלת העירייה מגעים עם איש עסקים יהודי מגרמניה על בניית מיגרש חנייה במיבנה של שלוש קומות ברחוב פבזנר. מגעים וכתנים מתנהלים גם עם בעלי מיגרשים ריקים באזורי כגורים בגמה לנצלם לחניית מכוניות תמורת תשלום.

גיבור מי שבא מברית המועצות

מאת יוסף מיכלסקי

בברה"מ פועלת לאחרונה ועדה, שתפקידה לאתר את שמות החיילים והקצינים ממוצא יהודי שזכו בעיטור הגבורה החשוב ביותר של המדינה – „גיבור ברית־המועצות" – ולתעד את מעשיהם. בראש הוועדה עומד אלוף־משנה יעקב זילמנוביץ, לשעבר סגן מפקד קורפוס (איגוד שלוש דיוויזיות) של חיל־האוויר הסובייטי. את הקמת הוועדה יזמו המוסדות היהודיים הרשמיים בברה"מ, הקשורים במערכת הירחון „סובייטישע היימלנד". היה זה לאחר שגורמים ציבוריים ואישים פרטיים בברה"מ ומחוץ לה הביעו הרגשתם, שחלקם של היהודים קופח בתיאורים ובתיעוד של קרבות מלחמת העולם השניה.

אחד המקורבים להקמת הוועדה היה אהרון אברמוביץ, מהנדס במקצועו, תושב ישראל, פנסיונר של התעשיה האווירית, איש אחוז „דיבוק" של חקר הנושא. האיש פנה בכתב למוסדות שונים בברה"מ ותבע שוב ושוב לפעול לתיקון המצב.

אהרון אברמוביץ מוכר לקוראי „דבר" מרשימתו „גנרלים יהודים בצבא האדום" (10.10.1984). בין היתר הוזכר באותו מאמר, שבמלחמה נגד הנאצים השתתפו חצי מיליון מיהודי ברה"מ, מהם 200.000 נפלו בשדה הקרב. כ־140 זכו באות „גיבור ברית־המועצות" ו־200 היו בדרגות של גנרלים ואדמירלים, רובם המכריע שירתו בשירות קרבי פעיל.

אהרון אברמוביץ, שהוציא לאור בארץ את הספר „במלחמה המכרעת" (לאחרונה ראתה אור המהדורה השניה של הספר), ממשיך במחקרו ולדבריו הוא איתר 50 גנרלים ואדמירלים ממוצא יהודי ועשרה גיבורי ברית־המועצות נוספים: לגבי 25 אחרים, בשלב זה מבררים את מוצאם. אברמוביץ סבור שאין להפסיק את המחקרים, משום שכל העת מגלים עוד ועוד חומר על השתתפות היהודים במלחמה נגד הגרמנים. אין הוא מאשים את שלטונות ברה"מ בהסתרה מכוונת של העובדות, להיפך; לטענתו, הסובייטיים הוגנים בתחום הזה ואם היו אי־דיוקים, הם נגרמו על־פי רוב מסיבות אובייקטיביות, כגון אבדן מסמכים, מותם של הנוגעים בדבר ועוד.

אין לחשוד באברמוביץ שהוא נוטה לייחס מוצא יהודי לאיש מפורסם או לגיבור לפני שבדק היטב את העובדות. „הדיוק בעובדות הם הנשק הטוב ביותר בוויכוח עם הגורמים האנטישמיים בברית־המועצות" – אומר אברמוביץ. „יש לנו די הוכחות על תרומת היהודים במלחמה זו ואין צורך להתקשט בנוצות זרות, כגון הטענה שרמטכ"ל הצבא האדום בסוף מלחמת העולם השניה, גנראל אנטונוב, היה יהודי (או יהודי למחצה) או שמפקד החזית הביילורוסית השלישית, גנראל ארמיה (ארבעה כוכבים) טשרניחובסקי ומפקד הקוזאקים המפורסם גנראל דובאטור היו יהודים. אין זה נכון".

אגב, רצוי לציין שהמומחה הגדול ביותר במערב לנושאי הצבא האדום, פרופסור ג'ון אריקסון מאוניברסיטת אדינבורו בסקוטלנד, תיאר את טשרניחובסקי ודובאטור כיהודים: על הראשון כתב: „המפקד הנפלא והמבריק, בן למשפחה יהודית, יתום שהוריו מתו במגיפת טיפוס". אהרון אברמוביץ תיקן את שגיאותו של אריקסון, והדבר נמסר למלומד הסקוטי.

שורשים

אברמוביץ נולד ב־1908 באוקראינה. כשהיה בן 11 נרצחו הוריו בפוגרומים של כנופיות פטלורה. הילד התגלגל ממקום למקום ובגיל 16 התחיל לעבוד כפועל, למד לימודי ערב בטכניון בחארקוב והוסמך למהנדס בשנת 1935; במקביל הוסמך למהנדס־קצין במילואים. כאשר פרצה המלחמה, ב־1941, התגייס לצבא ולחם בחזית, אך כעבור כמה חודשים נשלח לעבוד בתעשיה הצבאית, בתוקף החלטת הממשלה לרכז את המהנדסים בייצור נשק. אחרי המלחמה נשלח להשתתף בשיקום לנינגרד ההרוסה והיה מהנדס ראשי ומנהל קונצרן תעשייתי, שהועסקו בו גם 20.000 שבויים גרמניים. על הצלחתו בתפקידיו השונים זכה אברמוביץ ב־18 אותות הצטיינות ובבית נופש („דאצ'ה") על חשבון השלטונות.

בראשית 1953 ניצל עמית־לעבודה של אברמוביץ, מהנדס רוסי אנטישמי, את מעמדו הציבורי באחד המפעלים כדי לתקוף את כל היהודים כבוגדים, מרגלים, פחדנים וכיוצא בזה. אהרון אברמוביץ לא נשאר לו חייב וכינה את הרוסי „פאשיסט נוסח רוזנברג" (תיאורטיקן נאצי). הכל סבר שימיו של אברמוביץ, כעובד וכאיש חופשי, ספורים. למזלו מת אותה שנה סטאלין והרופאים היהודים שוחררו. אברמוביץ ניצל. הוא המשיך לכנות את עמיתו הרוסי „פאשיסט". לא היתה ברירה אלא לערוך אסיפה כללית של העובדים וללבן את הבעיה. העימות היה חריף. אברמוביץ ניצל, אך האסיפה החליטה שכוונותיו של המהנדס הרוסי לא היו זדוניות ומה שעשה עשה משום שלא קיבל הכשרה אידיאולוגית קומוניסטית מספקת. הוא צריך ללמוד הרבה – קבעו העובדים. אברמוביץ היה לגיבורם של היהודים במקום עבודתו, אך הפרשה השפיעה עליו. בעיקר הכאיבו לו המלים: „היהודים הפחדנים ברחו לטשקנט במקום לצאת לחזית". מאז התמסר לחקר השתתפותם של היהודים במלחמה נגד הגרמנים.

ב־1960 עלה לארץ דרך פולין, הצטיין בתעשיה האווירית, זכה בכשים אחד של פרסי היעל הכספיים ל־1971, השתתף בתכנון מטוס הערבה. את מחקרו ההיסטורי לא הפסיק.

מקורות

לדברי אברמוביץ, מחקרו מתבסס על פרסומים סובייטיים בברה"מ מאז 1942, כתם פרסומים יהודיים. בברה"מ נהוג לפרסם בעתונים החשובים על כל מינוי של גנראל חדש. גם נקרולוגים על מפקדים גבוהים מתפרסמים בכל העתונים. במקרים אלה מפרסמים את תולדות חייו של האיש, את שמות הוריו ועוד.

אברמוביץ אוסף גם ספרי זכרונות של מארשלים, אדמירלים, גנראלים ופוליטרוקים שונים שיצאו לאור בברה"מ. האיסוף הזה כרוך, כמובן, בהוצאה כספית לא קטנה. חומר תיעודי נוסף הוא גלויות דואר צבעוניות מוקדשות לגיבורי ברה"מ, שנוהגים להוציא שם. בברה"מ גם מקובל להנציח את הגיבורים על־ידי הענקת שמותיהם לרחובות ולכיכרות. גם חומר זה משמש את אברמוביץ. הוא גם מתכתב עם מוסדות מדע שונים בברה"מ ועם מערכת „סובייטישע היימלנד". לאחרונה נרמז לו, במכתב תשובה, כי באווירה החדשה של עידן־גורבאצ'וב לא מן הנמנע שספרו, „במלחמה המכרעת", יצא לאור גם בברה"מ.

ברשימתו החדשה של אברמוביץ מופיעים שמות נוספים של גיבורים; בין החשובים שבהם: גנראל לוויטנאנט (שני כוכבים) סטלמך, ראש המטה של חזית וולחוב ואחר־כך של החזית בפיקודו של גנראל ואטוטין; על חזית זו הוטל התפקיד המסובך ביותר והחשוב ביותר בכיתור הארמיה הששית של הגרמנים בסטאלינגרד. כזכור, מאז התהפך הגלגל במלחמה זו וידם של הרוסים היתה על העליונה. בספרו „הדרך לברלין" כתב פרופסור אריקסון: „גנראל סטלמך, המומחה בתכנון הבקעת אזורים מבוצרים, הועתק מחזית וולחוב ונתמנה לראש המטה של ואטוטין". סטלמך נהרג בחזית סטאלינגרד. עוד ברשימה: גנראל לויטנאנט לב סלומונוב סבירסקי, ראש המטה של החזית קארליה ואחר־כך מפקד הארמיה מס' 26; גנרל לויטנאנט אנאטולי יוספיץ אנדרייב, מפקד הקורפוס מס' 23; גנראל לויטנאנט מיכאל לבוביץ צ'רניאבסקי, מפקד הקורפוס הממוכן מס' 1; גנראל פולקובניק (שלושה כוכבים) אלכסנדר דנילוביץ צ'רליך, מפקד חיל ההנדסה, גנראל לויטנאנט גרגורי דוידוביץ פלסקוב, מפקד חיל התותחנים של ארמיית השריון מס' 2; גנראל לויטנאנט של חיל־האוויר ולאטוצביאטוב (גולדפארב), מפקד קורפוס; קונטר אדמירל טריינין, מפקד הבסיס הימי בריגה והמפקדים הבולטים של הצי הבאלטי.

ידוע ששמו של המטוס „מיג" נגזר משמותיהם של מיקויאן, מתכנן גוף המטוס (בנו של נשיא ברה"מ לשעבר) ושל בונה מטוס הקרב היהודי גורביץ. אך מעטים יודעים שגנראל לויטנאנט סיימון לאבוצקין, בונה מטוס הקרב הטוב ביותר של חיל־האוויר הסובייטי הוא ממוצא יהודי. על־פי פרסומים סובייטיים רשמיים, הטייסים של ברה"מ, שהטיסו את מטוס מדגם „לא־ג" (השם נגזר משמו של לאבוצקין) רשמו לזכותם במלחמת העולם את המספר הרב ביותר של נצחונות [?] בקרבות אוויר עם הטייסים הגרמניים.

ברשימה של אברמוביץ מופיע גם שמו של גנראל לויטנאנט יצחק מויסייביץ זלצמן, „גנראל תעשיית טנקים" במפעלים שבאורל, וכן האישיות הבכירה ביותר, גנרל פולקובניק (שלושה כוכבים) בתעשיית התותחים, בוריס לבוביץ ואניקוב. מפקד יהודי זה נאסר בתנגו [?] והושלך לכלא, אך שוחרר אחר־כך על־פי פקודת סטאלין. הוא ניהל למעשה את תעשיית האנרגיה האטומית של ברה"מ וזכה שלוש פעמים בעיטור „גיבור העבודה הסוציאליסטית" – השווה בערכו לעיטור הצבאי „גיבור ברה"מ". אהרון אברמוביץ מציין שכיום נותרו אי־אלה גנראלים יהודיים בצבא האדום; ידוע, למשל, על גנראל בחיל הרפואה, שזכה במלחמה בעיטור „גיבור ברה"מ", למד אחרי המלחמה רפואה ונשאר בצבא.

משאלתו הגדולה של אברמוביץ היא לזכות ולראות שגבורתם של היהודים במלחמה נגד הנאצים – בצבא האדום, בשורות הפרטיזנים ובצבאות אחרים – תהיה לחומר לימודי מחייב במוסדות ההשכלה בכל הרמות, בישראל ובמוסדות ההשכלה היהודיים בעולם.

אהרון אברמוביץ

המשימה היום בפיראוס: רק לא להיות אחרונים

מאת ישראל פז
מיוחד ל"דבר"

מהומה נגד המקום האחרון. כך מבינים הישראלים את ההתמודדות האחרונה של נבחרת ישראל היום בשעה 5.30 אחה"צ נגד נבחרת רומניה.

ישראל טרם דורגה במקום האחרון באליפות אירופה. במקום ה־11 היא כבר היתה. זה היה לפני שנים רבות (ב־1969 באפולי וב־71 באסן, מאז התקדמה ישראל בסולם האירופי. השנה חלה הנסיגה הגדולה ביותר ואם אכן תפסיד היום נגד רומניה תעשה נבחרת ישראל הסטוריה.

רומניה קיימה תשעה משחקים עם ישראל (חמישה נצחונות לישראל וארבעה לרומניה). בשני המשחקים האחרונים בין שתי הנבחרות היתה ידם של הרומנים על העליונה (87:93 בבלגיה, 86:95 בהולנד). רומניה נוצחה אתמול ע"י הולנד בסיום דראמטי – 88:87. ההולנדים כבר הוליכו 32:46, 35:55 במחצית. אך לקראת הסיום ניטש קרב שקול ורק יכולת מצויינת של הענק ההולנדי סמיטס, שקלע 36 נקודות, הביאה לנבחרתו את הנצחון.

נבחרת רומניה כוללת בשורותיה כדורסלנים ותיקים, כמו דן ניקולסו וקוסטל צ'רנאת בני ה־35 ואיוואן יתנסק בן ה־30.

ישראל תצטרך להתאושש מהמורל הנמוך שלה כדי להתגבר על רומניה בעלת התלכיד הקבוצתי. מעניין לציין, כי ארבע הנבחרות ששיחקו בטורניר בהולנד לפני אליפות אירופה – צרפת, הולנד, רומניה וישראל הן אחרונות בטורניר.

• "המסגרת הנוכחית של הנבחרת חייבת להשאר למשחקים בדרג ב' בחודשי אוגוסט ספטמבר. אין זמן לשנות", כך אמר אתמול יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ בהגיעו לפיראוס. אוברקוביץ הוסיף, כי ינסה לשכנע את מנכ"ל פיב"א, בורה סטאנקוביץ' שישראל תשחק בטורנירים בשוויץ או בבלגיה ולא בתורכיה או בלגריה.

- בלגאן רציני עלול להיווצר בליגה הישראלית, מאחר שמשחקי גביע אירופה יתחילו כבר ב־24 בספטמבר ובן יערכו קודם לכן טורניר הנבחרות בדרג ב' והופעת מכבי ת"א בגביע הבין־יבשתי.

השדרים מישראל הוחזרו הביתה

כלי התקשורת האלקטרוניים מישראל פרשו מאליפות אירופה בפיראוס. לאחר כשלון נבחרת ישראל קיבלו שדר הטלוויזיה ושדר הרדיו הוראה לחזור הביתה, ואכן אתמול הם טסו חזרה לישראל.

מוזר רק שהאחראים לספורט בטלוויזיה וברדיו שכחו שלא רק ישראל משחקת באליפות אירופה וצפויים מאבקים מעניינים מאוד בין נבחרות היבשת. בישראל חושבים כנראה שכל הכדורסל זה האנ.בי.איי.

• נבחרת הנערות עד גיל 14 בטניס יצאה אתמול למערב־גרמניה, שם תשתתף בשורת תחרויות בין־לאומיות, כהכנה לגביע אירופה, שיחול בעוד שבועיים בספרד. הנבחרת כוללת את לימור זליק, תני אלימלך, דניאלה בלנקה, רוגה מאייר, ציפי אופזילר והמאמן ניר חביב. זו המשלחת הראשונה של צעירים היוצאת לתחרויות גביע אירופה. ישראל תתמודד בספרד נגד הנבחרות המארחות, והמנצחת תשחק מול פולין או צ'כיה. בקרוב צפויה יציאתם של בני 18 לגביע האלדיד ובנות 18 לגביע המלכה.

יוון לחצי־הגמר: ניצחה את איטליה!

מאת ישראל פז
שליחנו המיוחד

מאות אלפי אנשים חגגו אמש בכיכר אומוניה באתונה את עלייתה של יוון לחצי הגמר לאחר נצחון מזהיר על איטליה בתוצאה 78:90. הנצחון הושג הודות ליכולתם של הכוכבים גאליס (38 נקודות) ויאנקיס (22). היוונים, בעידוד אדיר של 20.000 צופים שגדשו להיכל, הוליכו בכל המשחק, והאיטלקים איבדו כל כיוון ואיפשרו ליריביהם להוליך במחצית 35:49.

האיטלקים שנכנסו ללחץ כבר בפתיחה, לא השתחררו ממנו גם במחצית השניה והיוונים הלהבים, ששיחקו בכעס כל העת בחמישיה אחת, עלו ליתרון של 21 נקודות – 46:67. לאיטליה הירבה לקלוע ריכה (23). השופטים סטיבס (קנדה) ומאגיני (צרפת) היטיבו עם היוונים. ההסתה לקראת המשחק היה עצום.

5600 הכרטיסים הנוספים שהוצאו למכירה (מעבר ל־15.000) נחטפו תוך 3 שעות. השוק השחור פרח ולפני המשחק נמכרו הכרטיסים ב־100 דולר.

יוון תשחק מחר נגד יוגוסלאביה ובחצי הגמר השני יתמודדו ברה"מ וספרד.

היום יהיה היום של המפסידות: ישראל – רומניה, צ'כיה – גרמניה, איטליה – פולין.

מרסר אינו מעוניין לשחק בנבחרת

מאת ישראל פז
מיוחד ל"דבר"

לאבאן מרסר עייף מאוד. הוא אינו מעוניין לשחק בנבחרת ישראל, לא בגלל שיש לו טענות אבל העומס עליו עצום. "צריך להתחשב בי", אומר הענק של הפועל ת"א.

מרסר מצטער מאוד שישראל לא עלתה למקומות 1–8. "בעיקר כשהפסידה בהפרשים זעירים. "אני בטוח שנתגבר ונחזור למקום הולם באירופה", הוא הדגיש. למרסר תאוריה יוצאת דופן, על־פיה שאינו מסוגל לעמוד בנטל של הנבחרת.

"הגוף שלי עובד קשה, כל השנה אני עובד בפרך, לאנשים לא אכפת מהמאמץ שאני משקיע. ברגע שאני עולה למגרש אני משחק עם כל הלב. אנו הגבוהים עושים קילומטראז' רב יותר מאשר אחרים. לכן המאמץ הוא אדיר. אני חושב שצריך לכבד את רצונם של שחקנים שאינם רוצים ואינם מסוגלים לשחק גם בקבוצה וגם בנבחרת. אני חייב לשמור על הגוף שלי כדי להאריך את הקריירה שלי כמה שיותר".

מרסר משבח את המאמן, צבי שרף. "צביקה עשה עבודה טובה. לא צריך לבוא אליו בטענות. אם כבר, אז צריך לבוא בטענות רק כלפי עצמנו".

דני איינג' מהסלטיקס (מימין) במאבק עם אי.סי גרין מהלייקרס

שערוריה באיגוד הטניס בוטלו המשחקים בלאומית

מאת סופרי "דבר"

החלטה חסרת תקדים ושערורייתית קיבלה שלשום הנהלת איגוד הטניס הישראלי. משחקי הליגה הלאומית שהחלו בחודש שעבר וכבר נערכו בהם ארבעה מחזורים – בוטלה. הליגה נדחתה עד חודש ספטמבר השנה וכאשר תחל, לא ילקחו בחשבון המשחקים ששוחקו. עד אז רשאית כל קבוצה לארגן את שחקניה מחדש, לשחרר שחקנים ולקבל אחרים – הכל לפי הנוחות של כל אגודה.

ההחלטה נתקבלה בתום ישיבה סוערת בה תבעו נציגי מכבי צפון בהנהלה להפסיק את הליגה לאלתר בגלל שחקן המריבה אהוד ויינברג ממועדון הכרמל חיפה, שנרשם השנה כשחקן על תנאי במכבי צפון אך אף שיחק בשני מחזורים בתוקף הסכם שהיה למנהל המועדון יצחק פרמס ומנהל הכרמל שמואל דנק.

על פי הסכם זה הועבר ויינברג למכבי צפון בהנחה שמועדון הכרמל ירד לליגה הארצית. אולם נוכח צירופו לבסוף של מועדון הכרמל לקבוצה תשיעית בליגה הלאומית – תבע המועדון את ויינברג חזרה בתוקף אותו הסכם. התברר, כי לויינברג הוצאו לקראת עונה זאת שני כרטיסי שחקן. פעם בהיותו רשום ברשימה הכללית שהוגשה על־ידי הכרמל ופעם בטופס שהוגש על־ידי מכבי צפון, בעקבות ההסכם בין מנהלי שני המועדונים.

פרשת הישארותו של מועדון הכרמל בליגה הלאומית, למרות פסיקת ועדת הליגה ובית־הדין העליון של האיגוד, על ירידתו לליגה הארצית – מסעירה כל העת את מועדוני הטניס בליגה הלאומית. הנהלת מועדון הכרמל לא השלימה עם גזר הדין של מוסדות השיפוט של איגוד הטניס ופנתה לבית משפט אזרחי בחיפה בבקשת סעד. למרות שהאיגוד קיבל זימון לדיון בחיפה לא שלח פרקליט מטעמו להגן על החלטת הירידה של מועדון הכרמל – והשופט בחיפה הציע לחזור אליו עם פשרה. התוצאה: הנהלת האיגוד התכנסה לדיון חטוף והחליטה על תשע קבוצות בלאומית (במקום שמונה) ועל ירידת שלוש קבוצות לליגה הארצית בסיום העונה.

כמה ימים אחר כך נסע יו"ר האיגוד דוד הרניק לאליפות צרפת ברולאן גארוס והשאיר את מילוי מקומו למחליפו הקבוע זלמן ביאלסטוצקי, שהוא גם יו"ר מועדון מכבי צפון. לקראת המחזורים ה־3 – 4, תבע ביאלסטוצקי לעצור את הליגה עד לבירור, ערך משאל טלפוני בין חלק מחברי נשיאות איגוד הטניס והשיג החלטה המקפיאה את המשך הליגה וזאת בלי לשאול את ועדת הליגה והגביע. ההחלטה עצמה נתקבלה ממש ערב המשחקים. רוב הקבוצות הלאומיות סירבו להענות להחלטה הזאת ושיחקו את שני הסיבובים ורק שתי הקבוצות הלאומיות של מכבי צפון קיבלו הוראה לא להתייצב למשחקים נגד יריבותיהן.

בישיבה שלשום טענו נציגי מכבי צפון (הנזכר יו"ר אודי בראל, זלמן ביאלסטוצקי, יגאל זהרבוטן ולני לנדס), כי בעקבות העברתו של אהוד ויינברג למועדונם, הם שיחררו שניים משחקניהם: כנשה צור למכבי ת"א והוני ברון להפועל צהלה. נציגי צפון העלו את ההצעה התקדימית לבטל את משחקי הליגה הלאומית, לדחותם למועד אחר ולאפשר הרכבת הקבוצות מחדש.

בעקבות תביעת מכבי צפון התעורר ויכוח סוער בהנהלה. היו"ר הרניק צידד בהמשך משחקי הליגה תוך תיקון העיוותים. תמך בו גם הנציג הבכיר של הפועל, אהרן ים. יו"ר ועדת הליגה והגביע רפי מליון (מכבי ת"א), תבע להמשיך את הליגה. "כי לא־יתכן שכל אחד יתחיל לאיים. זהו מצב מסוכן וכל מי שיורד ליגה ילך להשיג מקום בבית דין אזרחי ועל כל דבר קטן תהיה התערבות של הנשיאות ושל ההנהלה. מליון גינה את תביעת מכבי צפון.

חבר ההנהלה מייק שנער אמר, כי יש לנהוג על פי תקנון ועדת הליגה והגביע שהוא הקובע ובית הדין העליון של האיגוד הוא הסמכות האחרונה בפסיקה ואין להרשות פניה לבית דין אזרחי.

חריף במיוחד היה שמואל ללקין (הפועל צהלה), היו"ר לשעבר של ועדת הנבחרות, שאמר, כי כל הליגה הלאומית הפכה לכר פעולה של "מאכרים". כל אחד מנסה למשוך שחקנים לצד שלו. הוא לא מבין מדוע בגלל הסכם על פיסת נייר בין פרמס לדנק צריך לפרק את הליגה וכיצד קורה במשרדי האיגוד שויינברג, לאחר שנרשם במועדון מכבי צפון, קיבל שני כרטיסי שחקן. ללקין תקף בדבריו את מיכלול הסדרים באיגוד הטניס. הוא הציע לבטל כליל את משחקי הליגה הלאומית ב־1987 ולחדשם רק ב־1988. לחילופין הציע גם להתחיל מחדש את המשחקים בחודש ספטמבר. הצעה זו התקבלה ברוב של תשעה כנגד שמונה.

חבר ההנהלה ליאו גוטפלד (מועדון הכרמל) תבע לכבד את ההסכם בין המועדונים ולקבל בחזרה את אהוד ויינברג.

לבסוף נתקבלה, כאמור, ההחלטה לבטל את משחקי הליגה הלאומית שכבר התקיימו, לחדש את הליגה בספטמבר ולקיים מחדש רישום חופשי של שחקנים למועדונים.

הרניק הוסיף הסעיף, כי השלכות הענין צריכות להיבחן. "ביום שלישי הבא נבחן את האפשרויות ואין להוציא מכלל אפשרות, שבסופו של דבר ייחשבו בכל זאת התוצאות שהושגו עד כה בליגה".

הרניק הדגיש, כי הסיפור לא אופייני לענף וצריך לזכור שגם בכדורסל הקימו כמעט ליגה מתחרה. מבחינת דעתו לגופו של ענין, אמר: "מספר מועדונים העדיפו אינטרס צר על רוח הספורט, אך האיגוד התעשת והסיק מסקנות וכי אין שום סכנה שהליגה לא תצא לדרך בסופו של דבר".

סילבר הצטרף לאימוני מכבי לקראת המשחק נגד אירופה

מאת משה כהן

"אני מאוד מתרגש ממשחק הפרידה לכבודי", אמר אמש לו סילבר שהגיע לארץ, כדי להצטרף להכנותיה של מכבי ת"א לקראת משחקה מול נבחרת אירופה בשבוע הבא.

סילבר לא הסתיר את התרגשותו הרבה לקראת המשחק "זאת פיסגת שאיפותיו של כל כדורסלן להיפרד מהכדורסל במשחק הוקרה מול נבחרת אירופה".

סילבר יתגורר עד המשחק במלון "הילטון" ואת שהותו הקצרה בארץ הוא מתכוון לנצל לאימונים עם מכבי ת"א ולמפגשים עם ידידיו הרבים בארץ.

השנה סיים סילבר באוה"ב תואר שני במשפטים והוא עומד לעבוד במקצוע זה בניו־יורק. בשנה האחרונה הוא שמר על כושרו הגופני באמצעות אימונים באחת מקבוצות הליגה המקצוענית באוה"ב. סילבר ציין, כי הוא התאמן במשך השנה באולם בית ספר תיכון בחברת כמה שחקנים ישראלים. "יש לי כושר גופני ל־30 דקות משחק, בעוד כושר הקליעה שלי נשאר טוב", הוא ציין.

סילבר הביע את צערו שמכבי ת"א לא זכתה השנה בגביע אירופה. הוא בטוח שבעונה הבאה תהיה למכבי אחת מהקבוצות החזקות ביותר בשנים האחרונות. לגבי היריבות בין גמצ'י לברקוביץ הוא הביע את בטחונו כי הנהלת מכבי תצליח להשכין שלום בית בין שני הכוכבים.

סילבר עומד ליטול הבוקר חלק באימון מכבי ת"א, שיערך באולם "בית הלוחם". אמש ניהל את אימון הקבוצה יאיר שרון, שישמש כמאמן עד שובו של רלף קליין לארץ ביום שני.

מיקי ברקוביץ וליו סימס שיתפו אמש לראשונה פעולה ביניהם. הדבר היה בעת אימון הקבוצה. בסוף השבוע, או בתחילת השבוע הבא, עומד להצטרף לאימוני הקבוצה אחד מהשחקנים הזרים, המועמדים לחזק את מכבי בעונה הבאה.

מנהל מכבי ת"א, שמואל מחרובסקי, עומד לשוב מחר לארץ, לאחר שבעשרת הימים האחרונים הוא שהה באוה"ב, במטרה לחפש מועמדים לחיזוק הקבוצה ומועמד לשמש כעוזרו של רלף קליין באימון מכבי ת"א בעונה הבאה.

יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי עומד לצאת היום ליוון, כדי להסדיר את העניינים הקשורים לבואה של נבחרת אירופה לארץ ביום שני.

מזרחי עומד לנצל את שהותו ביוון, כדי לעודד את שחקני הנבחרת המאוכזבים מכשלונם הצורב. גם יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ, מנסה לעודד את השחקנים. אוברקוביץ יצא אתמול ליוון ובכוונתו לנסות את המורל בנבחרת הספפה.

מזרחי עומד לשוב לארץ בתחילת השבוע הבא. לאחר משחק ההוקרה ללו סילבר הוא עומד לנסוע למינכן, כדי לייצג יחד עם יורם אוברקוביץ את ישראל בקונגרס פיב"א. בקונגרס זה יוחלט סופית היכן תשחק ישראל במסגרת דרגה ב'. המועמדת העיקרית לאירוח ישראל היא בולגריה, אבל נציגי ישראל עשויים לבקש להתארח בבלגיה או בשוויץ.

נצחון למנסדורף בטורניר לונדון

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, ניצח פעם נוספת את האמריקאי מאט אנגר 2:6,1:6 בסיבוב הראשון בטורניר קווינס–קלאב בלונדון.

קודם לכן גבר מנסדורף על אנגר בגמר אליפות דרום אפריקה הפתוחה ביוהאנסבורג.

גלעד בלום נכנע באותו סיבוב לאוסטרלי הצעיר מרק קראצמאן 6:2,6:3.

את ההפתעה הגדולה עד כה, חולל המערב־גרמני אריק יילן, המדורג 72, שגבר על המדורג שלישי, מאטס וילאנדר משוודיה 4:6,7:6,3:6. משחק זה הופסק יום קודם–לכן בשל גשם במצב של 0:2 במערכה האחרונה לזכות הגרמני.

סקוט דייויס מארה"ב, המדורג עשירי, הפסיד לבן ארצו לויד בורן 6:2,5:7,7:6.

תוצאות נוספות: פיטר פלמינג (ארה"ב) – דריק רוסטאניו (ארה"ב) 2:6,1:6; ביל סקלון (ארה"ב) – לארי סקוט (ארה"ב) 6:7,6:7; מרק וודפורד (אוסטרליה) – קלי ג'ונס (ארה"ב) 6:8,6:3,2:6; ג'ון פיצג'ראלד (אוסטרליה) – בן טסטרמאן (ארה"ב) 3:6,6:7; קווין קארן – אריק ויינוגראדסקי 4:6,6:7.

לסיבוב השני עלה גם הותיק שבחבורה, האמריקאי ג'ימי קונורס בן ה־34, המדורג חמישי. הוא ניצח את דני ויסר מדרום–אפריקה 4:6,3:6.

מנסדורף מדורג 14 אחרי ראמש קרישנאן מהודו, שגבר על אדי אדוארדס 6:8,5:7,6:1.

לייקרס–סלטיקס 106:107

לוס–אנג'לס לייקרס ניצחה במשחק הרביעי בגמר הפליי–אוף באן.בי.איי את בוסטון סלטיקס 106:107.

לייקרס מוליכה עתה 1:3 וזקוקה לנצחון נוסף בשלושת המשחקים הנוספים כדי לזכות בבכורה.

ליברפול עמדה לקנות תוך 24 שעות שני חלוצים בין־לאומיים, אבל הצליחה רק לרכוש את פיטר בארנס מווטפורד עבור 900 אלף ליש"ט.

הונגריה–תאיילנד 0:0

בתיקו אפס סיימו נבחרות הונגריה (אולימפית) ותאיילנד. במסגרת טורניר "גביע הנשיא" בסיאול.

אספניול מארגנטינה ונבחרת ארה"ב נפרדו בתיקו 2:2, לאחר שהאמריקאים הוליכו 0:1 במחצית.

אנגליה–ברה"מ 0:0

בטורניר כדורגל לנבחרות צעירות בדרום צרפת סיימו בתיקו אפס אנגליה וברה"מ, ובאותה תוצאה נפרדו צרפת ומרוקו.

לאחר שני מחזורים, מוליכה אנגליה עם שלוש נקודות ומקדימה בנקודה את צרפת וברה"מ.

• 48 טניסאים משתתפים באליפות עוה"ד המסורתית שהחלה אתמול. לראשונה משתתף שופט בית־המשפט העליון דראב. כמו כן משתתפת עורכת־הדין ג'נין שטראוס.

הכדורגל עובר ביום א' לאולמות

מאת שמואל קליגר

אליפות ישראל בקט־רגל, שתיפתח ביום ראשון, תיתן בעתיד דחיפה גדולה לליגה סדירה באולמות – כך מקווים ראשי ענף הספורט הצעיר הזה. במסיבת עיתונאים אמר יו"ר הוועדה המארגנת, כי הוזמים יעשו הכל כדי שהאליפות תקנה שביתה בקרב אוהדי הכדורגל, שיגיעו בהמוניהם לחזות במשחקים, וכי לא תהיה זו רק אפיזודה חולפת.

לדברי המארגנים, הבעייה המרכזית, עם סיום הליגה בכדורגל, היתה לאסוף את הכוכבים של הקבוצות. בשלב ראשון הוחלט להמריץ את הקבוצות על ידי פרסים כספיים משמעותיים. סך כל הפרסים יהיה 100,000 ש"ח כאשר האלופה תזכה ב־45,000 ש"ח בעוד שהמדורגת שניה תזכה ב־30,000 ש"ח. גם הקבוצות, שידורגו במקום השלישי והרביעי יזכו בפרסים כספיים. במגמה לעודד את האוהדים להגיע לאולמות הקטרגל סוכם, כי מחירי הכרטיסים יהיו נמוכים יחסית: 10 ש"ח למבוגרים ו־5 ש"ח לנוער ולחיילים.

הקבוצות יחולקו לארבעה בתים, ובכל בית ישחקו ארבע קבוצות. מבין הקבוצות, עשר נימנות עם הליגה הלאומית והיתר מהליגה הארצית. מבין הקבוצות בולטות לעין האלופה בית"ר ירושלים ומחזיקת הגביע הפועל, מכבי ת"א. כל הקבוצות הלאומיות מתל־אביב יהיו מוצגות בטורניר.

משחק הגמר יהיה ב־2 ביולי. אם בית"ר ירושלים תגיע לגמר, יתקיים המשחק, כנראה, בירושלים כדי למשוך קהל למשחק. פנחס קינסטליך מהוועדה המארגנת אמר, שהמשחקים המוקדמים ימשכו פעמיים 20 דקות ומשלב רבע הגמר, פעמיים 25 דקות. המארגנים ציינו, כי התחשבו בקבוצות בית"ר ירושלים ובני־יהודה, המשתתפות הקיץ במשחקי האינטרטוטו, כדי שגם הן יוכלו להשתתף באליפות.

המארגנים ציינו עוד, כי משרד החינוך הכניס את הענף למסגרות הארציות של בתי הספר ונציגי בתי הספר משתתפים גם במסגרות בין־לאומיות. צוין עוד, כי ההעדפה הטבעית היתה לערוך את המשחקים בעונת החורף המתאימה יותר, אך בשל הפעילות הספורטיבית הענפה לא היתה כל ברירה אחרת אלא לערוך את המשחקים בעונת הקיץ.

מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, יעקב אראל, מסר, כי בעקבות טורניר בקט־רגל, שהיה בהונגריה לפני מספר חודשים, עלתה הצעה לקיים גביע עולמי בענף זה, ועל ישראל להיות ערוכה לשילובה במסגרת זו. המארגנים העלו על נס את העובדה, כי ענף הקט־רגל הוא הפופולרי ביותר בישראל ואלפי בני נוער, המסונפים לבאות אגודות מבוזרות, וגם בשכונות, מוצאים בו עניין רב. ראויה לציון האליפות שהיתה בשנה שעברה בבבון יצנייס. 50 שופטים תודרכו ביציאים בחוקי המשחק והם ישפטו במשחקים. שיערכו בהיכלי הספורט של חולון, ראשון־לציון, חיפה ירושלים ואוניברסיטת תל־אביב.

יצחק שום יאמן את בית"ר ת"א

מאת שמואל קליגר

יצחק שום חתם אתמול על הסכם לאמן את קבוצת הכדורגל של בית"ר תל־אביב.

בהנהלת הקבוצה רגשו אתמול הרוחות לאחר שהוברר, כי יהודה בקשי, כדורגלן העבר של הקבוצה סירב לקבל על עצמו תפקיד בהנהלה בשל העובדה שלא שאלו לדעתו בשאלת מינוי של יצחק שום לתפקיד המאמן.

אחרים ממקורבי הקבוצה העדיפו את המאמן דרור ברנר, שהוא בעל וותק באימון קבוצות לאומיות.

הנערים בכדורעף זכו בטורניר האלפים

נבחרת הנוער של ישראל בכדורעף זכתה בהישג חסר תקדים, בשזכתה בטורניר האלפים לנוער עד גיל 19, שנערך בשטאובינג, מערב־גרמניה.

נבחרת ישראל זכתה ב־6 נצחונות, על כל יריבותיה לטורניר. היא גברה על אוסטריה 0:3, צרפת 1:3, שוויץ 0:3, לוכסמבורג 0:3, קבוצת ביירן 0:3 ונבחרת ויטנברג 1:3.

יצויין, כי המבוגר בנבחרת הישראלית הוא בן 18 בלבד. בשנה האחרונה הכין דוד כפרי את הנבחרת כראוי. התחרות סיכמה הכנה לבוקימות אליפות אירופה.

מסע הנוער נמשך כשבועיים ולפני טורניר האלפים, קיימה הנבחרת תשעה משחקי הכנה מול קבוצות גרמניות וצרפתיות ורשמה 6 נצחונות ו־3 הפסדים. בסיכום המסע: 12 נצחונות ב־15 משחקים ב־13 ימים.

השופט טוד וורניק: נקודת אור ישראלית באליפות ביוון

מאת ישראל פז
מיוחד ל"דבר"

לא הכל קודר כאן באליפות אירופה בכדורסל. ישנה גם נקודת אור ישראלית בפיראוס. זהו השופט, טוד וורניק, שהגיע לצמרת השופטים בעולם והנהלה עליו משימה לשפוט במשחקים הקשים ביותר.

טוד ניהל עד כה ארבעה משחקים ורבע, כן, רבע המשחק היה בין נבחרות ברה"מ וספרד. השופט הקנדי, סטיבס מתח שריר ובדקה ה־30 החליפו וורניק, שהיה בעמדת המתנה.

לבד במקרה יוצא דופן זה, ניהל וורניק את המשחקים בין ברה"מ ליוגוסלאוויה ויצא בשלום מהמשחק בין נבחרות ספרד ויוון, למרות ההפסד היווני. הוא ניהל את המשחק בין צרפת ורומניה וברבע הגמר הוא שפט במשחק בין ברה"מ וצ'כיה.

טוד וורניק בן ה־32, נשוי ומתגורר בירושלים. הוא סמנכ"ל הסניף הישראלי של הקונגרס היהודי העולמי. "אני איש של הנשיא אדגר ברונפמן", הוא מדגיש. טוד עלה לארץ מארה"ב לפני שמונה שנים. הוא היה פעיל בתנועת "הנוער הציוני", אחראי על פעילות הסטודנטים בחוף המערבי. ציוני שהגשים עליה, אם כי ביקש להצטרף לקיבוץ, אך הדבר לא יצא לפועל.

בילדי סיאטל החל לשפוט בשנת 1973 במשחקי בתי ספר תיכוניים ומכללות. כשעלה לישראל שפט שנה אחת בליגה הארצית. המשחק הראשון שניהל היה בין אליצור ת"א ומכבי חיפה. מ־1984 הוא שופט בין־לאומי. באליפות אירופה הוא שופט זו הפעם השניה. העונה הוא זכה לכבוד גדול, כשניהל את משחק גמר גביע אירופה למחזיקות גביע בין ציבונה זאגרב לפיואנד האיטלקית.

טוד, בחור צנוע, נעים הליכות ולכן התחבב על חבריו השופטים.

ש: איך אתה רואה את פעולתך באליפות בפיראוס?

ת: היו לי כמה שיבוצים חשובים במיוחד. אני חושב שלנהל משחק בין ברה"מ ויוגוסלאוויה זה נותן מעמד מיוחד. זה כבוד גדול לשופט. ניהלתי את המשחק בין ספרד ליוון, במציאות השוררת בפיראוס זהו משחק קשה ביותר, עברתי אותו בשלום וקיבלתי תגובות מצויינות על השיפוט שלי.

ש: האם אין קנאה בין השופטים?

ת: לא, אנו מפרגנים אחד לשני זה בניגוד למה שקורה לעיתים בארץ.

ש: האם השיפוט במשחקי יוון היה קשה במיוחד?

ת: האוירה משפיעה מאוד. השאגות אדירות ואתה נמצא בלחץ אדיר.

ש: על מה דיבר איתך כל הזמן הכוכב היווני גאליס?

ת: כמו כל שחקן גם גאליס רוצה לנצח וביקש אותי כל הזמן שאקפיד על עבירות שעושים לו.

ש: איך אתה רואה את נבחרת ישראל בפיראוס?

ת: עצוב מאוד בשביל כל ישראלי שהנבחרת לא הגיעה למאבקים על המקומות 1–8. מרגיז שלא ידעו לנצח במשחקים בהם נוצחו בהפרשים זעירים. אני בטוח שהנבחרת תתאושש ותחזור למעמדה הרם באירופה.

ש: מדוע לדעתך זה קרה?

ת: הנבחרת היא צעירה. לדעתי יש לה עתיד טוב. יש לה כמה שחקנים שיתנו תוצאות. אייזיק כהן זה סיפור הצלחה. גם ברג הנפלד שחקן צעיר, אבל מבוגר מאוד בגישתו למשחק. צבי שרף עבד קשה מאוד. יש לו תכונות שאני מעריך.

ש: האם יש לך סיכוי לשפוט בשלבי הגמר?

ת: ישנם לפחות שמונה שופטים ותיקים ממני בהרבה. אי־אפשר להתעלם מהם. אם אזכה לשפוט במשחקי הדרוג 1–6 זה יהיה כבוד עבורי.

ש: אבל בשטוקהולם שפטת במקומות 3–4?

ת: אני מקבל כל מינוי בהערכה ואין לי טענות.

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

הודעה למגדלי ומשווקי בצל יבש מזן "בן שמן"

("ריברסייד") ו"מצרי"

בתוקף סמכויותיה לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ירקות) תשכ"א־1961 (להלן "הצו") מודיעה בזאת המועצה לייצור ולשיווק של ירקות להלן "המועצה", כי:

א) אין להכניס לאיסום או לקירור ו/או לשווק בצל יבש מזן "בן שמן" ("ריברסייד") (להלן – "בצל") ו/או לעשות בו כל פעולה אחרת מהפעולות המצויינות בצו – אלא בהיתר מיוחד בכתב ומראש שיש לקבלו מהמועצה ולנהוג עפ"י תנאי ההיתר והוראות המועצה.

ב) אין להכניס לאיסום או לקירור ו/או לשווק בצל ו/או לעשות בו כל פעולה אחרת כאמור בצו – מעבר ליום ו' בטבת תשמ"ח – 27 בדצמבר 1987.

ג) תקופת השיווק לבצל "בן שמן" חלה בין התאריכים ד' בתמוז תשמ"ז 1 ביולי 1987 ועד ו' בטבת תשמ"ח 27 בדצמבר 1987.

הפרת האמור לעיל כולו או חלקו תהווה עבירה על החוק והמועצה תפעל באמצעים חוקיים העומדים לרשותה לסיכול העבירה לרבות תפיסת אמצעי הובלה ולהעמדה לדין של עוברי העבירה.

ש. עופר מנכ"ל המועצה

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

מעריב-עכשיו

קרא מחר במעריב יום ו':

מעריב שבת:
המהומות בדהיישה – אבינועם בר־יוסף • עקורי איקרית וברעם חוזרים – מנחם רהט, דוד זוהר ויהודה גורן • האם הממשלה מושלת – יוסף חריף • מחול הטיפול בסרטן – אהרון דולב.

מעריב סופשבוע:
ח"כ קופמן — המצית של הליכוד – מיכל קפרא • זכרונות מאפריקה – עולים חדשים מיוהנסבורג ופרטוריה – טל בשן • משפחה מעורבת. האם יהודיה האב ערבי. בן אחד ברבת עמון. בת בוואדי ג'וז. שתי בנות בתל־אביב – ביילי מוסקונה־לרמן.

מעריב כלכלה:
זאב הרביץ — מהרפת אל השוק האפור דוד ליפקין ועודד שורר.

מעריב קריה:
לבני הנעורים — היכן לעבוד בקיץ אלי דנון ותמי זילברג.

מעריב בנאי:
הבשורה על פי משינה — האלבום החדש של להקת הפופ – יוסי הרסונסקי.

מעריב ספרות:
אדרת המשורר וכובע הפרופסור (תשובה לנתן זך) מאת חיים נגיד.

אמנון אברמוביץ' – דו"ח • תלמה אדמון – גידי גוב • נורית בריצקי – שטח פרטי – אינגה דויטשקרון • נילי פרידלנדר – טיול סופשבוע • יוסף פינקלשטיין – גילויים על פרשת פרופיומו.

משה ארנס – איקרית וברעם

גידי גוב – דוד ארז

אינגה דויטשקרון – כפר ביתוק

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למספוא) (מס' 8) התשמ"ז — 1987

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ה־1985[1], אנו מצווים לאמור:

הגדרות

1. בצו זה "מע"מ" – מס ערך מוסף כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו־1975[2].

מחיר מרבי

2. המחיר המרבי בשקלים חדשים לטון מספוא בתפזורת, המפורט להלן בטור א' יהיה כמפורט לצדו בטור ב':

טור א' סוג המספוא	טור ב' המחיר לא כולל מע"מ
סורגום	181
שעורה	155
תירס	187
כוספת סויה – 44% חלבון	373
סובין חיטה	115
קמח דגים – 72% חלבון	1000
שמן סובסטוק	500
גרגירי חיטה מיובאים למספוא	165
תירס נטול נבטים	180
תירס נטול נבטים גרוס	165
תורמוס	290

ביטול

2. צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למספוא) (מס' 7) התשמ"ז – 1987[3].

תחילה

3. תחילתו של צו זה ביום י"ג בסיון התשמ"ז (10 יוני 1987)

משה נסים
שר האוצר

אריה נחמקין
שר החקלאות

1. ס"ח התשמ"ה, עמ' 2
2. ס"ח התשל"ו, עמ' 52
3. ק"ת התשמ"ז

صكا من الاصل

هكذا من الأصل

פסטיבל ישראל

מוסיקה

ארתור הונגר – האורטוריה „המלך דוד" – גירסה מקורית מ־1921 לקריין, סולנים, מקהלה ואנסמבל כלי נשיפה וכלי הקשה. כנסיית הדורמיציון, 10.6

הפתעה עם סיום הפסטיבל – תגיגה מוסיקלית זוהרת ומרגשת בדורמיציון. בשלל צבעי הקשת נפרשה לפנינו, בקולות ובצלילים, פרשת חייו של המלך דוד – במאמור תהילים סימפוני, תגיגי ונהדר, מאת ארתור הונגר (בגירסה המקורית מ־1921), לסולנים, למקהלות, לקריין־מספר ולתזמורת המורכבת מכלי נשיפה, נבל הרמוניום, קונטרבאס וכלי נקישה (ללא הרכב רגיל של כלי־קשת).

הונגר חיבר את האוראטוריה בהיותו בן עשרים ותשע, לפי התמליל הדרמטי של המשורר השוויצי רנה מורא, המושתת ישירות על פסוקים מהתנ"ך (שמואל א' רב, מלכים א' רב, תהלים ודברי הימים א').

אמש בהר ציון נשמעה היצירה עם יופיה והדרה, מ„שירת דוד הרועה" עד ל„הכתרת שלמה" ו„מות דוד". מסכת אצילית של ניגודים, מהרמוניות נועזות וחריפות (בחלק השני „ירושלים" – שירת החג והריקוד לפני הארון) ועד להתרוממות הרוח, בסגנון המאה השמונה עשרה, לקראת הסיום.

ב„קינת הגלבוע" אפשר היה אפילו לחוש בטעמים מודגשים בנימה יהודית. יצירה בעלת סגולות מוסיקליות נעלות ואופי אישי, שהוכנה כראוי ע"י המנצח פולקר המפפלינג. בביצוע הושג איזון מוצלח בין הסולנים, המקהלה והנגנים המצויינים. מחמאות מגיעות לכל המבצעים שתרמו כל אחד בתפקידו להצלחה. במיוחד ראוי לציין את האלט אליזבת גראף ושירתה הכובשת. בני הנדל סיפר בקול צלול ובהיר ובהטעמה מוסיקלית רגישה. בחירתו כקריין היתה נכונה. „המלך דוד" בדורמיציון – שיא מוסיקלי בפסטיבל. הקונצרט יתקיים גם הערב ובמוצ"ש. באודיטוריום רבקה בראון הערב – רסיטל של הצ'לן האוסטרי הנודע היינריך שיף (באך, ברהמס, שוסטאקוביץ' ומרטינו).

ישראל דליות

תיאטרון

בימות תיאטרון הגליל: „אתה יכול לשרוק עד מחר בבוקר", מאת יורם פורת ובבימויו. תיאטרון ירושלים, במה על במה 10.6

„אתה יכול לשרוק עד מחר בבוקר"
מאת יורם פורת;
המכון לאמנויות תל־חי. בימות תיאטרון הגליל.

זהו תיאטרון הבורח ממלל ושם במרכאו את התמונה, תמונה ולא תנועה.

השחקנים כמעט ואינם מדברים, הרמקולים מעבירים חלקי טקסטים מ„קזבלאנקה", מחזות של ביכנר ובעיקר וויצק וקטעים מתוך יצירות של פציני, בראהמס ושוברט.

פורת השתמש במיוחד בסיפורו של וויצק ובטכניקות ניכור של ברכט, כשמטרתו להפעיל את הדמיון שבעזרתו נבין מה קורה לנו עכשיו במציאות. וויצק נמצא בכלוב. אשה מכסה את מפת העולם בעלים. ארבעה רופאים נכנסים לכלובים בהם שפנים. ילדה יושבת וקוראת ספר.

התוצאה הסופית היא עומס יתר, ויותר משהצופה מפעיל את דמיונו הוא נמצא מפעיל את שכלו בניסיון לגלות את המסרים, פרי דמיונו הפורה של פורת.

80 דקות אלה בערך פי שניים מהזמן שהצגה ראויה לו ובתור תרגיל להפעלת דמיון זה מעייף למדי.

איריית נחמני

פוקס המאה ה־20 לא מכבר התבשרנו על בואו של מתצית הצמד „דיבור חדיש" כדי לחוג באוויר הפתוח את סוף שנת הלימודים וכעת מתברר שגם **סמנתה פוקס** העסיסית תחוג מסיבת סיום בסינרמה. פוקס תגיע לשתי הופעות ב־8 ביולי ולמחרת ותבצע את מיטב להיטיה („גע בי", „רוצה שתרצה בי" והלהיט האחרון „מאר מה לא יעצרני כעת"). המופע של „דיבור חדיש" יכלול, כך הבטיחו קרני לייזר ו־11 מוסיקאים מלווים. לא ברור לנו עדיין אם הגברת פוקס תלווה בתאמורת חיה.

במוצאי שבת הקרובה תתקיים ב„סינרמה" הופעת הבכורה החגיגית של מופע היחיד של **רמי קליינשטיין** – „אש". מלווים את רמי קליינשטיין **אלון הילל** – תופים וכלי הקשה, **צוף פילוסוף** – באס, **נאור דיין** – גיטרה מובילה **ומשה לוי** – קלידים.

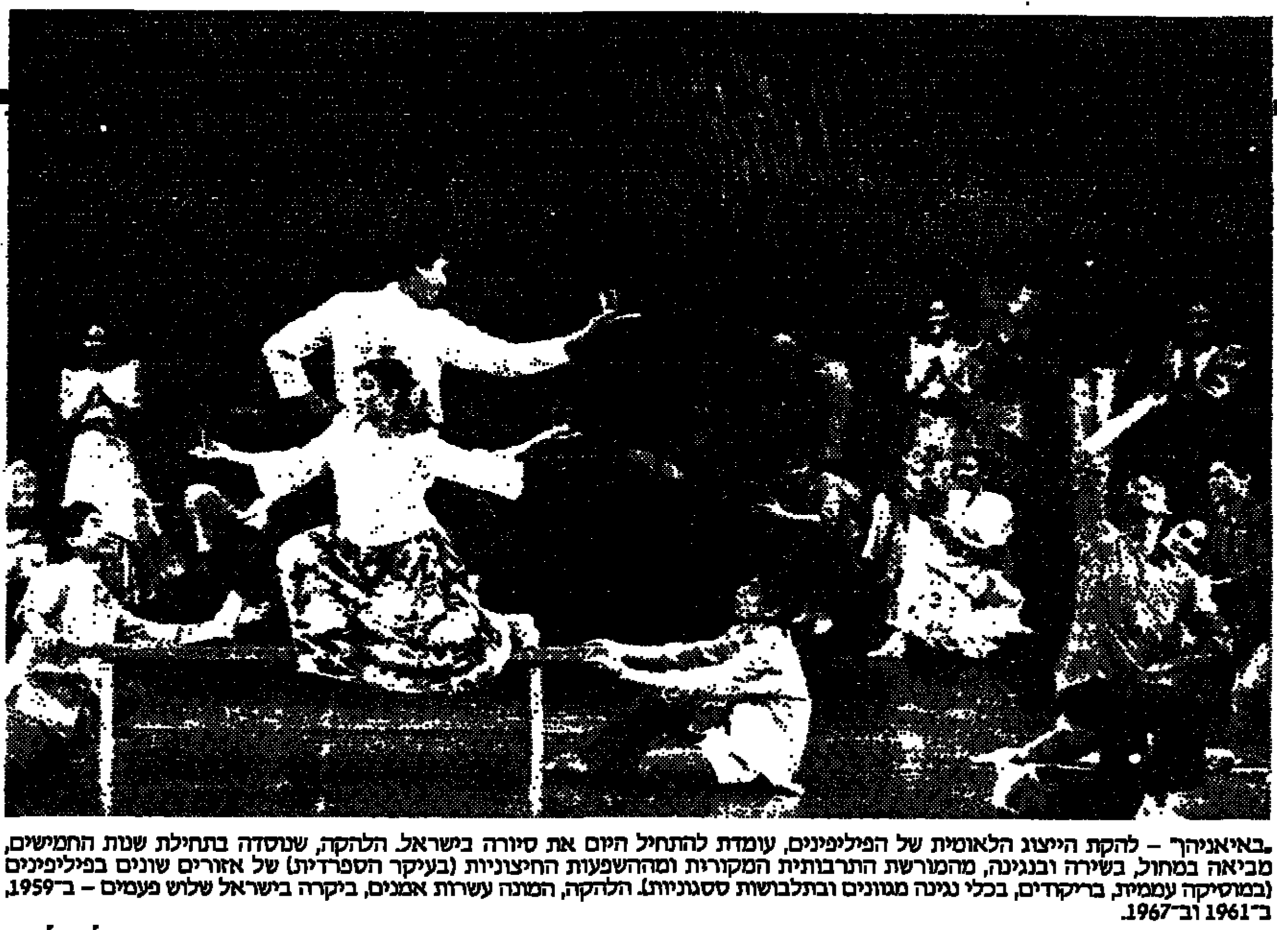

„באיאניהך" – להקת הייצוג הלאומית של הפיליפינים, עומדת להתחיל היום את סיורה בישראל. הלהקה, שנוסדה בתחילת שנות החמישים, מביאה במחול, בשירה ובנגינה, מהמורשת התרבותית המקורית ומההשפעות החיצוניות (בעיקר הספרדית) של אזורים שונים בפיליפינים (במוסיקה עממית, בריקודים, בכלי נגינה מגוונים ובתלבושות ססגוניות). הלהקה, המונה עשרות אמנים, ביקרה בישראל שלוש פעמים – ב־1959, ב־1961 וב־1967.

ישראל דליות

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: השב תשיבם (כ).
08.40 בלי סודות: צירה 3.
09.00 ארץ מולדת: בין תורכיה לבריטניה (כ).
09.20 מדעי הטבע (חטה"ב): רביית האמבה.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ו'.
11.15 ערבית מדוברת (ו'–ה').
11.30 אנגלית ח'.
12.00 מדעי הטבע: פיסיקה.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 הסטוריה, העשרה: הפרוטוקולים של זקני ציון.
1.30 ספרות: הבגלים והצרצר.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 קשר משפחתי: שידור חוזר.
3.00 סאו סאו.
3.25 רחוב סומסום.
3.55 אהבת שלושת התפוזים (חלק ב').
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

כללית

5.30 „באותו ענייץ" – „גידרסון במשפחה" מנחה: אלירן אליעז.
6.00 „התלתדגלגליים" – פרק שישי.
6.25 „פסוקו של מקום" – מבט אל אשתמוע המקראית.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „למשפחה" – הכנת קוקטייל של בשרים ואגוזים במחבת; על הקונגרס של קוסמים מכל הארץ שהתקיים בירושלים ושהשתתפו בו גם קוסמים מתלמדים; ראיון עם הרוקח יצחק סיטון; רשמים מתערוכה של עבודות טלאים, פרי יצירתה של עכסה גראלפיד. רשמים מתצוגת תכשיטים מיוחדים (תרגום לעברית).
7.00 מבגש – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 מבט ספורט.
8.50 „נקודת חן".
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 „אף פעם לא מאוחר" – סדרה אנגלית משפחתית משעשעת בת 18 פרקים.
10.00 נקודת מבט – אקטואליה.
10.40 „דמפסי ומייקפיס" – פרק תשיעי: „פגיעה בזכויות".
11.55 הגיע זמן לישון – אבשלום קור עונה הפעם על השאלה „מדוע קשה להיות נוקשה" חדשות הלילה.

לקראת שידור

„אף פעם לא מאוחר", 21.35. סידרה משעשעת המספרת על ויליאם והסטר פילדס, זוג בגיל העמידה, שילדיהם בגרו ועזבו את הבית. הוא רואה חשבון והיא מוצאת לעצמה עיסוקים שונים ומגוונים. עוד שלוש נפשות בסדרה: קולה של הבת בטלפון; אמה של הסטר, גב' פנרוז, שגרה עמם בחצר וזוכה להתענייניות מחודשת מצד בעלה לשעבר שחוזר ומופיע אצלה; השכנה סוניה החביבה שנזקקת תמיד לעזרתם של בני משפחת פילדס. בתפקידים הראשיים: **יוליה מקנזי ואנטון רודג'רס**, האוג פילדס; **אן ביץ'**, השכנה סוניה בראט; **פגי ראו**, גב' פנרוז. פרק ראשון: „תפריט היום".

קולנוע בטלוויזיה

„ישנוני", מחר 22.15. מאז אמצע שנות ה־70 זכה **וודי אלן** לתשומת לב הביקורת, לא רק כקומיקאי רב יכולת, אלא אף בקטגוריית הבמאים ה„חשובים". לא מעט מבקרים נתפסו בהרהורי גדולה של ממש כשבאו לטפל בסרטיו האחרונים. בקרוב יעלה על המסכים סרטו האחרון, לפי שעה (אלן מקפיד על פס ייצור הפולט סרט טרי מדי שנה) „ימי רדיו", ולקראת סערת הסופרלטיבים הממשמשת ובאה מעניין יהיה לפגוש סרט מוקדם של אלן, משנת 1973. „ישנוני" הוא סרט מעבר בדברי ימי אלן, תקופה בה החל להתפתח מבדחן־מופיע המאחד אסופת סקצ'ים לסרט באורך מלא, לבמאי קולנוע בעל סגנון וחשיבה קולנועית. מסופר בשלומיאל בשם מיילס מונרו המתאשפז לצורך ניתוח שולי. הניתוח לא עולה יפה והרופאים מחליטים לעטוף את החולה היטב ולהכניס אותו למקרר. הוא מתעורר 200 שנה אחר כך, בעולם העתיד האוטומטי והאטום. כבר בשלב מוקדם זה בקריירה של וודי אלן זומן שמו של סר צ'ארלס צ'אפלין לצורכי פרשנות, א־פרופו „זמנים מודרניים" כמובן. אלא שוודי־מונרו הוא לא האדם הקטן האוניברסלי אלא, כרגיל, האיש הלא נכון במקום הלא נכון. כדי להמלט ממסכת החיים הנובעת מארועו בעולם החדש, הוא נאלץ להתחפש לרובוט, לנוס בפלקסוגן ההסטורית שלו, להצטרף לכת מורדים ובסופו של דבר אף להניף את נס המרד. תוך כדי כך הוא גם אוכה בנערה (**דיאן קיטון**).

זוהי פארודיה (כמו שאר סרטי אלן מהתקופה ההיא „קח את הכסף וברח", „בננות", „מלחמה ואהבה") על סרטי מדע בדיוני, על אורח החיים האמריקאי (דווקא כל האלמנטים הביטוניים והרדודים של המאה שלנו שורדים את 200 שנות הקפאון של מיילס), על צביעות פוליטית. יותר מכל מדובר ב־87 דקות של „גאגים" משעשעים, חלקם הברקות של ממש. רצוי להקליט.

אמיר רותם

★

„מותו של מחלק־המים", סרט הטלוויזיה בערבית, מחר, 17.30. סרטו הריאליסטי של הבמאי המצרי הוותיק **סלאח אבו־סיף**, הוא עיבוד לרומן מאת הסופר המצרי **יוסף א־סיבאעי**, שנרצח לפני שנים אחדות בקפריסין ע"י מחבלים, בגלל תמיכתו בהסכם השלום עם ישראל. במרכז הסיפור דמותו הפאתטית של מחלק־מים אלמן, המגדל לבדו את בנו, ונאלץ להתמודד עם קשיי החיים, בשכונה קאהירית, בתחילת המאה.

את התפקיד הראשי בסרט מגלם השחקן הוותיק **פאריד שאווקי**. לצדו מככבת בסרט **אמינה ריזק**, הגברת הראשונה של התיאטרון המצרי, **תעיזת אל־עלאיילי** והשחקנית היפה **שוויקאר**.

„מותו של מחלק־המים" הופק באמצע שנות השבעים, ואורכו שעה וארבעים דקות.

יעקב למדן

בקרוב

„אני והחבר'ה", „ימים של תהילה", „חנות מעבר לפינה", „קווטרמן", „טיפול נמרץ", „בית ספר למשמר אזרחי",
מסוף השבוע בבתי הקולנוע

„אני והחבר'ה" הוא סרט שפסקולו הולך לפניו. הסרט, שנודע בשם הזמני „עמדי לצדי" (שמו המקורי), מתקשט במיטב להיטי סוף שנות ה־50, ובמסגרת גל ה„רטרו" העולמי (ובסיוע סדרת פרסומות לג'ינס, המעטרות אף הן באותם שירים) זכה תקליט הפסקול להצלחה מסחרית גדולה, גם אצלינו. אלא שאנו עוסקים בסרט עצמו, וזה נקי מנוסטלגיה, לפחות במובן המתקתק התם בו אנו משתמשים במושג זה. את הסיפור מגולל סופר מבוגר (הופעת מסך קצרצרה וקריינות רקע לאורך הסרט של ריצ'ארד דרייפוס) הנזכר בסוף שבוע יוצא דופן בעיירת נעוריו, עמוק בלב האמריקה קשת העורף. ארבעה דרדקים מגבלי פה יוצאים למסע מבחן, מעין „נערים במלכודת". האחד, הסופר בנעוריו (וויל ויטון), נער המוגדר על ידי חבריו כ„מוזר" בגלל שלם הדמיון המפותח שלו, המסייע לו לטוות סיפורים מעולמות רחוקים; השני, נער מוכה הבא משושלת משפחתית של כשלונות (ריוור פיניקס), הזכור כבנו של הארסיון פורד ב„חוף מוסקיטו"; השלישי, מופרע וחסר תקנה (קורי פלדמן), הזכור מכמה וכמה סרטי נעורים, הקדוש תחת צילו הכבד של אביו, המאושפז במוסד הסגור והרביעי הוא השמן הבלתי נמנע (ג'רי אוקונל). הארבעה יוצאים לחפש את גופתו של נער בן גילם שעקבותיו אבדו ביער.

מתחרים ברביעיית הילדים הבוחנת את קשיחותה, חבורת מתבגרים, בבואת עתידם הקרוב, המונהגים על ידי אייס מריל (קיפר סאתרלנד, הבן של דונאלד, אותו ראינו לפני מספר שנים בסרט קנדי לא חשוב עם ליב אולמן).

את הסרט ביים רוב ריינר, בנו של הבמאי קרל ריינר, „ראש כרוב" הבלתי נשכח, שק האיגרוף של ארצ'י בנקר ובמאי ההברקה „ספיינאל טאפ" והסטנדרט הביינוני „רומן על בטוח".

★

חרף שלושת השחקנים הנודעים המאכלסים את התפקידים הראשיים ב„*ימים של תהילה*", זוהי יצירה קטנה ולא יומרנית המספרת בנודמן דייל, מאמן כדורסל (ג'ין הקמן) הבוס, הבודד להשתקם, לאחר עשר שנות שירות בחיל הים, כמאמן קבוצת הכדורסל של תיכון מקומי בעיירה שכוחה באינדיאנה. באינדיאנה, מסתבר, מאמינים באריקות באלוהים ובכדורסל (לאו דווקא בסדר זה), ממש כמו אצלינו בחורף. מיירה פלינר (ברברה הרשי) היא מורה בבית הספר, רווקה מתבגרת המנסה להגן על נער שהיה כוכב קבוצת הכדורסל עד למותו ללא עת של המאמן הקודם, ומאז מתנזר מהמשחק ו„שוטר" (דניס הופר) הוא אביו האלכוהוליסט של אחד משחקני החמישיה הפותחת, אותו מנסה דייל לשקם, יחד עם שמו שלו. הדרך אינה קלה ורק מאמץ רב וימי התהילה הפתאומית הבאים על הקבוצה, מסייעים לנצחון הצדק הפואטי. בשלביו המסייעים מוכיח הסרט שאין צורך לגייס את ספורט (!) האיגרוף כדי להרגים את הקשר בין נצחון הרוח לנצחון הגוף.

דייויד אנספו, במאי טלוויזיה, זוכה כאן למסימת הבימוי הראשונה שלו. גם סרט זה ממוקם בשנות ה־50.

★

אחת ההצלחות המסחריות של העשור הקודם, היתה הקרנתו החוזרת של „*להיות או לא להיות*" לארנסט לוביטש. ראו כי טוב והשיבו למסכים גם את „*ניוטצ'קה*" עם גרטה גרבו הצוחקת. כעת מחזירים למסכים סרט נוסף של הבמאי הגרמני שנפטר בארה"ב לפני 40 שנה „*חנות מעבר לפינה*" (1940). ג'ימי סטיוארט ומרגרט סאלאבן מככבים בעלילה הממוקמת בבודפסט ומספרת בזבן ונערה המגלים להפתעתם שהם הברים לעט. זוהי קומדיה קלילה במסורת ה„מגע הלוביטשי", מושג שהיה לשם דבר, על אף שמעולם לא הוגדר די צרכו. לוביטש היגר לארה"ב ב־1936, יצר שם 18 סרטים במהלך עשר שנים והיה לאחד הבמאים היוקרתיים והמצליחים שם. בשנת מותו זכה בפרס האוסקר על הישגיו.

★

„*טיפול נמרץ*" הוא שמה של קומדיה בכיכובו של ריצ'ארד פריור, שהיה מי שהגדירו (לטוב ולרע) „התשובה השחורה ליהודה ברקר". כאן מגלם פריור פושע המשתולל בכל מאודו להוכיח את אי שפיותו כדי שלא יכלאוהו. הוא בורח מבית החולים הפסיכיאטרי, שם הוא עובר השתכלות כדי לחזור אליו מחופש לרופא.

חתום על המרקחת הזו, באופן מפתיע, הבמאי הבריטי מייקל אפטד („בתו של כורה הפחם").

★

„*קווטרמן*" הוא סרט ההמשך ל„*מכרות המלך שלמה*". גרלן, גלובוס וריצ'ארד צ'מברליין חוזרים אל הנוסחה שעלתה יפה בסרט ההוא. צ'מברליין הוא אלן קווטרמן, המוליס לצאת־שוב לדרך בעקבות מסר המגיע מאחיו, אותו חשב למת, מעיר הזהב האגדית. הוא מצרף אליו את ארוסתו (שרון סטון) ויוצא בדרך הזתלתלה מלאת הסכנות אל עיר הזהב האבודה, הבנויה כולה זהב, כמובן. בין האפריקאים בסרט אפשר יהיה לזהות את שחקן הבמה והקולנוע שחום העור ג'ייסמס אירל ג'ונס.

ביים גרי נלסון.

★

„*בית ספר למשמר אזרחי*" הוא הסרט הרביעי בסדרת „*תרגיל לשוטרים מתחילים*". חבורת השלומיאלים סבגרה את האקדמיה לשוטרים והופקדה תחת המפקד לסר (ג'ורג' גיינס). לסר יזום פרוייקט של סיוור אזרחי שיפאר את יציאתו לגימלאות, אך יש בי שרואה ברעיון סכנה לפעילותה התקינה של המשטרה. סדרת אימוני חבורת האזרחים האמיצה, זקנים סניליים, עבריינים פוטנציאליים, ובני כיעקים אתניים, מספקת את בסיסה של הקומדיה.

סטיב גוטנברג, בובה סמית, מייקל וינסלו, שרון סטון (ראה „קווטרמן") ואחרים מככבים. ג'ים דרייק, במאי טלוויזיה עתיר נסיון, ביים.

אמיר רותם

„חנות מעבר לפינה", ג'ימי סטיוארט ומרגרט סאלאבן

אופרה ישראלית לילדים – בתזמורת חיפה

בכורה של אופרה ישראלית מקורית לילדים, „שמוליק הסופרמן", בהפקה מיוחדת של התזמורת הסימפונית חיפה, עומדת להתקיים היום באודיטוריום בחיפה. המוסיקה, התמליל, התיזמור והבימוי הם של המלחין והבמאי הישראלי **אלכסנדר סינברגר** (65), שעלה לארץ מרומניה לפני תשע שנים. לסינברגר נסיון עשיר בבימוי אופרות בארצות שונות (כולל מצרים).

האופרה מביאה בפני הילדים את סיפורם של שמוליק, התלמיד „בעל החלומות" השונא לעשות שיעורים, וידידו הרובוט, וממחישה באמצעים מוסיקליים וחזותיים את חוויותיו האישיות של ילד מצוי בעולם דמיוני.

באופרה משתתפים ארבעה זמרים ורקדן: שני זמרים שעלו מרומניה – **טרי גבור** (סופראן) בתפקיד שמוליק, תפקיד שנוצר במיוחד למענה, **מיכאל כהנא** (טנור) בתפקיד הפרופסור „ממציא הרובוט", זמר יוצא ברזיל – **איזי בורנשטיין** (בריטון) בתפקיד הפיראט הגדול, **חנה צור** (מצו־סופראן) בתפקיד אמו של שמוליק והרקדן **ערן לביא** בתפקיד הרובוט.

האופרה תועלה, עם תפאורה ותלבושות בניצוח סטנלי ספרבר גם בקרית חיים ובקיבוץ מצובה.

ישראל דליות

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ג'וליאני: קונצ'רטו ל־2 מנדולינות ויולה ותד מורת; מוצרט: קונצ'רטו ל־2 פסנת־רים ק. 365, בטי במול גבוה מרסנס: קונצ'רטו מס' 1 בלה מינור לצ'לו ותב מ. פרנק: סימפוניה ברה מינור:

09.00 קונצרט בוקר – באך: סוויטה מס' 2 מסי מינור, 1067 בריב: – היידן: רביעייה מס' 77 בדו מג'ור, אופוס 76 מס' 3 – ברהמס: סימפוניה לכלי קשת בסי במול מג'ור – מיה: סונטה לחליל, אבוב, קלרנית ופסנתר; – דבוז'אק: 5 שירים תנביים לקול + תזמורת; – שומאן: חמישייה לפסנתר במי במול מג'ור, אופוס 44 – בטהו־בן: פנטסיה כוראלית בדו מינור לפסנ־תר, תזמורת ומקהלה, אופוס 80.

11.57 פינת השיר – משירי יונתן רטוש.

12.00 מן הפרטיטה – שופן: 4 מזורקות (ס. ולצמן; – גלברוך: 2 שירי ילדים (א. ברנדסן + ד. בלוך; – שופן: נוק טורן מס' 13; – גלברוך: 2 שירי ערש לבילים של סיבון מאסו; – שופן: סונ־טה לפסנתר בסי במול מינור, אופוס 35 לפסנתר.

13.05 בהאזנה נינוחה – מנדלסון: סימ־פונית נעורים מס' 4 בדו מינור (תז. הגבנדהאוז מלייפציג/ק. אזורג; – מוצרט: קונצ'רטו מס' 22 בסי במול מג'ור לפסנתר ותז. ק. 482 (ס. ריכר־ט/תז. פילהרמוניה/ר. מוטי; – במי־הובן: שלישייה בסי במול כצ'לו לפס־נתר, כנור וצ'לו – „הארכידוכס", אופוס 97 (ו. אשכנזי/י. פרלמן/ל. בהרלס; – שומאן: סימפוניה מס' 3 במי במול מג'ור „הריינית", אופוס 97 (תז. הגבנדהאוז מלייפציג/פ. קונביצ'ני).

15.00 ספגשים.

16.00 אתנחתא – שידור חי כאולם „קול ישראל" בירושלים הרביעייה הישראלית ל„ב. וכטי אלט + אבנר בירון חליל רא. חפץ קלרינט – רספיגי: „סקיצת הזמה" – למלים של שלי – ראבל: רביעיית כיתרים – הנרכת: „הבשורה הצעירה", אופוס 25/2.

17.30 קשת של צלילים – מגוון מוסיק לי – מיצירות: פרסל, מוצרט, הנגו הלק, עבמר, פרנק בריזרו.

18.00 אנתולוגיה בצליל – ראשית האמרה.

19.00 מוסיקה קלאסית קלה.

20.05 אינטרלוד – רגע מוסיקלי.

20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור ישיר מהאולם הנרי קראון, בנצוח יורי ארונוביץ'; סולן: גיל שוהם – גולדמרק: הפתיחה „עת אביב"; – קורנגולד: קונצ'רטו לכנור ותזמורת – צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 בפה מינור, אופוס 36.

23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות בבצוע ונספח ותבנית שלישית – אלן איזאיי רונילי בורמסטר (ס.ת).

רשת א'

15.30 השכלה הדעת לכל.
16.05 ארץ לא נודעת.
17.10 שירים עבריים.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה.
19.05 שופר בתנ"א.
22.05 יש לי חלום.

רשת ב'

14.06 לראות או לא לראות – שיחות עם אמנים בפסטיבל.
14.30 סיסה־ימים ביוני – 20 שנה למ־לחמת ששת הימים הפעם: „ארץ חר־בותינו" – הצפון ורמת־הגולן בפלה־סה.
18.06 זרקור.
19.35 השמע בכבנת.
20.05 שורשים – פולקלור ועדות.
22.05 עבריים מעורבים.
23.05 ביניהו לבין עצמנו שיחות עם מר דינים.

רשת ג'

18.06 קולינו – שבועון פופ.
0.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 מועץ רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

15.05 כסע הקסם הביבתורי – „אני כר־גיש כצורך" (ס.ת).
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 קירים בכאן
19.05 רדיו רדיו (צה"ל 2)
19.50 תיק פלילי 373/87 – מרינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאנזוק – יומן מיוחד לסיקור אירועי המשפט.
20.00 סבבבסיס (צה"ל 2)
20.05 יער בשודר – מאגזין לעייני צבא ובכתחון וס.ת.
20.55 פינה חמה ללבי.
21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתו־רת השוסר – קשיים בעבודת ההוסיה הבוסורית.
23.05 קול הג'ז הזה – (צה"ל 2)
23.55 שיחות חצות – עם אבי רן מונק.
00.05 ציבורי לילה כבלות.

„רקויאם המלחמה", יצירתו של **בנג'מין בריטן**, תשודר במוצאי שבת הקרובה ב„קול המוסיקה" (19.00), לזכרו של **מולה אגין** ז"ל, שנפל בתום מלחמת ששת הימים בגזרת רפיח, והוא בן 39 שנים.

הטקסט מושתת על מילות הרקויאם המסורתיות, בתוספת כמה משיריו האנטי־מלחמתיים של המשורר וילפרד אואן, שאף הוא נפל קורבן למלחמה – מלחמת העולם הראשונה.

אריה אהרוני, חבר קיבוץ בית־אלפא, תרגם את „רקויאם המלחמה" לעברית, והיצירה בוצעה אחרי מלחמת ששת הימים, תחילה על־ידי התזמורת הפילהרמונית הישראלית, ולאחר מכן גם על־ידי התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. התרגום, כמו גם הביצועים הנ"ל, הוקדשו לזכרו של מולה אגין ז"ל.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: מועדון גן עדן 9.45, 7.30
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הנבואה 11.15
בן־יהודה: רוצבות הבב 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: נישואיה של מריה בראון 9.40, 7.30
גת: סיפור מהדים 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: פושע מובטל וילדה קטנה 9.50, 7.30
דיזנגוף 2: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה בפירנצה 9.50, 7.30/הצגות 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: מעבר לשיא 10.00, 8.00 /
חצות – סקס
הוד: בקו 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה):
נשיקה אדומה 9.30, 7.30, 5
דיגי סטאראדסט 11.30
חן 1: אנשי הפח 9.45, 7.30, 5.00
חן 2: חנות קטנה ומסריחה 9.45, 7.30, 5.00
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.15, 5.00
חן 4: פשעים שבלב 9.40, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45, 2, 11
לב 1: בירדי הבזק 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השעון 9.40, 7.30, 5, 2
לב 3: מלו 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: חליפת קיץ 9.50, 7.50, 5, 2
לימור: הפרוטוקול הרכיבי 9.30, 7.15
מוזיאון: סוגר לדגל שיפוצים
מוזיאון: מותו של סוכן 9.30, 7, 4.30
מקסים: סיפורים שסיפרתי לאמא 9.30, 7.15
מילן (לשעבר אלנבי): משחק פראי 9.40, 7.30, 5
חצות – מלחמה ואהבה
סינמה 1: הבוקר שאחרי 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15, 5
סטודיו: סגור לדגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי:
פאר: בילי גאלבין 9.30, 7.30, 5
פריז: בטי בלו 9.30, 7.15, 4.30, 2, 11
11.30 זכור את שמי
צפון: שם הוורד 9.45, 7
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב: נערת הטלפון הבלש 9.40, 7.15
חצות – הפנתר הורוד
תכלת: דקה להצות 9.50, 7.15, 4.30
תל־אביב: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
אריון 1: ללא רחמים 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30
אור 4: הפרוטוקול הרכיבי 9.15, 7, 4.30
אור 5: ג'ק פלאש הסקפץ 9.15, 7.15, 4.30
אור גיל: מריה בראון 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: הלף עסהרות 6.30
נערי הכדך 8.00
דיוה 9.45
חצות – הזכוב
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: ספורים שסיפרתי לאמא 9.30, 7.30
כשורה: שם הוורד 9.30, 7, 4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
סמדר: אמדיאוס 9.15, 6.30
עדן: פושע מובטל וילדה קטנה 9.30, 7.30, 4.30
רון: דקה להצות 9.15, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: פסטיבל ירושלים

■ ירושלים

אריסון: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 4.30
אורנה: חנות קטנה ומסריחה 9.15, 7.15, 4.30

■ חיפה

אורה: שם הוורד 9.30, 7.00

■ קריות חיפה

כפיר: 8 מיליון דרכים למות 9.15, 7
כפיר: הדובן שלי באוקספורד 9.15, 7
בית העם: זכרונות אהבה בפירנצה 9.15, 7.00, 4.30
היוגה: קיץ 9.15, 7.00, 4.30
ציבה: פלאטון 9.15, 7.00, 4.30

אורלי: בטי בלו 9.15, 7
אטמוספרה: סברון חזקים 9.15, 7, 4.30
אירמון: סגור לדגל שיפוצים
חן: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.00
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15
עצמון 3: שמני בין לבורה 9.30, 7.15
פאר: 8 מיליון דרכים למות 9.15, 7, 4.30
קריאתה: סכנת עדין 9.15, 7, 4.30
רון: מעבר לשיא 9.10, 7
רב בת 1: חנות קטנה ומסריחה 9.15, 7, 4.30
רב בת 2: בקצב השעון 9.15, 7, 4.30

■ אשדוד

אורנה: שמני בין לבורה 9.30, 7.15
אשדודה: צבע הכסף 9.30, 7

■ אשקלון

אביבה: פלאטון 10, 8
גאפרה: שמני בין לבורה 9.30, 7.15
רהה: קשוחים סבאלה 9.30, 7.15

■ באר־שבע

חן: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 5.00

■ הרצליה ורמת השרון

דוכה: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
מלון דניאלה: פלאטון 9.30, 7.15
כוכב: 7 שוטר במשרה חלקית, 9.30
להתחתן כבית
כלבת הים המוטבת

■ עפולה

בית העם: עכשיו אתמול והיום 9.30

■ חולון, בת ים

אימון: נערת ליווי 9.30, 7.30
מגדל: אנשי הפח 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת:
כבייר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
ריגה: מעבר לשיא 9.30, 7.15
עצמאות: מעבר לשיא 9.30, 7.15

■ טבריה

אביב: האוצר מארץ האש 9.30, 7.15

■ כפר־סבא, רעננה

עממי: ג'ונתן אתמול היום 9.30, 7.15
חן: פלאטון 9.30, 7.15
אורחות: פלאטון 9.30, 7.15, 5
בית ביל קולנוע ותאטרון: סגור

■ לוד, רמלה

אורלי: סגור

אורה: פלאטון 9.30, 7.15

■ עכו

אודיטוריום: סגור

■ נתניה

סמדר: אל תקרא לי לבן 9.15, 7, 5
אסתר: מעבר לשיא 9.15, 7, 5
שרון: פושע מובטל וילדה קטנה 9.15, 7, 5

■ קרית אונו

ברכו קהילה:

■ פתח־תקוה

שלום: כוכס חי 9.30, 7.15
היכל 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
היכל 3: יומן תוף בריטון 9.30, 7.15, 4.30

■ ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15
ג.ג. רון 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
גאמבו: סגור
ראשונו: נערת ליווי 9.30, 7.30
בית העם: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 7.30
רחה: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
חן: ג'ק פלאש הסקפץ 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

אביב: מועדון גן עדן 9.45, 7.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 9, 7.30, 5.00
לילי: סנדרה ונמה 9.30, 7.15
רבה: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: משחק פראי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 2: אנשי הפח 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 3: הבוקר שאחרי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 4: חנות קטנה ומסריחה 9.45, 7.30, 5.00
שבטים: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7.30